

**Tartalomjegyzék**

211/2012. (VII. 30.) Korm. rendelet	Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet módosításáról	17468
212/2012. (VII. 30.) Korm. rendelet	A Nemzeti Közlekedési Hatóságról szóló 263/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet módosításáról	17483
213/2012. (VII. 30.) Korm. rendelet	Az autóbuszos személyszállítási szolgáltatásnak a 181/2011/EU rendeletben nem szabályozott részletes feltételeire, az abban foglaltak alóli mentességekre, az autóbuszos személyszállítási szolgáltatási feltételekre, valamint a közúti személyszállítási üzletszabályzatra vonatkozó szabályokról	17485
214/2012. (VII. 30.) Korm. rendelet	Az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központról	17493
215/2012. (VII. 30.) Korm. rendelet	A Nemzeti Közszerződési Egyetem egységes elhelyezésére szolgáló beruházáshoz kapcsolódó egyes beszerzéseknek a minősített adatot, az ország alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdekeit érintő vagy a különleges biztonsági intézkedést igénylő beszerzések sajátos szabályairól szóló 218/2011. (X. 19.) Korm. rendelet 7. § (5) bekezdés a) pontja szerinti minősítéséről	17504
11/2012. (VII. 30.) EMMI rendelet	A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 17/2004. (V. 20.) OM rendelet módosításáról	17505
14/2012. (VII. 30.) HM rendelet	A hivatásos és szerződéses katonák, valamint a közalkalmazottak étkezési utalvánnyal való ellátásáról	17540
15/2012. (VII. 30.) HM rendelet	A katonai feladat végrehajtása közben elvégezhető egészségügyi tevékenységek és az ezek elvégzéséhez szükséges szakkiképzés követelményeiről	17542
44/2012. (VII. 30.) NFM rendelet	A települési önkormányzatok helyi közösségi közlekedésének támogatásáról szóló 25/2012. (V. 9.) NFM rendelet módosításáról	17551
80/2012. (VII. 30.) VM rendelet	A baromfi ágazatban igénybe vehető állatjóléti támogatások feltételeiről szóló 139/2007. (XI. 28.) FVM rendelet módosításáról	17552
81/2012. (VII. 30.) VM rendelet	A mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás igénybevételi feltételeiről szóló 143/2011. (XII. 23.) VM rendelet, és a kárenyhítési hozzájárulás megfizetésével, valamint a kárenyhítő juttatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 21/2012. (III. 9.) VM rendelet módosításáról	17555

III. Kormányrendeletek

**A Kormány 211/2012. (VII. 30.) Korm. rendelete
az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.)
Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 62. § (1) bekezdés g) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** (1) Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 50. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(1) A tervezési program olyan szöveges dokumentum, amely tartalmazza az építménnyel szemben előírt alapvető követelmények meghatározását, valamint a tervezési szerződés szerinti építetési elvárások mennyiségi és minőségi részletezését. A tervezési program az e rendeletben előírt követelményeknél szigorúbbakat is megállapíthat.”
- (2) Az OTÉK 50. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, és a § a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:
- „(3) Az építménynek meg kell felelnie a rendeltetési célja szerint
- a) az állékonyság és a mechanikai szilárdság,
 - b) a tűzbiztonság,
 - c) a higiénia, az egészség- és a környezetvédelem,
 - d) a biztonságos használat és akadálymentesség,
 - e) a zaj és rezgés elleni védelem,
 - f) az energiatakarékosság és hővédelem,
 - g) az élet- és vagyonvédelem, valamint
 - h) a természeti erőforrások fenntartható használata
- alapvető követelményeinek, és a tervezési programban részletezett elvárásoknak.
- (3a) Az alapvető követelmények kielégítését a vonatkozó magyar nemzeti szabvány alkalmazásával vagy más, a követelmények legalább ezzel egyenértékű teljesítését biztosító megoldással lehet teljesíteni. Építményeket úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy – a tervezési programban meghatározott típusú – megújuló energiaforrás berendezésének beépítési vagy csatlakozási lehetősége az építmény szerkezetének jelentős mértékű megbontása nélkül biztosított legyen.”
- (3) Az OTÉK 50. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(5) Az építményt és annak részét, szerkezetét, beépített berendezését és vezetékhálóját úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy azok karbantartás, korszerűsítés, esetleges csere céljából – a csatlakozó szerkezetek állékonyságának veszélyeztetése nélkül – hozzáférhetők legyenek, valamint azok a magyar nemzeti szabványok által megkövetelt biztonsággal
- a) feleljenek meg a tervezett vagy becsült élettartamuk alatt – a rendeltetési céljuknak megfelelő biztonsággal – az állékonyság és a mechanikai szilárdság, valamint a rendeltetésszerű és biztonságos használat követelményeinek,
 - b) nyújtsanak védelmet a várható hatások okozta ártalmak ellen az építmény rendeltetésszerű használata során, és
 - c) feleljenek meg és álljanak ellen a várható mértékű terheléseknek, hatásoknak.”
- 2. §** Az OTÉK 51. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(1) Az építményt és annak részeit, szerkezeteit, beépített berendezéseit és vezetékhálóját úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy a megvalósítás és a használat során fellépő várható terhek, hatások ne vezethessenek
- a) az építmény és részei teljes vagy részleges összeomlásához,
 - b) az építmény és szerkezetei megengedhetetlen mértékű deformációjához,
 - c) az építmény teherhordó szerkezetének jelentős deformációja miatt a beépített berendezések és szerelvények károsodásához, valamint
 - d) az építési tevékenység közben az építés alatt álló szerkezetek és a csatlakozó vagy a szomszédos szerkezetek tönkremeneteléhez.”

- 3. §** (1) Az OTÉK 53. § (1) bekezdése a következő j) ponttal egészül ki:
(Az építményt és részeit, az önálló rendeltetési egységet, helyiséget úgy kell megvalósítani, ehhez az építési anyagot, épületszerkezetet, beépített berendezést és vezetékhálózatot úgy kell megválasztani és beépíteni, hogy a környezet higiéniját és a rendeltetésszerű használok egészségét ne veszélyeztesse)
„j) fényszennyezés.”
- (2) Az OTÉK 53. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) Az egészségre és a környezetre káros hatású anyagot, szerkezetet, berendezést építési célra felhasználni nem szabad. Anyagot, szerkezetet, berendezést építménybe beépíteni csak olyan módon szabad, hogy az életet, a testi épséget ne veszélyeztesse.”
- 4. §** (1) Az OTÉK 54. §-át megelőző alcíme helyébe a következő alcím lép:
„Biztonságos használat és akadálymentesség”
- (2) Az OTÉK 54. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) Az építmény megvilágítását, a köz- és díszvilágítást, a fényreklámot és a hirdetőberendezést úgy kell elhelyezni és kialakítani, hogy a fényhatás
a) az építmény és a helyiségek, valamint a környezet rendeltetésszerű és biztonságos használatát ne akadályozza,
b) a közlekedés biztonságát ne veszélyeztesse,
c) az emberi egészséget és a környezetet ne károsítsa, és
d) fényszennyezést ne okozzon.”
- 5. §** Az OTÉK az 54. §-t követően a következő 54/A. §-sal egészül ki:
„54/A. § (1) A tervezési programban meg kell határozni a közhasználatú építmény azon építményrészeit, amelyeknél az akadálymentes használatot biztosítani kell. Az akadálymentes használatához olyan jelző-információs rendszert kell alkalmazni, amely a rendeltetésszerű használok fogyatékos személyt segíti az építmény, építményrész használatában.
(2) Az elsődlegesen fogyatékos személyek használatára szolgáló épületet, épületrészt, önálló rendeltetési egységet és helyiséget az akadálymentes használatot biztosító módon kell tervezni és megvalósítani.”
- 6. §** Az OTÉK 56. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) Az építményt és annak részeit úgy kell tervezni és megvalósítani, ehhez az építési terméket megválasztani és beépíteni, hogy a rendeltetésszerű és biztonságos használatához szükséges energiafelhasználás a lehető legkisebb legyen. A megújuló energiaforrásból származó energia felhasználásának lehetőségét a tervezési programban minden esetben vizsgálni kell.”
- 7. §** Az OTÉK az 56. §-t követően a következő 56/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:
„Vagyonvédelem
56/A. § (1) Az építményre vonatkozó – a rendeltetésszerűen elhelyezett (tárolt) vagyontárgyak értékét és fontosságát figyelembe vevő – vagyonbiztonsági elvárások mértékét a tervezési programban kell meghatározni.
(2) Az építményt és annak részeit úgy kell tervezni, megvalósítani és fenntartani, hogy az ott rendeltetésszerűen elhelyezett (tárolt) vagyontárgyak a tervezési programban meghatározott módon biztonságban legyenek.
(3) A vagyonbiztonsági követelményeket az egész építményre vonatkozó összefüggések figyelembevételével – így különösen az elhelyezés, a megközelítés, a falazatok, a földémszerkezetek, a tetőzet, a nyílászáró szerkezetek, a záruk, a bekerítés, a megvilágítás, a közlekedési részek és a helyiségek, a közös használatú helyiségek, valamint a kiegészítő helyiségek – kell meghatározni és érvényre juttatni.
(4) Az építmény egyes részeire, helyiségeire vonatkozó vagyonbiztonság mértéke az építmény egészére meghatározott vagyonbiztonság mértékétől eltérő lehet.”
- 8. §** Az OTÉK az 57. §-t megelőző alcímet megelőzően a következő alcímmel és 56/B. §-sal egészül ki:
„Természeti erőforrások fenntartható használata
56/B. § Az építmény és annak részeinek tervezése, megvalósítása és bontása során törekedni kell az alábbi fenntarthatósági szempontokra:
a) egészséges, a káros anyagoktól mentes belső környezet, a használok kellemes közérzetét biztosító belső kialakítás,
b) racionális energiafelhasználás, az energia visszanyerés és a megújuló forrásokból származó energia alkalmazása, az épületgépészeti berendezések energiahatékony üzemeltetése,

- c) a takarékos vízfelhasználás, a csapadék, a talajvíz, és a szürkevíz hasznosításának lehetősége, vagy a vízfelhasználás hatékony csökkentésére kialakított megfelelő szerelvények alkalmazása,
- d) a fenntartható építőanyag felhasználás, amely törekszik a helyi vagy helyben gyártott építőanyagok betervezésére, a bontott építőanyagok szakszerű újrafelhasználására,
- e) a környezetszennyezés csökkentése, különös tekintettel a fény- és zajszennyezés mérséklésére, a káros anyagok kibocsátásának és a természetes vizek szennyezésének csökkentésére vagy megszüntetésére,
- f) az ökológiai értékek védelme, amely magában foglalja a védett természeti területek és értékek megóvását, az épített környezet és az élővilág harmóniájának megteremtését, és
- g) az életciklus vizsgálata.”

9. § Az OTÉK 57. §-át követő alcím helyébe a következő alcím lép:
„ÉPÍTMÉNSZERKEZETEK”

10. § Az OTÉK 61. § (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek, és a § a következő (5) bekezdéssel egészül ki:
 „(3) A közhasználatú építmény akadálymentes használatra szolgáló belső közlekedőt és tereit összefüggő csúszásgátló padlóburkolattal kell ellátni.
 (4) Akadálymentes használatnál a meglévő közhasználatú építmény esetében a 20 mm-nél magasabb küszöböt lejtős kialakítással kell ellátni.
 (5) A járófelületen alkalmazott hézagos burkolat osztását úgy kell megválasztani, hogy az a rendeltetésszerű és biztonságos használatra alkalmas legyen, továbbá sérülést, és anyagi kárt ne okozzon.”

11. § (1) Az OTÉK 62. § (1)–(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
 „(1) A nyílásnak, a nyílászárónak és az üvegfalnak meg kell felelnie az építmény és a helyiség rendeltetési céljának, a tűz-, hő-, zaj- és vagyonvédelem, valamint a biztonságos használat követelményének.
 (2) A nyílászárónak a padlószintről könnyen és veszélymentesen kezelhetőnek kell lennie.
 (3) Az ablaknak, továbbá a tömegtartózkodásra szolgáló helyiség kiürítésre számításba vett ajtaja ajtószárnyának nyitott helyzetben biztonságosan rögzíthetőnek kell lennie.
 (4) Az építményben a gyalogos közlekedés céljára szolgáló falnyílásnak vagy ajtóknak alkalmasnak kell lennie a rendeltetésszerű és a biztonságos használatra. A falnyílás vagy ajtó szabad mérete 0,60/1,95 m-nél nem lehet kisebb. A tömegtartózkodásra szolgáló építményben, a kiürítési útvonalon lévő falnyílás vagy ajtó szabad méretét az országos tűzvédelmi szabályzatról szóló miniszteri rendelet szerinti számítással kell meghatározni.
 (5) A közhasználatú építményben az akadálymentes közlekedésre is alkalmas falnyílás vagy ajtó szabad mérete 0,90/1,95 m-nél kisebb nem lehet.”
 (2) Az OTÉK 62. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(7) A mellvéd tervezése és megvalósítása során biztosítani kell a rendeltetésszerű használat melletti kiesés elleni védelmet.”
 (3) Az OTÉK 62. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(9) A 0–18 éves gyermekek, tanulók részére szolgáló helyiségekben, terekben forgó- és billenőablak, mélyen üvegezett ajtó és üvegfal nem alkalmazható.”

12. § Az OTÉK 63. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(2) A közhasználatú építmény akadálymentes használatú részei, bejárata és kiürítési útvonala szintkülönbségének áthidalására a lépcsőn kívül legalább egy helyen akadálymentes közlekedést biztosító megoldásról is gondoskodni kell oly módon, hogy a közlekedés az építmény rendeltetésszerű használatát ne akadályozza.”

13. § Az OTÉK 63. §-át követő alcíme és 64. §-a helyébe a következő alcím és rendelkezés lép:
„Lépcső, rámpa, lejtő, pihenő
 64. § (1) A lépcsőt, rámpát és lejtőt úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy az tegye lehetővé a használók biztonságos közlekedését.
 (2) A lépcső lépcsőfokok és lépcsőpihenők sorozata, amely lehetővé teszi az eltérő szintek gyalogos megközelítését. A lépcsőkar a pihenők (szintek) közötti lépcsőszakasz. A lépcsőkaron belül csak azonos magasságú lépcsőfokok lehet. A lépcsőkar legfeljebb 20 fellépést tartalmazhat.
 (3) Olaszlépcső építményben és a szabadban létesíthető. Az olaszlépcsőként épített lépcsőkarban pihenő közbeiktatása nem szükséges. Az olaszlépcső járóvonalán maximum 8%-os hosszirányú lejtés lehet.

(4) A közhasználatú építményben az akadálymentes használatú lépcsőkart úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy az egyenes vonalú legyen, és a lépcsőkar 1,80 m-nél nagyobb szintkülönbséget nem hidalhat át.

(5) Közterületen, építmény kiürítési útvonalán – a járda és az előlépcső kivételével –, ha a lépcsőfokok száma háromnál kevesebb, akkor minden napszakban, mindenki által észlelhető figyelmeztetést kell elhelyezni.

(6) A kiürítés céljára szolgáló lépcsőkar szabad szélességét a lépcső által kiszolgált építményben, építményrészben a rendeltetés szerint huzamosan tartózkodók számának és a várható forgalom egyidejűségének figyelembevételével, a kiürítésre vonatkozó előírások megtartásával kell meghatározni, ez a szélesség azonban nem lehet kevesebb időszakos használatú lépcsőnél 0,60 m-nél, egy lakáson belüli lépcső esetén 0,80 m-nél.

(7) A lépcsőkar és a lépcsőpihenő feletti szabad belmagasságnak legalább 2,20 m-nek kell lennie. Egy lakáson vagy üdülőegységen belüli, továbbá az időszakos használatú építményszintre vezető lépcső feletti legkisebb szabad belmagasság indokolt esetben 2,00 m lehet. A lépcsőkar feletti szabad belmagasságot a lépcső járóvonalán, a lépcsőfokok élére illesztett érintő vonaltól függőlegesen kell mérni.”

14. § Az OTÉK 65. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A közhasználatú építményben az akadálymentes használatra szolgáló lépcsőfokokat homlokklappal és orr nélküli járólappal kell kialakítani annak érdekében, hogy a lábfej ne akadjon meg. Az első és az utolsó lépcsőfokot jelölni kell.”

15. § (1) Az OTÉK 66. § (1) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

(A lejtő lejtésének mértéke)

„c) szabadban legfeljebb 15%-os”

(lehet.)

(2) Az OTÉK 66. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Akadálymentes közlekedéshez a lejtőt és a rámpát úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy

a) a legfeljebb 17 cm-es szintkülönbség áthidalásához legfeljebb 8%-os (1:12) lejtésű legyen,

b) a 17 cm-nél nagyobb szintkülönbség áthidalásához legfeljebb 5%-os (1:20) lejtésű legyen,

c) egy lejtőkar, rámpakar legfeljebb 0,45 m szintkülönbséget hidaljon át,

d) a lejtőkar, rámpakar indulásánál és érkezésénél legalább 1,50 m átmérőjű vízszintes szabad terület biztosított legyen,

e) a többkarú lejtő, rámpa áttekinthető mellvéddel kerüljön kialakításra,

f) a lejtőhöz, rámpához két fogódzkodóval ellátott korlát legyen biztosítva a járófelülettől mért 0,70 m és 0,95 m magasságban, és az 1,50 m-nél szélesebb lejtőnél, rámpánál mindkét oldalon kapaszkodót kell elhelyezni és a pihenők mentén megszakítás nélkül továbbvezetni,

g) szabadban csapadéktól védetten, ennek hiányában megfelelő csúszásgátló bordázattal legyen kialakítva, valamint

h) építményen belül a többkarú lejtő, rámpa legfeljebb 1,80 m szintkülönbséget hidalhat át.”

16. § Az OTÉK 68. § (1)–(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Az építményben, építményrészben minden olyan padlószintet, amelynek használata során a használókra nézve a kiesés, leesés kockázata fennáll, a biztonságos használat érdekében korláttal vagy mellvédfallal kell ellátni. A korlátot úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy egy 120 mm átmérőjű tárgy ne férjen át a nyílásain, és ne tartalmazzon felmászást elősegítő, fellépőként szolgáló elemeket. A korlátot, mellvédfalat az előírt vízszintes terhelések elviselésére alkalmas szerkezettel kell kialakítani, szükség esetén figyelembe véve a tolongó tömeg okozta hatásokat is. Az üvegezést tartalmazó korlátot biztonsági üvegezéssel kell kialakítani.

(2) A biztonságos gyalogos közlekedés céljára az 1,0 m-nél hosszabb vízszintes vetületű lépcsőt, rámpát, lejtőt fogódzkodóval kell tervezni és megvalósítani. Azt a lépcsőt, rámpát, lejtőt, amelynek a járófelülete a csatlakozó terepszintnél

a) legfeljebb 0,17 m-rel magasabban van, a fogódzkodón felül megfelelő méretű lecsúszás elleni védőperemmel,

b) legalább 0,95 m-rel magasabban van, lecsúszást gátló korlátkialakítással vagy mellvédfallal

kell tervezni és megvalósítani.

(3) A lépcsőkar legalább egyik oldalát, fogódzkodásra alkalmas módon kell megvalósítani. Tömegtartózkodás céljára szolgáló építményben 2,0 m-nél szélesebb lépcsőkar mindkét oldalát fogódzkodásra alkalmas módon kell megvalósítani.”

17. § Az OTÉK 74. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A szilárd, cseppfolyós és légnemű energiatermelő anyagok égéstermékének elvezetésére alkalmas égéstermék-elvezetőt (kéményt, füstcsatornát) úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy az a keletkezett égéstermék

biztonságosan, az emberi életet nem veszélyeztető és az egészséget nem károsító módon vezesse ki a tető fölé – a 80. §-ban foglaltak kivételével – a szabadba.

(2) Az építmény égéstermék-elvezetőjét úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy az építmény rendeltetésszerű használatához szükséges energiatermelő berendezést szabályszerűen lehessen arra rácsatlakoztatni.”

- 18. §** (1) Az OTÉK 75. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(2) A vezetékrendszer és berendezések tervezése és megvalósítása során a korrózió, zaj és rezgés elleni, valamint a hő és áramütés elleni védelemtől gondoskodni kell.”
- (2) Az OTÉK 75. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(4) A közhasználatú építmény mindenki által használt részeiben a kapcsolókat, a jelző és működtető berendezéseket, valamint a telefonokat a padlószinttől számított 0,90–1,10 m közötti magasságban kell elhelyezni.”
- 19. §** Az OTÉK 76. § (2) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:
(Vízvezeték nem szabad vezetni)
 „e) az építmény tűzgátló szerkezeteiben, a szükséges átvezetések kivételével.”
- 20. §** Az OTÉK 78. § (3) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(Hőellátó vezetéket nem szabad vezetni)
 „b) az építmény tűzgátló szerkezeteiben, a szükséges átvezetések kivételével.”
- 21. §** (1) Az OTÉK 79. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:
 „(5) Gázkészülék nem helyezhető el villamos kezelőhelyiségben.”
- (2) Az OTÉK 79. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:
 „(7) Gázvezeték nem vezethető villamos kezelőhelyiségben és ennek falában, földemében, padozatában.”
- 22. §** Az OTÉK 82. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:
 „(5) Meglévő épület esetében az akadálymentes közlekedés arra engedélyezett kialakítású korlátlifttel vagy emelőlappal is biztosítható.”
- 23. §** (1) Az OTÉK 85. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
 „(1) A helyiségek, terek méreteit, kapcsolatait, határoló építményszerkezeteit, beépített vezetékrendszereit, berendezéseit a rendeltetésüknek megfelelően kell tervezni és megvalósítani.
 (2) A helyiség legkisebb alaprajzi méretét úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy
 a) a nem huzamos tartózkodás céljára szolgáló helyiség szabad mérete 0,80 m-nél, szabad mélysége 1,10 m-nél kevesebb nem lehet,
 b) a huzamos tartózkodás céljára szolgáló helyiség szabad mérete 2,00 m-nél kisebb nem lehet.”
- (2) Az OTÉK 85. § (3) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:
(A helyiség belmagasságát a rendeltetésének és a lehetséges legnagyobb befogadóképességének megfelelően kell meghatározni, de a helyiség hasznos alapterületének belmagassága legalább a következő legyen:)
 „f) 2,75 m átlagos belmagasság a 200 m² hasznos alapterületet meghaladó nagyságú irodai munkahelyeken.”
- (3) Az OTÉK 85. § (5) és (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
 „(5) Huzamos tartózkodás céljára szolgáló helyiség padlója akkor kerülhet az épülethez csatlakozó külső terep szintje (terepcsatlakozása) alá, ha a helyiség rendeltetésének megfelelő alapvető követelmények biztosíthatók. Lakószoba pincésinti helyiség nem lehet, kivéve, ha a természetes szellőzés és megvilágítás biztosított.
 (6) Tömegtartózkodás céljára szolgáló helyiség akkor lehet belső fekvésű, ha a mesterséges megvilágítása és a szellőzése a használat során folyamatosan biztosítható, valamint a helyiségben tartalékvilágítás létesült.”
- 24. §** Az OTÉK 95. §-át megelőző alcíme és 95. §-a helyébe a következő alcím és rendelkezés lép:
„Közlekedési célú terek és helyiségek
 95. § (1) Az építmény közlekedési célú tereinek és helyiségeinek (a továbbiakban együtt: közlekedők) a rendeltetésnek megfelelően egyaránt lehetővé kell tennie a zavartalan, biztonságos közlekedést a használó személyek, a járművek, a gépek és a teherszállítás számára, biztosítani kell továbbá veszély esetén az építmény és annak részei meghatározott

időn belüli kiürítésének lehetőségét. Az építmény használata, berendezéseinek működése vagy esetleges meghibásodása a kiürítés lehetőségét nem veszélyeztetheti.

(2) Az építmény főbejáratának és valamennyi önálló rendeltetési egysége bejáratának, továbbá az ezek közötti közlekedőnek, és a kiürítési útvonalnak alkalmasnak kell lennie egy hordágyon fekvő beteg biztonságos végigszállítására.

(3) Az építmény kiürítésre alkalmas közlekedőit – a várható személyi forgalom egyidejűségének figyelembevételével, és a kiürítésre vonatkozó előírások megtartásával – úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy a kiürítésre alkalmas közlekedő hátrányosan befolyásoló térszűkületet ne tartalmazzon.”

- 25. §** Az OTÉK 99. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(5) A közhasználatú építmény és az (1) bekezdés szerinti terület akadálymentes használatához nemektől független, kerekesszéket és más segédeszközt használó személyek részére alkalmas illemhelyet kell létesíteni, amelyek számát a tervezési programban rögzíteni kell. Az akadálymentes használat céljára szolgáló illemhely méretének, berendezési tárgyai elhelyezésének és kialakításának biztosítania kell a rendeltetésszerű használatot, a WC-csésze minimum három módon (szemből, oldalról, átlósan-szemből) történő megközelíthetőségét, valamint a helyiségben a kerekesszékekkel történő 360°-os megfordulást. Az akadálymentes használatra alkalmas illemhely is beszámít a (3) bekezdés szerint megvalósítandó mennyiségbe.”
- 26. §** Az OTÉK 101. §-át megelőző alcíme és 101. §-a helyébe a következő alcím és rendelkezés lép:
„Tároló helyiség
 „101. § Az építmény rendeltetésszerű használatához szükséges tároló helyiség létesítését – a tárolandó anyagokra figyelemmel – a tervezési programban kell meghatározni. A tároló helyiség kialakításának meg kell felelnie a tűz-, hő-, zaj- és vagyonvédelem, a higiénia, valamint a biztonságos használat követelményeinek.”
- 27. §** Az OTÉK 104. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(1) A közhasználatú építmény akadálymentes használatra kialakított önálló rendeltetési egységéhez akadálymentes megközelíthetőséget kell biztosítani.”
- 28. §** Az OTÉK az „EGYES ÉPÍTMÉNYEK, ÖNÁLLÓ RENDELTESETI EGYSÉGEK” alcímet követően és a „Lakás” alcímet megelőzően a következő 104/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:
„Szállás jellegű épület
 104/A. § Szállás jellegű, nem életvitelszerű, átmeneti tartózkodásra szolgáló épületet vagy önálló rendeltetési egységet úgy kell megtervezni és kialakítani, hogy annak helyiségei a tervezési program szerint tegyék lehetővé
 a) a pihenést (az alvást),
 b) a tisztálkodást, az illemhely-használatot, valamint
 c) a mosást, főzést, élelmiszertárolást, mosogatást, az étkezést, valamint a használatához szükséges berendezések és használati tárgyak tárolását, továbbá egyéb ellátást nyújtó szolgáltatásokat.”
- 29. §** Az OTÉK 108. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
 „(1) A meglévő építményekre az 50–107. § rendelkezéseit az e §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
 (2) Az építmény és annak részei állékonyságát és biztonságos használatra való alkalmasságát az építmény élettartama alatt a rendeltetésének megfelelően folyamatosan fenn kell tartani. Meglévő építményen végzett bármilyen helyreállítás, felújítás, korszerűsítés, átalakítás, bővítés, vagy a rendeltetés módosítása és ezek hatása
 a) az építmény és részeinek állékonyságát és biztonságos használhatóságát nem veszélyeztetheti, azokban kedvezőtlen irányú változást nem eredményezhet, valamint
 b) a szomszédos építmény, építményrész, önálló rendeltetési egység állékonyságát nem veszélyeztetheti, rendeltetésszerű használhatóságát nem korlátozhatja.”
- 30. §** (1) Az OTÉK 111. § (2) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[Az (1) bekezdés szerinti követelményeknél megengedőbb követelményeket a helyi építési szabályzat akkor állapíthat meg, ha]
 „c) a 31. § (1) bekezdésében foglalt követelmények teljesülnek.”
 (2) Az OTÉK 111. § (4) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(Az eltérő megoldás)

„a) az egészségvédelem, valamint a természeti erőforrások fenntartható használatának biztosítása szempontjából az 56/B. §, a 66. §, a 70. §, a 71. §, a 72. § (7) bekezdése, a 73. §, a 77. § (4)–(5) bekezdése, a 79. § (2) bekezdés b) pontja, a 82. § (2) bekezdés a)–b) pontja, a 82. § (9) bekezdése, a 85. §, a 86. § (1) bekezdése, a 88. § (3) bekezdése, a 89. § (2) bekezdése, a 90. § (2)–(4) bekezdése, a 92. § (5)–(6) bekezdése, a 99. § és a 103. § (1)–(2) bekezdése, továbbá a honvédelmi, katonai, és a nemzetbiztonsági célú építmények esetében a 46. § (1) bekezdése tekintetében az egészségügyi követelmények figyelembevételével,”

(valósítható meg.)

- (3) Az OTÉK 111. § (4) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az eltérő megoldás)

„c) az építmények használati feltételeinek biztosítása szempontjából a 64. § (2) és (4) bekezdése, a 65. § (1)–(4) bekezdése, a 68. § (1)–(3) bekezdése, a 85. § (2) bekezdés a) pontja, valamint a 98. § (2) bekezdése tekintetében a rendeltetésszerű és biztonságos használat követelményeinek figyelembevételével”

(valósítható meg.)

- (4) Az OTÉK 111. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Meglévő építmény átalakítása, bővítése, meglévő építményben az önálló rendeltetési egység megosztása, rendeltetés módosítása esetében a 13. § (3) bekezdés 1. pontjában foglalt előírásoktól a (3) bekezdésben foglalt feltételek fennállása mellett el lehet térni.”

31. § Az OTÉK 1. számú melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

32. § Az OTÉK

1. 53. § (2) bekezdés nyitó szövegrészában a „megvalósítása” szövegrész helyébe a „megvalósítása és rendeltetésszerű használata” szöveg,
2. 53. § (5) bekezdésében a „faanyagvédelemre vonatkozó szabványoknak, vagy azzal egyenértékű védelmet biztosító előírásoknak megfelelő gombamentesítő” szövegrész helyébe a „tűzvédelemre és a faanyagvédelemre vonatkozó előírásoknak megfelelő égéskésleltető, gombamentesítő” szöveg,
3. 54. § (1) bekezdés nyitó szövegrészában az „és részeit, az önálló rendeltetési egységet, helyiséget és annak részleteit úgy kell megvalósítani, ehhez az épületszerkezetet és” szövegrész helyébe az „és annak részeit úgy kell tervezni, megvalósítani, ehhez az építési terméket, építményszerkezetet és” szöveg,
4. 54. § (1) bekezdés e) pontjában a „vészvilágítás” szövegrész helyébe a „tartalék világítás” szöveg,
5. 54. § (1) bekezdés g) pontjában a „hibából” szövegrész helyébe a „hibából, vagy villámcsapás miatt” szöveg,
6. 55. §-át megelőző alcímében a „rezgésvédelem” szövegrész helyébe a „rezgés elleni védelem” szöveg,
7. 56. § (2) bekezdésében a „hőtechnikai” szövegrész helyébe a „hőtechnikai és a tűzvédelmi” szöveg,
8. 57. § (1) bekezdésében az „állékonyaságot” szövegrész helyébe az „állékonyaságot, mechanikai szilárdságot” szöveg,
9. 58. § (1) bekezdésében az „építmények és az önálló alapozást igénylő berendezések” szövegrész helyébe az „építményt és annak részeinek” szöveg, a „nem eredményezhet” szövegrész helyébe a „sem az építés időszaka alatt, sem a megvalósult állapotban nem eredményezhet” szöveg,
10. 59. § (1) bekezdésében a „méretezni” szövegrész helyébe a „méretezni és megvalósítani” szöveg,
11. 59. § (2) bekezdésében a „hőmérséklet” szövegrész helyébe a „hőmérséklet, a tervezési célnak megfelelő vegyi környezet” szöveg, a „csökkenést előidéző változást” szövegrész helyébe a „csökkenést” szöveg,
12. 60. § (2) bekezdésében a „25–75 közötti hajlásszögű tetőt” szövegrész helyébe a „25–75° közötti hajlásszögű, és a fémlemez fedésű tetőt” szöveg,
13. 60. § (3) bekezdésében a „kijutás” szövegrész helyébe a „kijutás vagy feljutás és karbantartás” szöveg,
14. 61. § (1) bekezdésében a „(pl. balesetvédelmi, munkavédelmi)” szövegrész helyébe a „balesetvédelmi, munkavédelmi, tűzvédelmi, közegészségügyi” szöveg, a „kell megvalósítani” szövegrész helyébe a „kell tervezni és megvalósítani” szöveg,
15. 65. § (2) bekezdés b) pontjában az „akadálymentes közlekedéshez” szövegrész helyébe a „közhasználatú építményben az akadálymentes használatú lépcső esetén” szöveg,
16. 67. § (1) bekezdésében a „kiürítés” szövegrész helyébe a „kiürítés” szöveg,
17. 67. § (3) bekezdés nyitó szövegrészában az „Akadálymentes közlekedéshez” szövegrész helyébe az „A közhasználatú építményben az akadálymentes használatú közlekedéshez” szöveg,

18. 67. § (3) bekezdés a) pontjában a „9,0 m” szövegrész helyébe a „9,00 m” szöveg, az „1,5 m” szövegrész helyébe az „1,50 m” szöveg,
19. 67. § (3) bekezdés b) pontjában az „1,5x1,5 m” szövegrész helyébe az 1,50x1,50 m” szöveg,
20. 69. § (1) bekezdésében a „tűzvédelem követelményeinek megfelelő anyagból, a rendeltetésének megfelelően” szövegrész helyébe a „rendeltetésének megfelelően, a tűzvédelmi előírások betartása mellett” szöveg,
21. 70. § (1) bekezdésében a „magasépületben” szövegrész helyébe az „attól magasabb építményben” szöveg,
22. 70. § (2) bekezdésében a „nem csökkenthető” szövegrész helyébe a „csak akkor csökkenthető, ha a légakna legkisebb mérete továbbra is biztosított marad” szöveg,
23. 74. § (5) bekezdésében a „tűzelőberendezés” szövegrész helyébe az „energiatermelő berendezés” szöveg,
24. 75. § (1) bekezdésében az „épületgépészeti” szövegrész helyébe az „épületgépészeti, épületvillamos” szöveg, a „környezetvédelmi, biztonsági” szövegrész helyébe a „környezetvédelmi, tűzvédelmi, biztonsági” szöveg,
25. 76. § (2) bekezdés nyitó szövegrészében a „vezetni” szövegrész helyébe a „– biztonságos átvezetés kivételével – vezetni” szöveg,
26. 77. § (1) bekezdésében a „megvalósítani” szövegrész helyébe a „tervezni és megvalósítani” szöveg,
27. 77. § (3) bekezdésében az „alapfalaiba,” szövegrész helyébe az „alapozásába, földébe és tűzgátló szerkezetébe” szöveg,
28. 77. § (4) bekezdés b) pontjában a „berendezések elhelyezésére szolgáló helyiségekben (pl. transzformátor-, főkapcsoló helyiségben)” szövegrész helyébe a „kezelőhelyiségekben” szöveg,
29. 77. § (5) bekezdésében az „Egészségügyi intézmény gyógyító és betegellátó helyisége” szövegrész helyébe az „A gyógyítás és betegellátás céljára szolgáló helyiség” szöveg,
30. 78. § (1) bekezdésében az „energiatakarékosságra” szövegrész helyébe az „energiatakarékosságra és a tűzvédelemre” szöveg,
31. 78. § (3) bekezdés nyitó szövegrészében a „vezetni” szövegrész helyébe a „– biztonságos átvezetés kivételével – vezetni” szöveg,
32. 80. § (3) bekezdés c) pontjában a „(4) bekezdésében” szövegrész helyébe az „(5) bekezdésében” szöveg,
33. 82. § (2) bekezdés b) pontjában az „elérni és” szövegrész helyébe az „elérni vagy elhagyni, és” szöveg,
34. 82. § (4) bekezdés nyitó szövegrészében az „Új, az akadálymentes használatra alkalmas épületekben” szövegrész helyébe az „A többszintes közhasználatú építményt úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy” szöveg,
35. 82. § (4) bekezdés b) pontjában a „mozgásterületet” szövegrész helyébe a „méretet” szöveg,
36. 82. § (8) bekezdésében az „épületekben” szövegrész helyébe az „építményben” szöveg,
37. 82. § (12) bekezdésében az „épületben” szövegrész helyébe az „építményben” szöveg,
38. 85. § (3) bekezdés a) pontjában a „nevelési-oktatási helyiségben” szövegrész helyébe a „nevelési, oktatási épület tantermében, foglalkoztatótermében” szöveg, az „egészségügyi építmények” szövegrész helyébe az „egészségügyi épületek” szöveg,
39. 85. § (9) bekezdésében a „kiürítési útvonala” szövegrész helyébe a „kiürítési útvonálának szabad szélessége” szöveg,
40. 85. § (10) bekezdésében az „egy szintnél (földszintnél)” szövegrész helyébe az „a külső terep szintjénél egy szinttel” szöveg,
41. 85. § (11) bekezdés a) pontjában a „megközelíthető” szövegrész helyébe a „megközelíthető, és szabad mérete lehetővé teszi az akadálymentes áthaladást,” szöveg,
42. 89. § (1) bekezdésében az „épületen belüli és az épületen” szövegrész helyébe az „építményen” szöveg,
43. 96. § (1) bekezdésében a „tűz” szövegrész helyébe a „tűz vagy más veszélyhelyzet” szöveg,
44. 96. § (2) bekezdés c) pontjában a „tömegtartózkodás céljára szolgáló épületekben” szövegrész helyébe a „tömegtartózkodásra szolgáló építményben” szöveg,
45. 98. § (2) bekezdés c) pontjában a „menekülő vészlépcső” szövegrész helyébe a „kiürítésre szolgáló lépcső” szöveg,
46. 99. § (1) bekezdésében a „kell megvalósítani” szövegrész helyébe a „kell tervezni, megvalósítani” szöveg,
47. 99. § (3) bekezdés nyitó szövegrészében az „A huzamos tartózkodásra szolgáló helyiségekhez,” szövegrész helyébe az „Az építményekhez és” szöveg, az „a tervezett, becsült összlétszám” szövegrész helyébe az „az egyidejű használóinak a tervezett, becsült összlétszáma” szöveg,
48. 99. § (3) bekezdés c) pontjában a „tervezési program szerint” szövegrész helyébe a „tervezési programban” szöveg,
49. 103. § (1) bekezdésében az „épület” szövegrész helyébe az „építmény” szöveg,

- 50. 103. § (5) bekezdésében a „gépjárműtároló helyiség legalább” szövegrész helyébe a „gépjárműtároló helyiség vagy terület legalább” szöveg,
- 51. 108. § (4) bekezdésében az „az e jogszabály” szövegrész helyébe az „a 82. §” szöveg,
- 52. 108. § (9) bekezdésében a „biztosítható” szövegrész helyébe a „biztosított” szöveg,
- 53. 108. § (11) bekezdésében a „szükség esetén részleges” szövegrész helyébe az „a részleges” szöveg,
- 54. 111. § (3) bekezdésében az „Új épületek esetén e rendelet IV. fejezetében” szövegrész helyébe az „A IV. fejezetben” szöveg,
- 55. 111. § (4) bekezdés b) pontjában a „tűzvédelem biztosítása szempontjából” szövegrész helyébe a „tűzvédelem biztosítása szempontjából a 62. § (4) bekezdése,” szöveg lép.

33. § Hatályát veszti az OTÉK

- 1. 51. § (4) bekezdése,
- 2. 52. § b) pontjában az „és mérgező elemet ne tartalmazzon” szövegrész,
- 3. 53. § (1) bekezdés b) pontjában a „légnemű, folyékony vagy szilárd” szövegrész,
- 4. 53. § (4) bekezdése,
- 5. 57. § (3) és (5) bekezdése,
- 6. 65. §-át megelőző alcíme,
- 7. 66. §-át megelőző alcíme,
- 8. 74. § (3)–(4) bekezdése,
- 9. 78. § (2) bekezdése,
- 10. 81. §-a és az azt megelőző alcím,
- 11. 83. §-a és az azt megelőző alcím,
- 12. 84. §-a és az azt megelőző alcím,
- 13. 85. § (8) bekezdése,
- 14. 94. §-a és az azt megelőző alcím,
- 15. 95. §-át követő alcímében a „ , szélfogó” szövegrész,
- 16. 96. § (3)–(4) bekezdése,
- 17. 97. §-a és az azt megelőző alcím,
- 18. 98. § (3) bekezdésében az „általános” szövegrész,
- 19. 102. §-a és az azt megelőző alcím,
- 20. 104. § (2) bekezdés a) pontja,
- 21. 104. § (9)–(12) bekezdése,
- 22. 108. § (3) és (10) bekezdése,
- 23. 111. § (3) bekezdés b) pontjában a „a tervezett megoldás szerinti használat” szövegrész,
- 24. 111. § (4) bekezdés b) pontjában az „az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, a honvédelmi és katonai, valamint nemzetbiztonsági célú építmények esetében” szövegrész.

34. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.
 (2) A 30. § (1) bekezdése 2013. január 1-jén lép hatályba.
 (3) Ez a rendelet 2013. január 2-án hatályát veszti.

35. § E rendelet tervezetének a műszaki szabványok és szabályok, valamint az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok terén információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, a 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8–10. cikke szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

Orbán Viktor s. k.,
 miniszterelnök

1. melléklet a 211/2012. (VII. 30.) Korm. rendelethez

„1. számú melléklet a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelethez

Fogalommeghatározások

1. *Alagsor*: olyan építményszint, amelynek padlószintje legfeljebb 20%-ában kerül 0,70 m-nél mélyebbre a csatlakozó rendezett terepszint alá.
2. *Alagsori helyiség, helyiségcsoport*: olyan helyiség, helyiségcsoport, amelynek a padlószintje bárhol legfeljebb 0,70 m-rel kerül a terepcsatlakozás alá.
3. *Aula*: fedett belső udvar vagy átrium.
4. *Állagmegóvás*: meglévő építmény, építményrész, önálló rendeltetési egység, helyiség kármegelőzése, kárelhárítása, rendeltetésszerű és biztonságos használatra alkalmassága érdekében végzett, az eredeti állagának visszaállítását szolgáló építési tevékenység.
5. *Állattartó építmény*: állatok elhelyezésére szolgáló építmény.
6. *Álmennyezet*: nem teherhordó, térelhatároló szerkezet, amelyet födémre vagy fedélszerkezetre rögzítenek.
7. *Árkád*: az építmény földszintjének a szabad tér felé jellemzően csak tartószerkezetével határolt és hosszoldalán nyitott, közterületi kapcsolat esetén többnyire közhasználat céljára szolgáló területe.
8. *Átalakítás*: meglévő építmény, építményrész, önálló rendeltetési egység, helyiség alaprajzi elrendezésének vagy külső megjelenésének, megváltoztatása érdekében végzett, az építmény belső térfogatát nem növelő építési tevékenység.
9. *Áthajtó*: építményen átvezető, járműközlekedésre is szolgáló tér.
10. *Átjáró*: építményen átvezető, személyközlekedésre szolgáló tér.
11. *Átlagos belmagasság*: a helyiség hasznos alapterületéhez tartozó térfogatnak és a hasznos alapterületnek a hányadosa m^3/m^2 .
12. *Átrium*: belső udvar, -kert, e köré szerveződnek a helyiségek.
13. *Beépítési sűrűség*: a területfelhasználási egységek területén elhelyezhető épületek valamennyi építményszintjének összesített bruttó területe és a területfelhasználási egységeknek a köztük lévő, településszerkezetet nem meghatározó közterületek területével növelt területének viszonyszáma.
14. *Befogadóképesség*: valamely területen, építményben, helyiségcsoportban, helyiségben az építmény, helyiség rendeltetése szerint megállapított mennyiségi mutatók szerint egyszerre, egy időpontban tartózkodó személyek megengedett száma, eszközök, tárgyak megengedett mennyisége.
15. *Belmagasság*: a padlószint és a födém vakolt (burkolt) vagy az álmennyezet alsó síkja közötti függőleges távolság.
16. *Belső fekvésű helyiség*: közvetlen természetes szellőzéssel és közvetlen természetes megvilágítással nem rendelkező helyiség.
17. *Bővítés*: olyan építési tevékenység, amely az építmény térfogatát növeli.
18. *Bruttó alapterület*: épületszerkezetek alapterületével növelt nettó alapterület.
19. *Csoportház*: építési telkenként egy vagy több önálló rendeltetési egységet (pl. lakást vagy üdülőegységet) magába foglaló, zártan csatlakozó – többnyire egy ütemben, jellemzően azonos vagy hasonló építészeti kialakítású, egymástól független épületszerkezetekkel és közműbekötésekkel épített – épületek, együttese. Lehet sorház, láncház, átriumház.
20. *Egészségügyi rendeltetés*: az egészségügy körébe tartozó fekvő- és járóbeteg ellátás, megelőző, illetve utólagos ellátást végző egészségügyi szolgáltatás, gyógyszerellátás, valamint kutatás.
21. *Előkert*: az építési teleknek a közterület vagy a magánút felőli határvonala (homlokvonala), és az építési határvonal (előkerti határvonal), valamint az oldalkertje(i) által határolt része.
22. *Előlépcső*: az épület körüli járdáról, vagy a rendezett csatlakozó terepszintről induló, az építmény bejáratához csatlakozó olyan szabad- vagy tereplépcső, mely az épület egy szintmagasságánál kevesebbet hidal át.
23. *Emeletráépítés*: meglévő építmény függőleges irányú bővítése egy vagy több emelet- szint létesítése érdekében.
24. *Emeletszint*: földszint feletti építményszint.
25. *Erkély*: az épület homlokzati síkjától kinyúló, konzolos, függesztett vagy pontszerűen alátámasztott kialakítású külső tartózkodó tér.
26. *Életciklus*: anyagok, szerkezetek használati időszakának egymást követő szakaszainak összessége a nyersanyagbeszerzéstől vagy természeti erőforrásból történő előállításától a végső ártalmatlanításig.
27. *Építési határvonal*: a telek előkertjét, oldalkertjét és hátsókertjét meghatározó vonalak.

28. *Építési hely*: az építési teleknek az elő-, oldal- és hátsókerti építési határvonalai által körülhatárolt beépíthető területrésze, amelyen – a védőtávolságok megtartásával – az övezeti előírások szerinti telekbeépítettség mértékéig az épület (épületek) elhelyezhető (elhelyezhetők).
29. *Építési övezet*: a beépítésre szánt vagy beépített területek területfelhasználási egységein belüli egyes területrészekben a felhasználás és az építés feltételeit és módját meghatározó besorolás.
30. *Építési telek*: az a telek,
- a) amely beépítésre szánt területen fekszik,
 - b) az építési szabályoknak megfelelően kialakított,
 - c) a közterületnek gépjármű-közlekedésre alkalmas részéről az adott közterületre vonatkozó jogszabályi előírások szerint, vagy önálló helyrajzi számon útként nyilvántartott magánútról gépjárművel közvetlenül, zöldfelület, illetve termőföld sérelme nélkül megközelíthető, és
 - d) amelynek a közterülettel vagy magánúttal közös határvonala legalább 3,00 m.
31. *Építési vonal*: az építési helyen belül vagy annak határvonalán a helyi építési szabályzatban meghatározott olyan vonal (vonalak), amelyre (amelyekre) az épületet a helyi építési szabályzatban meghatározottak szerint kötelezően helyezni kell.
32. *Épület legmagasabb pontja*: az épületnek a terepcsatlakozáshoz, lejtős terepen a lejtőoldali alacsonyabb terepcsatlakozáshoz, valamely magas ponthoz, vagy valamely síkhoz viszonyított, helyi építési szabályzat által megállapított legfelső pontja. Ennek meghatározásánál a tető azon díszítő elemei, amelyek huzamos tartózkodásra szolgáló helyiséget nem tartalmaznak – kupola, saroktorony – valamint a tetőfelépítmények és az épület tetőzetén elhelyezett antenna, kémény és szellőző valamint tartozékaik figyelmen kívül hagyandók.
33. *Épületmagasság („ E_m ”)*: az épület valamennyi, külső és belső, sík vagy kiterített íves homlokzati felülete összegének (F) valamennyi, e felületek vízszintesen mért hosszának összegével (L) való osztásából (F/L) eredő érték.
34. *Építményszint*: az építmény mindazon használati szintje, amelyen helyiség van. Nem építményszint a padlás, valamint az a tetőszint, amelyen a felvonógépház vagy a lépcsőház felső szintjén kívül más helyiség nincs.
35. *Fagyhatár*: a rendezett terepcsatlakozástól mért azon talajmélység, ahol a talaj nem hűl tartósan 0°C alá.
36. *Felújítás*: meglévő építmény, építményrész, önálló rendeltetési egység, helyiség rendeltetésszerű és biztonságos használhatóságának, valamint üzembiztonságának megtartása érdekében végzett az építmény térfogatát nem növelő építési tevékenység.
37. *Felvonulási építmény*: az építmény (építmények) kivitelezését szolgáló, az építés befejezéséig fenntartható építmény.
38. *Fényszennyezés*: olyan mesterséges zavaró fény, ami a horizont fölé vagy nem kizárólag a megvilágítandó felületre és annak irányába, illetve nem a megfelelő időszakban világít, ezzel káprázást, az égbolt mesterséges fénylését vagy káros élettani és környezeti hatást okoz, beleértve az élővilágra gyakorolt negatív hatásokat is.
39. *Fogyatékos személy*: a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvényben meghatározott fogalom.
40. *Folyosó*: önálló rendeltetési egységek, helyiségek megközelítésére, összekapcsolására szolgáló közös használatú közlekedő.
41. *Főépítmény*: az övezeti előírások megtartásával épített, elsősorban a területfelhasználási egység jellegének megfelelő, másodsorban a településrendezési eszközben meghatározott, a területhasználatot nem zavaró rendeltetésű építmény.
42. *Földszint*: olyan építményszint, amelynek padlószintje legfeljebb 20%-ában és legfeljebb 0,70 m-rel kerül a csatlakozó rendezett terepszint alá.
43. *Földszinti helyiség, helyiségcsoport*: olyan helyiség, helyiségcsoport, amelynek padlószintje sehol sem kerül a csatlakozó terepszint alá.
44. *Függönyfal*: az építmény tartószerkezetéhez rögzített, azok előtt folytonosan kialakított önhordó térelhatároló falszerkezet.
45. *Galéria*: helyiség légterének részleges – az alapterületének legfeljebb 50%-án és csak vízszintes szerkezettel történő – megosztásával kialakított belső (közbenső) szint, amelyen helyiség és 1,0 m-nél magasabb tömör korlát vagy fal nem létesül.
46. *Hasznos alapterület*: a nettó alapterületnek azon része, amelyen a belmagasság legalább 1,90 m.
47. *Hátsókert*: az építési telek hátsó telekhatára és az e felé meghatározott építési határvonal (hátsókerti határvonal), valamint az oldalkertje(i) által határolt része.

48. *Helyiség*: a rendeltetésének megfelelően épületszerkezettel minden irányból körülhatárolt, járőfelülettel rendelkező tér, a beépítetlen tetőtér kivételével.
49. *Helyreállítás*: újjáépítés, építmény rendeltetésszerű és biztonságos használatra alkalmassá tétele érdekében végzett felújítási tevékenység az építmény, építményrész eredeti építészeti kialakításának lehetséges megtartása mellett.
50. *Hitéleti rendeltetés*: egyházi, vallási gyülekezeti használati cél.
51. *Homlokzat*: az építménynek a nézőpont felé eső legkülső pontjára illesztett függőleges felületre vetített, a terepcsatlakozása feletti része.
52. *Homlokzatmagasság (Hm)*: az épület homlokzatának magasságát a hozzá tartozó F/L érték alapján kell megállapítani, melynek számítása során figyelmen kívül kell hagyni
 - a) a kémények, szellőzőkürtők, tetőszerelvények magasságát,
 - b) a vizsgált homlokzatfelülettől 12,00 m-nél tovább (hátrább álló) építményrészeket,
 - c) a vizsgált homlokzatfelület vízszintes összhosszának egyharmadát meg nem haladó összhosszúságú és legfeljebb 3,00 m magasságú
 - ca) tetőfelépítmény, építményrész, attika, álló tetőablak,
 - cb) a terepbeugrás mögötti homlokzatrész magasságát, továbbá
 - d) a magastető és oromfalainak 6,00 m-t meg nem haladó magasságú részét.

A gömb, félgömb, donga vagy sátozott alakú építmények („tetőépítmények”) homlokzatmagasságát, ha az a 12,00 m magasságot nem haladja meg, a vetületmagasság felében, ha a 12,00 m magasságot meghaladja, a vetületmagasság 6,00 m-rel csökkentett értékében kell meghatározni.
53. *Huzamos tartózkodásra szolgáló helyiség*: olyan helyiség, amelynek a használata folyamatosan két óra időtartamot meghaladó, vagy amelynél a használatok közötti szünet időtartama a két órát nem éri el.
54. *Ikerház*: két szomszédos építési telek közös oldalhatárán álló, egymástól független épületszerkezetekkel és közműbekötésekkel megvalósított, tűzfalakkal csatlakozó két olyan önálló épület, amely külsőleg egy épület képét mutatja.
55. *Igazgatási rendeltetés*: állami, önkormányzati vagy egyéb igazgatási feladatok.
56. *Ipari rendeltetés*: rendszeres üzletszerű ipari tevékenység.
57. *Irodai rendeltetés*: jellemzően irodai funkció.
58. *Járőfelület*: emberi tartózkodás vagy közlekedés céljára alkalmas felület.
59. *Kereskedelmi, szolgáltató és raktár rendeltetés*: termékek és szolgáltatások értékesítése, tárolása.
60. *Kerítés*: a telek területét a közterülettől, a telek közhasználat céljára átadott területétől, illetve a szomszédos telkek területétől vagy a telek különböző rendeltetésű vagy használatú részeit térben elválasztó, lehatároló építmény.
61. *Kerti építmény*: a kerti tevékenységre, pihenésre, játékra, szórakozásra, kikapcsolódásra történő használatát szolgáló műtárgy.
62. *Komposzttoalett*: vízőblítés nélküli illemhely, amelyben a fekálát, valamint szerves háztartási és kerti hulladékot zárt, hőszigetelt és szellőzéssel ellátott tartályban adalékanyag hozzáadásával, komposztálással humusszá alakítják.
63. *Korszerűsítés*: meglévő építmény, építményrész, önálló rendeltetési egység, helyiség rendeltetésszerű és biztonságos használatra alkalmasságának javítása, használati értékének, teljesítőképességének, üzembiztonságának növelése érdekében végzett építési tevékenység.
64. *Környező terepszint*: a telekhez csatlakozó szomszédos telkek rendezett terepszintje.
65. *Középfolyosó*: olyan folyosó, amelynek mindkét hosszanti oldalát helyiségek, helyiségcsoportok határolják.
66. *Középmagas építmény*: olyan építmény, amelyben a legfelső építményszint szintmagassága 13,65 m és 30,0 m között van.
67. *Közkert*: egy meghatározott fő funkciót (játék, sport, pihenés stb.) szolgáló, 1 ha-nál kisebb területű és legalább 15 m oldalméretű, közterületi zöldterület, amelyet bárki használhat.
68. *Közmű*: termelő, elosztó, gyűjtő, továbbító, szabályozó, mérő rendeltetésű építmények, vezetékek, berendezések összessége, amely az egyes területfelhasználási egységek és az építmények rendeltetésszerű használatának biztosítása érdekében a fogyasztók vízellátási, szennyvízelvezetési és belterületi csapadékvíz elvezetési, gáz-, hő- és villamosenergia-ellátási, valamint hírközlési időszakos vagy folyamatos igényeit a település saját termelő, illetve előkészítő berendezései révén, vagy távvezetési rendszerekhez kapcsolódva központosan, folyamatosan, kellő biztonsággal, közösségi úton, üzemszerűen működve elégíti ki.
69. *Közműpótló műtárgy*: a közművet helyettesítő vagy kiegészítő egyedi műtárgy.

70. *Közösségi szórakoztató rendeltetés:* rendezvény, előadás, kiállítás, táncmulatság, művelődés, szórakoztatás.
71. *Közpark:* több funkciót szolgáló, legalább 1 ha nagyságú közhasználatú közterületi zöldterület, amelynek legkisebb oldalmérete is 80 m-nél nagyobb, amelyet bárki használhat.
72. *Köztárgy:* közterületen vagy közhasználat céljára átadott területen álló közcélú műtárgy.
73. *Közüzemi szolgáltatás:* külön törvény alapján termékértékesítési vagy szolgáltatásnyújtási kötelezettség hatálya alá tartozó vállalkozás által e kötelezettség alapján nyújtott közszolgáltatás.
74. *Közvetett természetes megvilágítás:* közvetlen természetes megvilágítású helyiségen, helyiségrészen keresztül történő megvilágítás.
75. *Közvetlen természetes megvilágítás:* külső térelhatároló szerkezetben kialakított, bevilágításra szolgáló felületen keresztül történő nappali megvilágítás.
76. *Közvetlen természetes szellőzés:* közvetlenül a szabadba nyíló nyílászárón vagy szellőzőkürtőn, szellőzőcsatornán keresztül történő gravitációs légcseré.
77. *Kulturális rendeltetés:* kiállítás, előadás, rendezvény, művelődés, szórakoztatás.
78. *Lakóépület:* jellemzően lakást és a hozzá tartozó kiszolgáló helyiségeket magába foglaló épület.
79. *Légakna:* közel azonos légszennyezettségű helyiségek közvetlen természetes szellőzésére szolgáló, határfalakkal határolt, vagy a szomszédos építési telek beépítéséig a telekhatárhoz csatlakozó oldalán nyitott tér.
80. *Légudvar:* helyiségek közvetlen természetes szellőzésére és megvilágítására szolgáló, épületszárnnyakkal, határfalakkal körülhatárolt belső udvar, vagy a szomszédos építési telek beépítéséig a telekhatárhoz csatlakozó oldalán nyitott tér.
81. *Lépcsőkar szabad szélessége:* a lépcsőkorlátok, vagy a lépcsőkorlát és a fal között mért legkisebb vízszintes távolság. Ezt a szélességet a korlátlift csukott szerkezeti mérete nem csökkentheti.
82. *Loggia:* az épület homlokzati síkján belül lévő, három oldalról falakkal, alulról és felülről födémekkel határolt, helyiséghez közvetlenül csatlakozó külső tartózkodó tér.
83. *Magasépítmény:* olyan építmény, amelyben a legfelső építményszint szintmagassága a 30 m-t meghaladja.
84. *Magastető:* olyan tető, amelynek lejtése a 10%-ot meghaladja.
85. *Megújuló energiaforrás:* megújuló, nem fosszilis forrásokból származó energia, nevezetesen szél-, nap-, aerotermikus, geotermikus, hidrottermikus energia, vízenergia, biomasszából, hulladéklerakó helyeken és szennyvíztisztító telepeken keletkező gázokból és biogázokból nyert energia.
86. *Melléképítmény:* a telek és a telken álló főépítmény (főépítmények) rendeltetésszerű használatát, működtetését elősegítő, kiegészítő rendeltetésű építmény, így különösen:
- a) közmű-becsatlakozási műtárgy,
 - b) közműpótló műtárgy,
 - c) hulladéktartály-tároló,
 - d) – épülettől különálló – építménynek minősülő kirakatszekrény,
 - e) kerti építmény,
 - f) húsfüstölő, jégverem, zöldségverem,
 - g) állatól, állatkifutó,
 - h) trágyatároló, komposztáló,
 - i) siló, ömlesztettanyag-, folyadék- és gáztároló,
 - j) építménynek minősülő antennatartó szerkezet, zászlótartó oszlop,
 - k) gépkocsi és egyéb tároló, vagy ezek épülete valamint
 - l) mosókonyha, nyárikonyha épülete.
87. *Mezőgazdasági birtoktest:* a mezőgazdasági birtokközpontozhoz tartozó – a közigazgatási egységtől függetlenül – és attól legfeljebb 20 km-es távolságon belüli, az ingatlan-nyilvántartásban önálló helyrajzi számon bejegyzett termőföldterületek és az azokon lévő épületek által elfoglalt kivett területek összessége.
88. *Nettó alapterület:* helyiség vagy épületszerkezettel részben vagy egészben közrefogott tér vízszintes vetületben számított területe.
89. *Nevelési, oktatási rendeltetés:* a gyermeknevelés, az alap-, közép-, és felsőfokú oktatási tevékenység, a szakképzés és a felnőttképzés, valamint továbbképzés.
90. *Olaszlépcső:* ahol a belépő szélessége kiegészül egy lépéstávolság egész számú többszörösével, azaz „ $2m+sz = 60-64 + n \cdot 60-64$ ”.
91. *Oldalkert:* az építési teleknek a szomszédos telekkel közös oldalhatára és az e felé eső építési határvonala (oldalkerti határvonal) között fekvő része.

92. *Oromfal:* a magastetővel lefedett épület, épületrész homlokzati falának az a része, amely a padlásteret vagy a beépített tetőteret a tetőgerincet elmeszve lehatárolja.
93. *Önálló építmény:* független építményszerkezetekkel, valamint vezetérendszerrel és berendezésekkel megvalósított, más építményhez legfeljebb tűzfalakkal csatlakozó építmény.
94. *Önálló parkolóterület:* nem közlekedési területbe tartozó, egy helyrajzi számon nyilvántartott telken kialakított járműtároló terület.
95. *Önálló rendeltetési egység:* meghatározott rendeltetés céljára önmagában alkalmas helyiség vagy helyiségcsoport, amelynek a szabadból vagy az épületen belüli közös közlekedőből nyíló önálló bejárata van.
96. *Övezet:* a beépítésre nem szánt területek területfelhasználási egységein belüli egyes területrészek a felhasználás és az építés feltételeit és módját meghatározó besorolás.
97. *Padlószint:* földmészerkezetek vagy talajon fekvő aljzatszerkezetek járófelülete.
98. *Párkánymagasság:* az épület homlokzati síkja és a rendezett terepszint metszészvonala, valamint magastető épület esetében az épület homlokzati síkja és a tetősík metszészvonala, lapostető épület esetében a homlokzati falsík és a legfelső zárófödém felső síkjának metszészvonala közötti függőlegesen mért távolság.
99. *Pinceszint:* olyan építményszint, amelynek padlószintje több mint 20%-ában kerül 0,70 m-nél mélyebbre a csatlakozó rendezett terepszint alá.
100. *Pincszinti helyiség, helyiségcsoport:* olyan helyiség, helyiségcsoport, amelynek padlószintje több mint 0,70 m-rel kerül a terepcsatlakozás alá.
101. *Rendeltetés:* az a használati cél, amelyre az építmény, az önálló rendeltetési egység vagy a helyiség létesül, illetve amire használják.
102. *Rendeltetés-módosítás:* az építmény, az önálló rendeltetési egység, vagy a helyiség használati céljának megváltoztatása.
103. *Sport rendeltetés:* sportolás, versenyzés, mérkőzés, egészségmegőrző mozgás.
104. *Szabad belmagasság:* az az előírt legkisebb belmagasság, amelybe a határoló faltól vízszintesen mért 0,20 m-es sávon belül, a padlótól mért 1,90 m magasság felett beálló épületszerkezet vagy rögzített vezeték nem számít bele.
105. *Szabad keresztmetszet:* amelybe a világítótest kivételével épületszerkezet, szerelvény vagy más szerkezet nem állhat be.
106. *Szabad lépcső:* építményhez közvetlenül kapcsolódó, legalább egy oldalról nyitott lépcső.
107. *Szabályozási vonal:* a közterületet és az egyéb nem közterületet elválasztó vonal.
108. *Szintkülönbség:* egymás feletti padlószintek közötti függőleges távolság.
109. *Szintmagasság:* az építmény főbejárata – bejárati előlépcsője – előtti járda szintje és az építményszint padlófelülete közötti függőleges távolság.
110. *Szintterület:* az összes építményszint bruttó alapterülete.
111. *Szociális rendeltetés:* a szociális alapszolgáltatás, szakosított ellátás, a gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás.
112. *Tanya:* mezőgazdasági területen lévő mezőgazdasági termelés (növénytermesztés és állattenyésztés, továbbá az ezekkel kapcsolatos termékfeldolgozás és terméktárolás) céljára létesített lakó- és gazdasági épület, épületcsoport és az azonos helyrajzi szám alatt hozzá tartozó, legfeljebb 6000 m² területű föld együttese.
113. *Telek zöldfelülete:* a teleknek a 25. § (1) bekezdése szerinti azon növényzettel borított területe (legkisebb zöldfelülete), ahol a termőtalaj és az eredeti altalaj, illetve a talajképző kőzet között nincs egyéb más réteg.
114. *Telek beépített területe:* a telken álló épületeknek a terepcsatlakozáshoz képest 1,00 m-es vízszintes síkban mért vetületi területeinek összege. A vetületi területek számítása során figyelmen kívül kell hagyni
- a) mezőgazdasági, gazdasági és különleges beépítésre szánt területen a legfeljebb 9,00 m-es, egyéb területen a legfeljebb 4,50 m-es gerincmagasságú növényház (üvegház) és fóliasátor,
 - b) az épülethez tartozó előlépcső, tornác, előtető, valamint a terepcsatlakozástól legalább 2,00 m-rel magasabban lévő erkély, függőfolyosó, ereszpárkány – az épület tömegétől kiálló részeinek – az épülettől számított 1,50 m-es sávba eső vízszintes vetületét.
115. *Telek legnagyobb beépítettsége:* a telek beépített területének a telek teljes – nyúlványos telek esetében a teleknyúlvány területével csökkentett – területéhez viszonyított megengedett mértéke.
116. *Település rehabilitáció:* elavult, de értéket képviselő településrész, tömb olyan felújítása, amely során az úthálózat, az épületállomány és a növényzet erre érdemes elemeinek megtartásával, korszerűsítésével, az alkalmatlan

- épületek, épületrészek elbontásával, esetleg azok új épületekkel történő pótlásával történik az érintett terület értékeinek és minőségének a kornak megfelelő színvonalra emelése.
117. *Település rekonstrukció*: zömében elavult településrész olyan korszerűsítése, amelynél az épületek nagy része bontásra kerül, és szükség szerint az úthálózat és a tömbosztás is módosul a jelen igényszintnek megfelelő állapot elérése érdekében.
118. *Település revitalizáció*: a különösen értékes, elsősorban számos műemléki értékkel rendelkező, elavult, élettelen településrész „újraélesztése” a történeti érték megtartásával, minimális kiegészítő, nagyrészt helyreállító beavatkozással, szükség szerint rendeltetésmódosítással.
119. *Településszerkezeti egység*: az egymás melletti azonos területfelhasználási egységek és a köztük lévő kiszolgáló utak együttes területe.
120. *Terasz*: a rendezett terepen vagy épületrész zárófödémén kialakított helyiséghez, önálló rendeltetési egységhez vagy azok közös közlekedőjéhez kapcsolódó, járható szilárd burkolatú külső tartózkodótér.
121. *Terepcsatlakozás*: az építmény, építményrész és a közvetlenül hozzá csatlakozó rendezett terep (járda) érintkezési vonala.
122. *Tereplépcső*: épülethez nem csatlakozó, a végleges rendezett terep részeként kialakított szabadtéri lépcső.
123. *Terepszint alatti építmény*: olyan, szerkezeti önálló építmény, amely földdel fedve is – a bejárat felőli oldal kivételével – legfeljebb 1,00 m-rel emelkedik ki a környező (szomszédos) és a csatlakozó terepszintből, legfeljebb bejárat vagy tereplejtő felőli homlokzatfelülete van, és legfeljebb a tereplejtő felőli és az olyan oldalhomlokzati felületrésze kerül a terepszint fölé, amelyhez a terepbevágásban közvetlenül kerti szabadlépcső vagy lejtő csatlakozik.
124. *Területfelhasználási egység*: a település igazgatási területének a jellemző rendeltetés szerint megkülönböztetett terület egysége, amely azonos jellemző vagy kijelölt településfunkciónak biztosít területet.
125. *Tetőfelépítmény*: a tető fölé emelkedő, az épület rendeltetésszerű használatát biztosító épületrész, a kémények, a szellőzők és a tetőablakok kivételével (pl. felvonó gépház, lépcsőház tetőkijárata).
126. *Tetőtér*: az épület legfelső építményszintje feletti födém szerkezet felső síkja és a magastető szerkezetének alsó síkja közötti – minden irányból épületszerkezettel körülzárt – tér. A beépítés nélküli tetőtér (padlás) nem minősül építményszintnek.
127. *Tetőtér-beépítés*: tetőtérben helyiség (helyiségek), helyiségcsoport (helyiségcsoportok) vagy önálló rendeltetési egység építésével új építményszint (emeletszint) létrehozása.
128. *Tisztítómezővel ellátott oldómedencés műtárgy*: olyan oldómedencéből és tisztítómezőből álló vízáteresztő, amely a települési szennyvizek nem közműves elvezetésére és elhelyezésére szolgál, és amely a szennyezőanyagok anaerob lebontását energiabevitel nélkül végzi.
129. *Tornác*: oszlopokkal, pillérekkel, boltívekkel alátámasztott fedett, az épület egyik homlokvonalához csatlakozó oldalirányból nyitott közlekedő tér.
130. *Többszintes növényállomány*: a zöldfelületet egyszerre gyepter-, cserje- és lombkoronaszinttel fedő növényzet.
131. *Tömegtartózkodásra szolgáló építmény*: olyan építmény, amelyben tömegtartózkodásra szolgáló helyiség van, vagy amelyen bármikor egyidejűleg 300 főnél több személy tartózkodása várható.
132. *Tömegtartózkodásra szolgáló helyiség*: egyidejűleg 300 főnél nagyobb befogadóképességű helyiség.
133. *Tűzfal*: a vonatkozó műszaki követelménynek megfelelő tűzállósági határértékű, A1 tűzvédelmi osztályú térelhatároló folytonos függőleges falszerkezet, amelyet úgy kell kialakítani, hogy az általa elválasztott tűzszakaszok vagy építmények egyikének állékonyág-vesztése, illetve az ebből adódó oldalirányú erőhatás esetén is megőrizze tűzterjedést gátló képességeit.
134. *Üdülő rendeltetés*: időszakosan a pihenést szolgáló használati cél.
135. *Vegyes rendeltetésű épület*: több eltérő rendeltetésű önálló rendeltetési egységet magában foglaló épület.
136. *Vezetékhálózat*: egy vagy több villamos vagy információtechnikai vezetékből (kábelekből, sínekből, ideértve az optikai kábeleket is), épületgépészeti vagy technológiai csővezeték, ezek rögzítésére szolgáló eszközökből, valamint ezek mechanikai védelméből álló együttes.
137. *Villamos kezelőhelyiség*: villamos berendezés (transzformátor-, főkapcsoló és akkumulátor) elhelyezésére szolgáló helyiség.”

**A Kormány 212/2012. (VII. 30.) Korm. rendelete
a Nemzeti Közlekedési Hatóságról szóló 263/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** (1) A Nemzeti Közlekedési Hatóságról szóló 263/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban R.) 4. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:
- „(3a) A Központ végzi az autóbusszal közlekedő utasok jogairól és a 2006/2004/EK rendelet módosításáról szóló, 2011. február 16-i 181/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 181/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet) rendelkezéseibe ütköző, Európai Unión belüli jogsértések tekintetében a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló, 2004. október 27-i 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek (a továbbiakban: 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet) a végrehajtását.”
- (2) Az R. 4. §-a a következő (3b) bekezdéssel egészül ki:
- „(3b) A Központ feladata az autóbusszos személyszállítási piacfelügyeleti eljárásokhoz kapcsolódó feladatok teljesítése.”
- (3) Az R. 4. §-a a következő (3c) bekezdéssel egészül ki:
- „(3c) A Központ feladata
- a) az autóbusszos személyszállító szolgáltatók üzletszabályzatának jóváhagyása,
 - b) a 181/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 28. cikk (1) bekezdésében meghatározott nemzeti végrehajtó szervként az autóbusszal utazók jogainak érvényesítése céljából a nemzeti végrehajtó szerv részére előírt feladatok teljesítése, ennek körében a meghatározott jogkövetkezmények alkalmazása,
 - c) az autóbusszos személyszállítást igénybe vevő utasok jogainak védelme érdekében kiszabható utasjogi felügyeleti bírság alkalmazása,
 - d) a 181/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 28. cikk (3) bekezdése, valamint az autóbusszos személyszállítási szolgáltatásnak a 181/2011/EU rendeletben nem szabályozott részletes feltételeire, az abban foglaltak alóli mentességekre, az autóbusszos személyszállítási szolgáltatási feltételekre, valamint a közúti személyszállítási üzletszabályzatra vonatkozó szabályokról szóló rendelet, továbbá a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján a szolgáltatókhoz benyújtott és el nem intézett panaszok kivizsgálása és elbírálása.”
- 2. §** (1) Az R. 5. § (5) bekezdés 9. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (A légiközlekedési hatóság hatósági feladatai a következők:)*
- „9. kiadja a légiközlekedési szakszemélyzet szakirányú képzéséhez szükséges engedélyeket és a légiközlekedési szakszemélyzet szakszolgálati engedélyeit a különböző szakszolgálati tevékenységekre vonatkozó előírások alapján,”
- (2) Az R. 5. § (5) bekezdés 25. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (A légiközlekedési hatóság hatósági feladatai a következők:)*
- „25. az egységes európai égbolt létrehozására vonatkozó keret megállapításáról szóló, 2004. március 10-i 549/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 4. cikke rendelkezésének megfelelően kijelölt nemzeti felügyeleti hatóságként gondoskodik az e cikkben meghatározott tevékenység ellátása érdekében hatáskörébe utalt feladatok végrehajtásáról, valamint a léginavigációs szolgálatok közös díjszámítási rendszerének létrehozásáról szóló 1794/2006/EK rendelet módosításáról szóló, 2010. december 16-i 1191/2010/EU bizottsági rendelet 1. cikk 8. pontjában meghatározott konzultáció lefolytatásáról, továbbá a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyekre és egyes tanúsításokra vonatkozó részletes szabályoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról szóló, 2011. augusztus 10-i 805/2011/EU bizottsági rendelet (a továbbiakban: 805/2011/EU bizottsági rendelet) 4. cikke szerinti nemzeti felügyeleti hatóságként gondoskodik a 805/2011/EU bizottsági rendeletben meghatározott feladatok ellátásáról,”
- (3) Az R. 5. § (5) bekezdése a következő 54. ponttal egészül ki:
- (A légiközlekedési hatóság hatósági feladatai a következők:)*
- „54. a légiközlekedési szakszemélyzet jogaira és kötelezettségeire vonatkozó rendelkezések betartásának ellenőrzése.”

- (4) Az R. 5. §-a a következő (10a) bekezdéssel egészül ki:

„(10a) Az ügyintézési határidő 60 nap a kereskedelmi repülőtér díjszabályzatának elfogadására, valamint a díjszabályzat módosításának jóváhagyására irányuló hatósági eljárásban.”

3. § Az R. 10. § (2) bekezdése a következő q)–u) ponttal egészül ki:

(Ez a rendelet a következő közösségi rendeletek végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:)

„q) a 3922/91/EGK tanácsi rendeletnek a kereskedelmi célú repülőgépes közlekedési szolgáltatásokra alkalmazandó közös műszaki követelmények és közigazgatási eljárások tekintetében történő módosításáról szóló, 2008. augusztus 20-i 859/2008/EK bizottsági rendelet,

r) az autóbusszal közlekedő utasok jogairól és a 2006/2004/EK rendelet módosításáról szóló, 2011. február 16-i 181/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet,

s) a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyekre és egyes tanúsításokra vonatkozó részletes szabályoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról szóló, 2011. augusztus 10-i 805/2011/EU bizottsági rendelet 4. cikk,

t) a polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről szóló, 2011. november 3-i 1178/2011/EU bizottsági rendelet,

u) a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló, 2004. október 27-i 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet.”

4. § Az R.

a) 4. § (3) bekezdés 1. pontjában az „az autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállításról szóló 2004. évi XXXIII. törvény 13. § (1)–(2) bekezdése” szövegrész helyébe az „a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 41. § (1)–(2) bekezdése”;

b) 10. § (2) bekezdés nyitó szövegrészeiben a „közösségi” szövegrész helyébe a „közösségi és uniós” szöveg lép.

5. § (1) Ez a rendelet – a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Az 1. § (2) bekezdése 2013. január 1-jén lép hatályba.

(3) Az 1. § (3) bekezdése 2013. március 1-jén lép hatályba.

6. § Ez a rendelet

a) a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló, 2004. október 27-i 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet,

b) a 3922/91/EGK tanácsi rendeletnek a kereskedelmi célú repülőgépes közlekedési szolgáltatásokra alkalmazandó közös műszaki követelmények és közigazgatási eljárások tekintetében történő módosításáról szóló, 2008. augusztus 20-i 859/2008/EK bizottsági rendelet,

c) a személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvénnyel, valamint az autóbusszos személyszállítási szolgáltatásnak a 181/2011/EU rendeletben nem szabályozott részletes feltételeire, valamint az abban foglaltak alóli mentességekre, a közúti személyszállítási szolgáltatási feltételekre, valamint az autóbusszos személyszállítási üzletszabályzatra vonatkozó szabályokról szóló kormányrendelettel együtt, az autóbusszal közlekedő utasok jogairól és a 2006/2004/EK rendelet módosításáról szóló, 2011. február 16-i 181/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet,

d) a légiforgalmi irányítói szakszolgálati engedélyekre és egyes tanúsításokra vonatkozó részletes szabályoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő meghatározásáról szóló, 2011. augusztus 10-i 805/2011/EU bizottsági rendelet 4. cikk,

e) a polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről szóló, 2011. november 3-i 1178/2011/EU bizottsági rendelet

végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 213/2012. (VII. 30.) Korm. rendelete
az autóbusszos személyszállítási szolgáltatásnak a 181/2011/EU rendeletben nem szabályozott
részletes feltételeire, az abban foglaltak alóli mentességekre, az autóbusszos személyszállítási
szolgáltatási feltételekre, valamint a közúti személyszállítási üzletszabályzatra vonatkozó
szabályokról**

A Kormány a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény 49. § (1) bekezdés d) és e) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

I. FEJEZET
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A rendelet hatálya

- 1. §**
- (1) A rendelet hatálya az autóbusszal és trolibusszal (a továbbiakban együtt: autóbusz) díj ellenében végzett menetrend szerinti személyszállítási szolgáltatásra (a továbbiakban együtt: személyszállítási szolgáltatás), valamint autóbusszal történő szerződéses és különjáratú személyszállítási irányuló szolgáltatásra terjed ki.
 - (2) A határt átlépő autóbusszos személyszállítás keretében végzett személyszállítási szolgáltatásra e rendelet rendelkezései csak annyiban alkalmazhatók, amennyiben nemzetközi szerződés vagy az autóbusszal végzett személyszállítás nemzetközi piacához való hozzáférés közös szabályairól és az 561/2006/EK rendelet módosításáról szóló, 2009. október 21-i 1073/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet eltérően nem rendelkezik.
 - (3) Az autóbusszal közlekedő utasok jogairól és a 2006/2004/EK rendelet módosításáról szóló, 2011. február 16-i 181/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EU rendelet) a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvénnyel (a továbbiakban: Sztv.) és a jelen rendelettel együttesen alkalmazandó.
 - (4) Ha az e rendeletben foglalt feladatok valamelyikét közlekedésszervező látja el, a rendelet hatálya rá is kiterjed.

2. Mentesség az EU rendelet egyes rendelkezéseinek alkalmazása alól

- 2. §**
- (1) Az EU rendelet 2. cikk (4) bekezdésében meghatározottak alapján a menetrend szerinti belföldi autóbuszjáratok tekintetében az EU rendelet
 - a) 5–8. cikkét,
 - b) 10. cikk (2)–(5) bekezdését,
 - c) 11–15. cikkét,
 - d) 16. cikk (1) bekezdés a) pontját,
 - e) 17. cikk (3) bekezdését,
 - f) 19–23. cikkét nem kell alkalmazni.
 - (2) Az EU rendelet 2. cikk (5) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő, egyes menetrend szerinti járatokra az EU rendeletet nem kell alkalmazni.
 - (3) Az EU rendelet 2. cikk (5) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő egyes autóbuszjáratokról a közforgalmú menetrend szerinti autóbusszos személyszállítási szolgáltatást nyújtó közlekedési szolgáltatók (a továbbiakban: szolgáltató) 2013. április 1-jéig a Nemzeti Közlekedési Hatóságnak (a továbbiakban: közlekedési hatóság) tájékoztatást adnak.
 - (4) Az EU rendelet 16. cikk (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat az autóbusz- gépkocsivezetők tekintetében alkalmazni nem kell.
 - (5) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően az EU rendelet rendelkezéseinek megfelelő szintű szolgáltatást biztosítani kell a szolgáltatóknak abban az esetben, ha a szolgáltatás nyújtásának műszaki feltételei az adott autóbusz-állomáson vagy megállóhelyen, illetve az autóbuszon rendelkezésre állnak.

II. FEJEZET**A MENETREND SZERINTI SZEMÉLYSZÁLLÍTÁSI SZOLGÁLTATÁS TELJESÍTÉSÉRE VONATKOZÓ FELTÉTELEK****3. A személyszállítási szolgáltatás általános feltételei**

- 3. §** (1) A menetrend szerinti autóbuszos személyszállítási szolgáltatásra irányuló szerződés (a továbbiakban: személyszállítási szerződés) esetében a szerződő felek jogaira, kötelezettségeire, valamint a szerződés teljesítésére a Polgári Törvénykönyv vállalkozási szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni a jelen rendeletben foglalt kiegészítésekkel.
- (2) A személyszállítási szerződésekből eredő igények egy év alatt évülnek el.
- 4. §** A szolgáltatót a menetrendben közzétett személyszállítási szolgáltatás tekintetében – a jelen rendeletben meghatározott kivételekkel – szerződéskötési kötelezettség terheli, amennyiben az utas a jelen rendeletben és a szolgáltató személyszállítási üzletszabályzatában (a továbbiakban: üzletszabályzat) foglalt utazási feltételeket a 8. § (2) bekezdésében meghatározott magatartás tanúsításával elfogadja és a szolgáltatás a menetrendben meghirdetett autóbuszjáratokkal lehetséges.
- 5. §** (1) A szolgáltató biztosítja a személyszállítás lebonyolításához és az utazási igények kiszolgálásához szükséges feltételeket.
- (2) Az autóbusz-állomások, megállóhelyek üzemeltetője vagy a szolgáltató gondoskodik:
- a) az EU rendelet 4. cikk (2) bekezdésének megfelelő írásos, illetve szóbeli utastájékoztatásról,
 - b) az autóbusz-állomásokon lévő várótermek, váróhelyiségek, valamint a megállóhelyek üzemeltetéséről,
 - c) az alapvető szükségletek kielégítésére szolgáló létesítmények (különösen a WC, mosdó, vízcsap, ivóvízkút) kialakításáról és rendelkezésre állásáról.
- (3) A szolgáltató a személyszállítási szolgáltatás igénybevételét előzetes menetjegyváltáshoz vagy helyfoglaláshoz kötheti.
- (4) A magatehetetlen vagy a szolgáltatás igénybevételére kísérő nélkül nem képes személy, valamint a hat éven aluli gyermek a személyszállítási szolgáltatás igénybevételére kísérő nélkül nem jogosult. Hat éven aluli gyermekek csoportos szállítása esetében minden tíz gyermekre legalább egy kísérőnek kell jutnia. A kísérővel utazó utasok járműben való elhelyezéséről, valamint folyamatos felügyeletéről a kísérő köteles gondoskodni.
- (5) A 14. életévét be nem töltött, kísérő nélkül utazó kiskorú kizárólag a személyszállítás megkezdése – a járműnek a felszállóhelyről történő elindulása – előtt zárható ki az utazásból.
- (6) A (4) és (5) bekezdésben említett, az utazást kizáró, illetve a kísérő jelenlétét szükségessé tevő okok fennállását és a kísérő alkalmasságát a jármű személyzete nem vizsgálja.
- (7) A szolgáltató a személyszállítást megtagadhatja, illetve az utast a személyszállításból kizárhatja, ha az utas
- a) ittas vagy bódult,
 - b) botrányosan viselkedik, vagy más módon a többi utast magatartásával zavarja,
 - c) magatartásával vagy állapotával a közlekedés biztonságát, saját és utastársai testi épségét, egészségét, a jármű vagy berendezéseinek épségét, tisztaságát veszélyezteti,
 - d) ruházatával, poggyászával, illetve magatartásával vagy más módon a járművet, utastársai ruházatát vagy az utasok poggyászát beszennyezheti,
 - e) a járműbe kézipoggyászként be nem vihető tárgyat vagy nem szállítható állatot vitt be, illetve kísérel meg bevenni,
 - f) a szolgáltatást jogosulatlanul veszi igénybe és menetjegyet felszólításra vagy ellenőrzéskor sem vált,
 - g) a személyszállítási szerződés megkötését tanúsító vagy utazási jogosultságát más módon bizonyító igazolást, illetve kedvezmény igénybevételére jogosító igazolványát – felhívás ellenére – nem mutatja fel,
 - h) a menetdíj, a menetdíj-különbözet vagy a pótdíj megfizetését megtagadja, vagy
 - i) a szolgáltató üzletszabályzatában foglalt utazási feltételeket nem tartja meg.
- 6. §** (1) A szolgáltató köteles az utast a menetrendben foglalt feltételek szerint, biztonságosan elszállítani.
- (2) Az utas jogosult az autóbuszon utazni, a kiszolgáló létesítményeket, berendezéseket használni, a személyszállításhoz kapcsolódó szolgáltatásokat igénybe venni.

- (3) Az utas a menetrendben foglalt és a szolgáltató üzletszabályzatában foglalt utazási feltételek előírásainak megfelelő, a megváltott menetjegyen feltüntetett szolgáltatások igénybevételére jogosult. Ha az utas az autóbuszon az utazási feltételekben meghatározott szabályokat megszegi, a díjkülönbözet megtérítése mellett pótdíj fizetésére is köteles.
- (4) Ha a szolgáltató az utazást egyes autóbuszjáratokon helyjegy váltásához vagy az ülőhely más módon való biztosításához, vagy felár megfizetéséhez köti, utazásra csak az jogosult, akinek az adott autóbuszjáratra váltott érvényes helyjegy és más – az üzletszabályzatban meghatározott, a szolgáltatás igénybevételére feljogosító – jegy, igazolás, igazolvány vagy okmány van a birtokában.
- (5) Az utas azon eset kivételével, ha a járatok menetrendjének betartása, egyes járatok üzemeltetése elháríthatatlan külső okból nem lehetséges (rendkívüli forgalmi helyzet), csak az igénybe vett járat menetrendjében meghatározott állomásokon és megállóhelyeken szállhat fel az autóbuszra vagy le az autóbuszról.
- (6) Az utas a személyszállítás – beleértve a fel- és leszállást, várakozást, utazást – során tartózkodni köteles a közlekedés biztonságát, a közlekedési eszközök, az utaskiszolgáló létesítmények és berendezések épségét, az utastársak kényelmét és nyugalma zavaró magatartástól.

- 7. §**
- (1) Ha a menetrendben közzétett járat teljesítéséhez kiállított autóbuszsal a jelentkező összes utas nem szállítható el, a szolgáltatót a szerződéskötési kötelezettség az adott jármű befogadóképességéig terheli. A (2)–(4) bekezdésben foglalt elszállítási sorrendtől eltérően elsőbbséget élveznek a fogyatékkal élő és csökkent mozgásképességű utasok, valamint a kisgyermekkel utazók azokon az autóbuszokon, amelyek rendelkeznek az ilyen utasok számára a járműre fel- és leszállást megkönnyítő berendezéssel.
 - (2) Országos személyszállítási szolgáltatás esetében az utasok elszállításának sorrendje a következő:
 - a) az utazáshoz előre váltott és a járatra érvényesített menetjeggyel és helyjeggyel rendelkező utasok,
 - b) a nagyobb távolságra utazó utasok,
 - c) az a) pontban meghatározott utazási igazolvánnyal nem rendelkező fogyatékkal élő és csökkent mozgásképességű utasok, valamint a kisgyermekkel utazók,
 - d) bérlettel vagy más utazási okmánnyal rendelkezők.
 Azonos elbírálás alá eső utasok között a jelentkezés sorrendje az irányadó.
 - (3) Regionális és elővárosi személyszállítási szolgáltatás esetében az utasok elszállításának sorrendje a következő:
 - a) az utazáshoz előre váltott menetjeggyel, bérlettel vagy más utazási okmánnyal rendelkező utasok,
 - b) bérlettel vagy más utazási okmánnyal rendelkezők,
 - c) az a) és b) pontban meghatározott utazási igazolvánnyal nem rendelkező fogyatékkal élő és csökkent mozgásképességű utasok, valamint a kisgyermekkel utazók.
 Azonos elbírálás alá eső utasok között a jelentkezés sorrendje az irányadó.
 - (4) Helyi személyszállítási szolgáltatás esetében az utasok elszállítása érkezésük sorrendjében történik.

4. A személyszállítási szerződés

- 8. §**
- (1) A szolgáltató a személyszállítási szolgáltatást személyszállítási szerződés alapján teljesíti.
 - (2) Az utas és a szolgáltató közötti személyszállítási szerződés a menetdíj megfizetésével és a menetjegy, bérlet, továbbá az utazási jogosultságot más módon igazoló – beleértve az utazási jogosultságot vagy a menetdíj megfizetését igazoló elektronikus adathordozót is – okmány (a továbbiakban együtt: utazási igazolvány) megvásárlásával, átvételével, vagy ha az utas jogszabály rendelkezése vagy a közlekedési szolgáltató üzletszabályzata alapján utazási igazolvány nélkül jogosult a személyszállítási szolgáltatást igénybe venni, akkor a hely adott járatra történő biztosításával, vagy a járműre utazási céllal történő felszállással jön létre.
 - (3) A személyszállítási szerződés attól az időponttól hatályos, amikor az utas utazási céllal a járatot végző járműre felszáll, vagy meghatározott napra és járatra érvényesített utazási igazolvány esetében legkésőbb a járatnak a megjelölt felszállási helyről történő menetrend szerinti indulásának időpontjától.
 - (4) A személyszállítási szerződés az utazás befejezéséig hatályos. Az utazás akkor fejeződik be, amikor
 - a) az utas a céljának megfelelő állomás vagy megállóhely területén a járműről való leszállást befejezte,
 - b) az utas a célja elérése előtt az utazási szándékával felhagy, vagy
 - c) az utast a szolgáltató az utazásból kizárja.
 - (5) A szolgáltató az 5. § (7) bekezdésében foglaltak ellenére is köteles biztosítani a továbbutazás lehetőségét az útközben orvosi ellátásra szoruló személy részére a legközelebbi olyan állomásig, ahol a szükséges egészségügyi ellátásban részesülhet.

- (6) Az 5. § (7) bekezdése alapján a személyszállításból kizárt utas nem követelheti vissza a kifizetett menetdíjat vagy egyéb díjat. Feladott útipoggyásszal kapcsolatos kérdéseket az üzletszabályzat rendezi.

- 9. §**
- (1) Országos, regionális és elővárosi személyszállítási szolgáltatás esetében a közlekedési szolgáltató a teljes árú menetjegy érvényességi idejének lejártáig, illetve a meghatározott naptári napra és járatra kiadott jegy esetében a járat elindulása előtt annak érvényességének időtartamát, az útvonalat vagy a célállomást az utas kérésére módosítja.
- (2) A közlekedési szolgáltató az utas kérésére visszatéríti az elővételben váltott teljes árú menetjegy árát, ha azt az utas az érvényességi idő lejártáig, a meghatározott naptári napra és járatra kiadott jegyek vagy helyjegy esetében a járat indulási idejéig, visszaadja. Ezen túlmenően a szolgáltató köteles abban az esetben is visszatéríteni a menetdíjat, ha az ilyen menetjegyet egyáltalán nem használták utazásra.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben foglalt módosításért vagy visszatérítésért a szolgáltató kezelési költséget számíthat fel. Országos, regionális és elővárosi személyszállítási szolgáltatás esetében a szolgáltató kezelési költséget nem von le, ha az utas a menetjegyet a járat elmaradása vagy férőhely hiánya miatt nem használta fel, illetve utazási szándékával forgalmi zavar miatt felhagy és ezt a szándékát kinyilvánítja.
- (4) Megkezdett utazás megszakítása miatt a menetdíjat a közlekedési szolgáltató, kivéve a (3) bekezdésben említett eseteket, részben sem téríti vissza.
- (5) Az utas utazásból való kizárása a személyszállítási szerződés azonnali hatályú felmondásának minősül, amennyiben az létrejött.
- (6) Kedvezményes menetjegy és más utazási igazolványok árának visszatérítési lehetőségét és mértékét a szolgáltató az (1)–(2) bekezdésben foglaltaktól eltérően csak az utas javára határozhatja meg, amelynek szabályait az üzletszabályzat tartalmazza.

5. Az üzletszabályzat

- 10. §**
- (1) A közforgalmú menetrend szerinti autóbuszos személyszállításhoz kapcsolódóan a szolgáltató üzletszabályzatot készít. Az üzletszabályzatot a több szolgáltatót összefogó szervezet is elkészítheti. Ez utóbbi esetben az üzletszabályzat valamennyi, a szervezetben tag szolgáltatóra kötelező.
- (2) A szolgáltatások díját, a díj megállapításának módját és feltételeit – a szolgáltatások díjaira vonatkozó külön jogszabályok figyelembevételével – a díjszabás tartalmazza. A díjszabás az üzletszabályzat mellékletét képezi.
- (3) Az üzletszabályzat e rendelet rendelkezéseitől az utasok hátrányára akkor térhet el, ha arra e rendelet lehetőséget ad.
- (4) Az üzletszabályzat az EU rendelettel és e rendelettel összhangban meghatározza különösen:
- a személyszállítási szolgáltatás igénybevételének részletes feltételeit (a továbbiakban: utazási feltételek),
 - a felek jogait és kötelezettségeit,
 - a menetjegyek és az utazásra jogosító okmányok felhasználásának részletes szabályait,
 - az útipoggyász és élő állat szállításának részletes szabályait,
 - a szolgáltatás igénybevételével kapcsolatos egyéb szabályokat,
 - a szolgáltató felelősségviselésének részletes szabályait,
 - az utasok tájékoztatására vonatkozó részletes szabályokat,
 - az utaspanaszok bejelentésének és kezelésének részletes szabályait,
 - a járulékos szolgáltatások igénybevételének részletes szabályait.
- (5) Az üzletszabályzat készítője annak tervezetét a hivatalos honlapján közzéteszi. A közzétételt követő 15 napon belül arra bárki észrevételt tehet.
- (6) Az üzletszabályzat készítője a tervezetet a közlekedési hatóságnak jóváhagyásra benyújtja. A kérelemhez csatolja az üzletszabályzatra érkezett, el nem fogadott észrevételeket, valamint az el nem fogadás indoklását.
- (7) Az üzletszabályzatot annak készítője – a közlekedési hatóság jóváhagyásától számított nyolc napon belül – hivatalos honlapján közzéteszi.
- (8) Nem szükséges a közlekedési hatóság jóváhagyása az üzletszabályzat jogszabályi rendelkezéseken alapuló, valamint az utasok jogait nem érintő módosítása esetén. Az üzletszabályzat egyéb módosításának jóváhagyása esetén a közlekedési hatóság az üzletszabályzat jóváhagyására vonatkozó szabályok szerint jár el.

6. A menetdíj megfizetése, az utazási igazolvány

- 11. §** (1) A személyszállítási szerződés megkötésének és a személyszállítási szolgáltatás igénybevételére vonatkozó jogosultság igazolására az utazási igazolvány szolgál. A személyszállítási szolgáltatás – az utazási kedvezményekről szóló kormányrendeletben meghatározott esetek kivételével – csak érvényes utazási igazolvánnyal vehető igénybe. A névre szóló utazási igazolvánnyal csak az arra jogosult utazhat. A nem névre szóló utazási igazolvány mindaddig másra átruházható, ameddig azzal az utazást nem kezdték meg vagy útipoggyászt nem adtak fel. Az egyes utazási igazolványok használatának szabályait a szolgáltató az üzletszabályzatában teszi közzé.
- (2) Ha az utas érvényes utazási igazolvány nélkül utazik, a menetdíjon felül pótdíjat köteles fizetni. A pótdíj mértékét az üzletszabályzat tartalmazza.
- (3) A közlekedési szolgáltató egyes járatokon meghatározott utazási igazolványok felhasználását kizárhatja. A korlátozás a menetrendben kerül meghirdetésre.
- (4) Az egyes utazási igazolványok használatát jogszabály vagy az üzletszabályzat különböző jogosultságokhoz kötheti. Az olyan utazási igazolványok, amelyek használatához a jogosultság igazolása is szükséges, csak a jogszabályban vagy az üzletszabályzatban előírt igazolással együtt érvényesek.
- (5) A személyszállítási szolgáltatás ellenértékét (díjat), továbbá a személyszállítási szolgáltatásra szükséges és hasznosan fordított, a személyszállító által megelőlegezett és a kiszolgáltatáskor meg nem térített költségeket az annak fizetésére kötelezett legkésőbb 30 napon belül köteles teljesíteni, kivéve, ha a 30 napnál hosszabb teljesítési határidő szerződésben való kikötését – ezzel arányban álló – más előnynek a személyszállító javára írásbeli szerződésben történő vállalása ellensúlyozza. A felek ezzel ellentétes megállapodása semmis.
- 12. §** (1) A menetdíjat az utazás megkezdése előtt, de legkésőbb a járműre utazási céllal történő felszálláskor, a szolgáltatónak az utazási igazolvány meglétének ellenőrzésével megbízott alkalmazottjának (a továbbiakban: jegykezelő) kell megfizetni. Az egyszeri vagy többszöri utazásra kiadott utazási igazolvány – kivéve azt, amely menetdíjfizetés nélküli utazásra jogosít – a menetdíj megfizetését mint a személyszállítási szerződésből eredő kötelezettség teljesítését igazolja.
- (2) A szolgáltató az utazási igazolvány előre történő megvásárlását vagy az előzetes helyfoglalást – járataira vagy járatainak egy részére, egyes állomásokon, vagy meghatározott időszakokban – kötelezővé teheti. Az előre megváltott utazási igazolványok utazásra való felhasználhatóságának időszakát (érvényességi idejét) a közlekedési szolgáltató korlátozhatja. A járatra érvényesítéssel kiadott utazási igazolványok csak a meghatározott napon és járaton jogosítanak utazásra.
- (3) Az utazási igazolvánnyal rendelkező utasnak a járatra történő felszálláskor utazási igazolványát a szolgáltató üzletszabályzatában előírt módon kell kezelnie, kezeltetnie vagy ellenőrzésre a jegykezelőnek felmutatnia vagy utazási jogosultságát igazolnia. A különböző jogosultsághoz kötött utazási igazolványokat a jogosultságot igazoló okmányokkal együtt – beleértve szükség esetén a személyazonosság igazolására szolgáló okmányokat is – a jegykezelőnek fel kell mutatni, vagy át kell adni. A járaton szolgálatot teljesítő jegykezelőt ebben a 13. §-ban meghatározott, az ellenőrkével azonos jogosultság illeti meg.

7. Ellenőrzés

- 13. §** (1) A megváltott és a 12. § (3) bekezdése szerint kezelt, kezeltetett vagy ellenőrzésre felmutatott (a továbbiakban együtt: érvényesített) utazási igazolványt az utazás tartama alatt meg kell őrizni és a szolgáltató által utazási igazolvány ellenőrzésre feljogosított személy (jegykezelő vagy ellenőr, a továbbiakban: ellenőr) részére ellenőrzés céljából az utazás tartama alatt, illetve leszálláskor – a kedvezményes jegyváltásra jogosító okmánnyal együtt – felhívására fel kell mutatni vagy át kell adni. Amennyiben az utazási igazolvány vagy az utazási kedvezmény jogszerű igénybevételének megállapításához, illetve ha az az ellenőrzési eljárás lefolytatásához szükséges, az utas köteles személyazonosságát igazolni.
- (2) Az ellenőr az utazás tartama alatt – beleértve a járatra történő fel- és leszállást is – bármikor jogosult a közforgalmú menetrend szerinti autóbuszjáratokon az utasok utazási jogosultságát, az utazási igazolványok érvényességét, használatára való jogosultságot, valamint az utazási kedvezmények igénybevételének jogszerűségét ellenőrizni. Az ellenőr e minőségére utaló jelzést visel, valamint írásbeli megbízással rendelkezik. Az ellenőr nem köteles az utas részére előre igazolnia magát, de az utas kérésére köteles az utólagos azonosításhoz szükséges információkat megadni, valamint az ellenőrzés végzésére felhatalmazó megbízást felmutatni.

- (3) Az ellenőr az Sztv.-ben foglalt jogokkal rendelkezik, valamint jogosult az ellenőrzés eredményes lefolytatása céljából rövid időre megtiltani az autóbusz személyzetének az autóbusz ajtajainak kinyitását, illetve az autóbusz továbbhaladását.

- 14. §** (1) Annak az utasnak, aki a menetjegy váltását elmulasztotta, vagy aki az ellenőrzés vagy a leszállás alkalmával érvényes utazási igazolványát nem mutatja fel, továbbá aki utazási igazolványt jogtalanul használ, illetve kedvezményt jogtalanul vesz igénybe, a teljes utazási viszonylatára érvényes menetdíjat és pótdíjat meg kell fizetnie. Ha az utas felszállási helye vagy célállomása nem állapítható meg, a járat kiindulási helyétől a célállomásig, illetve a felszállási helytől az járat teljes útvonalára érvényes menetdíjat és pótdíjat kell megfizetnie.
- (2) Aki érvényesített utazási igazolvánnyal nem rendelkezik, annak az utazási igazolvány utólagos megvásárlásával és kezelésével egyidejűleg pótdíjat kell fizetnie.

8. Élő állatok, kézi- és útipoggyászszállítás

- 15. §** (1) A szolgáltató üzletszabályzatában határozza meg a kézipoggyász tömeg- és mérethatárait, a csomagolásának és a járműben való elhelyezésének módját. A szolgáltató az üzletszabályzatban a személyes használat körébe közvetlenül nem tartozó, túlsúlyos, túlméretes, továbbá különösen értékes tárgyak szállítását kizárhatja, vagy további feltételekhez, illetve díjfizetéshez kötheti.
- (2) A fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személy kerekesszéke és egyéb mozgást segítő eszközére a kézipoggyász legnagyobb tömegére és mérethatára, valamint a díjmegállapításra vonatkozó rendelkezések nem alkalmazandók.
- 16. §** (1) Élő állat olyan zárt szállítóeszközben szállítható, amely a kézipoggyász méretét nem haladja meg és biztosítja, hogy az élő állat az utazás során nem szabadul ki.
- (2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően, a kutya zárt szállítóeszköz nélkül, szájkosárral és pórázon vezetve is szállítható. Az utasnak rendelkeznie kell a kutya oltási bizonyítványával, és kérésre azt a szolgáltató személyzetének fel kell mutatnia.
- (3) A vakvezető, valamint a hatósági feladatok ellátását segítő kutyák az autóbuszon díjmentesen, a (2) bekezdés első fordulatában foglalt korlátozások mellőzésével szállíthatóak.
- (4) Az élő állat szállítására vonatkozó egyéb szabályokat a szolgáltató az üzletszabályzatában állapítja meg, az élő állat szállítását további feltételekhez kötheti.
- 17. §** (1) Az országos személyszállítási, valamint – a menetrendben megjelöltek szerint ilyen szolgáltatást végző – elővárosi vagy regionális személyszállítási szolgáltatást igénybe vevő utasok a magukkal vitt tárgyakat, csomagokat stb. útipoggyászként történő fuvarozásra feladhatják. Nem igényelhető útipoggyász szállítása olyan járatokon, amelyeken az autóbusz poggyásztartóval, poggyászszekekkel nincs felszerelve, vagy az útipoggyász elhelyezésére nincs más alkalmas hely.
- (2) A szolgáltató az útipoggyász szállítására vonatkozó részletes szabályokat az üzletszabályzatában határozza meg.

9. Forgalmi akadály

- 18. §** (1) Ha útközben a járat továbbhaladását valamilyen körülmény akadályozza, késését vagy kimaradását eredményezi – az elháríthatatlan külső ok esetét kivéve –, a szolgáltató köteles a rendelkezésére álló más járművel az utasok továbbszállításáról gondoskodni.
- (2) Ha a menetrendben közzétett járat közlekedése átmenetileg nem, vagy csak kerülő útvonalon lehetséges, a szolgáltató erről az utasokat tájékoztatja.
- (3) A közlekedésért felelős miniszter a közforgalmú menetrend szerinti autóbuszjáratok üzemeltetési és a szolgáltató szerződéskötési kötelezettségét közérdekből, továbbá kényszerítő üzemi okból alapos indokkal részben vagy egészben korlátozhatja vagy felfüggesztheti.
- (4) A helyi autóbuszos közösségi közlekedés tekintetében a (3) bekezdésben meghatározott jogot az Sztv. szerinti ellátásért felelősként a helyi önkormányzat gyakorolja.

10. Felelősség

- 19. §** (1) A szolgáltató felelős, amennyiben az utas a járművön való tartózkodása közben vagy a be-, illetve kiszállása alkalmával a személyszállítással összefüggésben történt esemény következtében meghal, megsérül, testi vagy szellemi épségében egyéb károsodást (a továbbiakban együtt: károsodás) szenved.
- (2) Ha az utas az 5. § (4)–(5) bekezdésében meghatározott okok valamelyikének fennállása esetén vagy alkalmatlan kísérővel a járműre mégis felszáll, az abból következően elszenvedett, valamint a harmadik személynek vagy a szolgáltatónak okozott károkat maga, illetve törvényes képviselője viseli.
- (3) Átszállással történő utazásra létrejött személyszállítási szerződés alapján a szolgáltató felelőssége – a be- és kiszállás esetét kivéve – csak abban az esetben terjed ki az utasnak a megállóhelyen, állomáson vagy más várakozóhelyen bekövetkezett balesetből eredő károsodására, amennyiben az a szolgáltató felróható magatartásának következménye.
- (4) A szolgáltatónak, illetve az autóbusz-állomás üzemeltetőjének felelőssége – a (2) bekezdésben foglalt eseten kívül – csak abban az esetben terjed ki az utasnak a megállóhelyen, állomáson vagy más várakozóhelyen – a be- és kiszállás esetét kivéve – bekövetkezett balesetből eredő károsodására, ha az a szolgáltató, illetve az autóbusz-állomás üzemeltetője felróható magatartásának következménye.
- (5) Az utasnak a személyszállítási szolgáltatással összefüggő balesetből eredő halála vagy sérülése esetében a szolgáltató felelőssége kiterjed az utas tárgyainak vagy kézi-poggyászáinak, csomagjának – ideértve az utas által magával vitt élő állatokat is – a teljes vagy részleges elveszéséből vagy sérüléséből származó károkra is.
- (6) A szolgáltató a felelősség alól olyan mértékben mentesül, amilyen mértékben az esemény az utas hibájának a következménye.
- (7) A szolgáltató felelősségére vonatkozó egyéb szabályokat a szolgáltató az üzletszabályzatában állapítja meg.
- 20. §** (1) A szolgáltató a 19. § (5) bekezdésében foglaltakon kívül csak akkor felelős a jármű utasterébe bevitt tárgyaknak, kézipoggyásznak, csomagnak vagy élő állatoknak a teljes vagy részleges elveszéséért vagy sérüléséért, ha a kárt a szolgáltató felróható magatartása okozta.
- (2) A szolgáltató nem felel az utas őrizetében lévő kézipoggyász, csomag vagy élő állat szállítása során a tevékenységi körén kívül eső okból bekövetkezett károkért. A szolgáltató nem felel az utas által őrizetlenül hagyott kézipoggyászért, csomagért vagy élő állatért.
- (3) Az utas felelős minden olyan kárért, amelyet az utasforgalmi létesítményekben, járműben, a jármű utasterében az utas magatartása vagy a magával vitt tárgy, csomag vagy élő állat a szolgáltatónak okozott, kivéve, ha bizonyítja, hogy a kár a szolgáltató vagy harmadik személy hibájából keletkezett, vagy olyan körülményre vezethető vissza, amelyet az utas nem kerülhetett el, és amelynek következményeit nem háríthatta el. Ezen túlmenően az utas felel a felróható magatartása miatt a járművek közlekedését gátló körülmények miatt a szolgáltatót ért kárért is.
- (4) Az útipoggyász fuvarozásra az árufuvarozási felelősség szabályait kell megfelelően alkalmazni.
- 21. §** Belföldi autóbuszjárat esetében az EU rendelet 7., 8. és 21. cikkében meghatározott esetekben a kártérítés, illetve az utas azonnal felmerülő szükségletei kifizetésére fordított összegek az esemény napján hatályos, a Magyar Nemzeti Bank által meghatározott középárfolyam szerint számított forint összegek alapján kerülnek meghatározásra.

11. Egyéb rendelkezések

- 22. §** (1) Az EU rendelet 24. cikkében meghatározott utas tájékoztatásnak legalább
- a) az utazás térbeli és időbeli jellemzőire,
 - b) a poggyással kapcsolatos előírásokra és
 - c) az igénybe vehető szolgáltatásokra
- ki kell terjednie.
- (2) A szolgáltató és az autóbusz-állomást üzemeltető az utasok tájékoztatását kiadványokkal, hirdetésekkel – ideértve a hivatalos honlapon közzétett hirdetményeket is –, a kiszolgáló személyzet által adott szóbeli tájékoztatás útján, információk berendezésekkel, szükség szerint információs szolgálattal látja el.
- (3) A szolgáltató és az autóbusz-állomást üzemeltető az utasokat jogaikról, kötelezettségeikről, az állomáson és megállóhelyen való tartózkodásra, az autóbuszon való elhelyezkedésre és az utazás alatti magatartásra vonatkozó szabályokról, az igénybe vehető szolgáltatásokról, azok díjairól, illetve az esetleges forgalmi zavarokról tájékoztatja.

Ennek érdekében az állomásokon jól látható helyen tájékoztatja az utasokat az utazási feltételek és a menetrend elérhetőségéről, továbbá kifüggeszti az adott autóbusz-állomásra érkező és onnan induló járatok érkezési és indulási időpontját, kezdő- és célállomását tartalmazó menetrendi kivonatot. A szolgáltató és az autóbusz-állomást üzemeltető a közlekedő autóbuszjáratok érkezési, indulási és tartózkodási idejéről, továbbá az autóbuszjáratok kimaradásáról és késéséről a kiszolgáló személyzet és az állomási tájékoztatási rendszer útján is folyamatos tájékoztatást nyújt.

- 23. §** (1) A szolgáltatónak a panaszok kezelésére vonatkozó eljárását az üzletszabályzat tartalmazza.
(2) A panaszt először a szolgáltatóhoz kell benyújtani.
(3) Amennyiben az EU rendelet 28. cikk (3) bekezdése szerint a szolgáltatóhoz benyújtott panaszt elutasították, és azt a panaszos nem fogadta el, a panaszt további elbírálásra a szolgáltató 5 napon belül a közlekedési hatósághoz továbbítja az ügy elbírálása céljából.
(4) Ha a panaszt a szolgáltató nem bírálta el, azt a panaszos a közlekedési hatósághoz nyújthatja be elbírálásra.
- 24. §** (1) Az EU rendelet és az e rendelet alapján az utasokkal szemben fennálló kötelezettségeket nem lehet korlátozni vagy kizárni, különösen a személyszállítási szerződésben foglalt eltérést biztosító vagy korlátozó kikötéssel.
(2) A szolgáltatók az utasoknak az EU rendeletben és e rendeletben meghatározottaknál kedvezőbb utazási feltételeket is ajánlhatnak.
- 25. §** Az EU rendelet és e rendelet szerinti kötelezettségek teljesítésével a szolgáltató más szolgáltatót vagy személyt megbízhat. Ebben az esetben a kötelezettséget ténylegesen teljesítő szolgáltató vagy személy tekintetében alkalmazni kell az EU rendelet és e rendelet előírásait és a szolgáltató felelős a kötelezettséget ténylegesen teljesítő személy tevékenységéért.

III. FEJEZET

A KÜLÖNJÁRATI ÉS SZERZŐDÉSES SZEMÉLYSZÁLLÍTÁSI SZOLGÁLTATÁS FELTÉTELEI

- 26. §** (1) A szolgáltató az autóbusz – gépjárművezetővel együtt történő – rendelkezésre bocsátásra kötött szerződésben – az Sztv.-ben meghatározott szerződéses és különjáratú személyszállítás céljából – meghatározott számú, típusú, komfort fokozatú és férőhelyű autóbuszt bocsát a megrendelő rendelkezésére.
(2) A személyszállítási feladatokat – beleértve az útvonalat, a megállások helyét és időtartamát – a felek a szerződésben határozzák meg. A felek a szerződésben abban is megállapodhatnak, hogy a személyszállítási feladatokat a megrendelő közvetlenül a gépjármű vezetőjével közli. Az ismétlődő feladatok rögzítése céljából a felek menetrendet készíthetnek.
(3) Ha a szolgáltató az autóbuszt a szerződésben meghatározott időben – vagy legkésőbb az azt követő 30 percen belül – nem állítja ki, a megrendelő kártérítésként követelheti a más járműért kifizetett díjtöbbletet, továbbá a szerződésszegés folytán keletkezett kárát.
(4) A személyszállítási szolgáltatás ellenértékét (díjat), továbbá a személyszállítási szolgáltatásnak a személyszállító által megelőlegezett költségeit az annak megfizetésére kötelezett legkésőbb 30 napon belül köteles teljesíteni, kivéve, ha a felek 30 napnál hosszabb fizetési határidőben állapodtak meg.

IV. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- 27. §** (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2013. március 1-jén lép hatályba.
(2) A 21. § 2017. március 1-jén lép hatályba.
(3) A 2. § (1), (4) és (5) bekezdése 2017. március 1-jén hatályát veszti.
(4) A 2. § (3) bekezdése 2018. március 1-jén hatályát veszti.
- 28. §** Hatályát veszti a közúti személyszállítási szerződésekről szóló 20/1981. (VI. 19.) MT rendelet.

- 29. §** E rendelet – az Sztv.-vel, valamint a Nemzeti Közlekedési Hatóságról szóló rendelettel együtt – az autóbusszal közlekedő utasok jogairól és a 2006/2004/EK rendelet módosításáról szóló, 2011. február 16-i 181/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 214/2012. (VII. 30.) Korm. rendelete az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központról

A Kormány

az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (1) bekezdés k) pontjában,
a 24. § tekintetében az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 38. § (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, a következőket rendeli el:

1. Általános rendelkezések

- 1. §** (1) Az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ (a továbbiakban: OBDK) az egészségügyért felelős miniszter irányítása alatt álló központi hivatal.
- (2) Az OBDK székhelye Budapest.
- (3) Az OBDK vezetője a főigazgató.
- (4) A főigazgató általános helyettese a főigazgató-helyettes.
- (5) A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 2. § (3) bekezdésében meghatározott hatásköröket az ellátottjogi és a gyermekjogi képviselők tevékenységével összefüggésben a szociálpolitikáért felelős miniszter gyakorolja.
- 2. §** (1) Az OBDK látja el
- a) az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 32. § (1) bekezdése,
- b) a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 94/K. § (3) bekezdése és
- c) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 11/A. § (4) bekezdése
- szerinti szervezet feladatait, továbbá
- d) az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 30. § (4) bekezdés b) pontja szerinti, egyéb egészségügyi dokumentációt kezelő szerv működésével és
- e) a betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselők (e rendelet alkalmazásában a továbbiakban: jogvédelmi képviselők) Nyilvántartásával (a továbbiakban: Nyilvántartás)
- kapcsolatos feladatokat.
- (2) Az OBDK ellenőrzi az egészségügyi szolgáltatások hozzáférhetőségét az egészségügyi ellátórendszer betegellátási kapacitásának szabályozására vonatkozó jogszabályok keretei között, melynek keretében:
- a) egyedi ügyekben vizsgálhatja az egészségügyi szolgáltatás hozzáféréssel – így az ellátásszervezéssel, a beutalási renddel, a betegek tájékoztatásával – kapcsolatos szabályok érvényesülését,
- b) javaslatot tehet az ellátások hozzáférhetőségére vonatkozó jogszabályok tartalmára vonatkozóan,
- c) tájékoztatást kérhet az ellátásszervezést végző szervtől, illetve az egészségügyi államigazgatási szervtől egyedi esetekben az ellátások hozzáférhetőségére vonatkozó szabályok érvényesüléséről,
- d) javaslatot tehet az ellátásszervezést végző szerv, illetve az egészségügyi államigazgatási szerv részére az ellátásszervezéssel összefüggő tapasztalatai alapján intézkedés megtételére.

2. A jogvédelmi képviselőre vonatkozó szabályok

3. §

A 2. § (1) bekezdés a)–c) pontjában foglalt jogkörében eljárva az OBDK

- a) gondoskodik a betegek, ellátottak és gyermekek külön törvényben meghatározott jogainak érvényesüléséről, védelméről,
- b) ellátja a jogvédelmi képviselők foglalkoztatásával összefüggő feladatokat, működteti a jogvédelmi képviselők hálózatát, irányítja, szervezi és ellenőrzi a jogvédelmi képviselők szakmai munkáját,
- c) közzéteszi a jogvédelmi képviselő elérhetőségét, a szolgáltatónál, illetve a területi irodában meghatározott fogadó órájának beosztását,
- d) az egészségügyi szolgáltatásokat, a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatást, a gyermekjóléti alapellátást, a szakosított szociális ellátást biztosító intézményi elhelyezést, továbbá a gyermekvédelmi gondoskodást (a továbbiakban együtt: szolgáltatás) igénybevevők, illetve törvényes képviselőik, valamint a szolgáltatást nyújtók számára tájékoztatást ad a betegjogokkal, az ellátotti- és gyermekjogokkal összefüggő kérdésekben,
- e) képzési és továbbképzési feladatokat lát el a jogvédelmi képviselők munkájához kapcsolódóan,
- f) kidolgozza, és szükség szerint felülvizsgálja a jogvédelmi képviselői tanfolyam és a kötelező továbbképzés tananyagát és vizsgakövetelményeit,
- g) ellátja a 19. § szerinti jogvédelemmel kapcsolatos módszertani feladatokat,
- h) a tárgyévét követő év március 31-ig közzéteszi a jogvédelmi képviselők tevékenységéről szóló éves beszámolót.

3. A jogvédelmi képviselő jogállásának szabályai

4. §

- (1) A jogvédelmi képviselő az OBDK-val a képviselői feladatok ellátására munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.
- (2) Jogvédelmi képviselő – törvényben meghatározott feltételeken túl – az a (3) bekezdésben meghatározott felsőfokú végzettséggel rendelkező személy lehet,
 - a) aki legalább 3 éves, a (4) bekezdés szerinti szakmai gyakorlattal rendelkezik,
 - b) aki az 5. §-ban meghatározott tanfolyam elvégzését követően sikeres vizsgát tett, és
 - c) akivel szemben nem áll fenn kizáró ok.
- (3) Jogvédelmi képviselő lehet
 - a) jogász, általános orvos, pszichológus, szociális munkás, gyógypedagógus, teológus, illetve kommunikációs szakon szerzett szakképzettségű személy, továbbá az a) pontban foglaltakon túl
 - b) betegjogi képviselő lehet fogorvos, gyógyszerész, egyetemi szintű okleveles ápoló, főiskolai szintű diplomás ápoló, egészségügyi intézetvezető vagy szakoktató, védőnő, egyéb egészségügyi felsőoktatásban szakképzettséget szerzett személy,
 - c) ellátottjogi képviselő lehet szociológus, szociálpolitikus, szociális szervező, szociálpedagógus, államigazgatási és szociális igazgatási felsőoktatásban szerzett szakképzettségű, egészségügyi felsőoktatásban szerzett szakképzettségű személy, hittan tanár, hittanár, bölcsész, andragógus,
 - d) gyermekjogi képviselő lehet pedagógus, gyermek- és ifjúságvédelmi szakokleveles vagy jogi szakokleveles családvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkező védőnő, pszichopedagógus, bölcsész, szociológus, szociálpolitikus, szociálpedagógus, szociális szervező szakképzettségű személy, hittan tanár és hittanár.
- (4) A (2) bekezdés a) pontjának alkalmazásában szakmai gyakorlaton
 - a) a betegjogi képviselő esetében az egészségügyi szolgáltatások szervezésében és nyújtásában, az egészségügyi igazgatási területen, az egészségügy területén működő egyházi jogi személynél, civil szervezetnél, alapítványnál, közalapítványnál, közhasznú társaságnál, egyéni vagy társas vállalkozásnál, illetve az ellátottjogi vagy gyermekjogi képviselőként végzett tevékenységet,
 - b) az ellátottjogi képviselő esetében a szociális szolgáltatások szervezésében és nyújtásában, a szociális igazgatási területen, a szociális területen működő egyházi jogi személynél, civil szervezetnél, alapítványnál, közalapítványnál, közhasznú társaságnál, egyéni vagy társas vállalkozásnál, illetve a betegjogi vagy gyermekjogi képviselőként végzett tevékenységet,
 - c) a gyermekjogi képviselő esetében a gyermekjóléti alapellátási és gyermekvédelmi szakellátási, illetőleg a gyermekvédelmi vagy gyámügyi igazgatási területen, a gyermekvédelem területén működő egyházi jogi

személynél, civil szervezetnél, alapítványnál, közalapítványnál, közhasznú társaságnál, egyéni vagy társas vállalkozásnál, illetve a betegjogi vagy ellátottjogi képviselőként végzett tevékenységet

kell érteni.

- (5) Ügyvéd – az ügyvédekről szóló törvény szerint az ügyvédi tevékenységét szüneteltető ügyvéden kívül – nem lehet jogvédelmi képviselő.
- (6) A jogvédelmi képviselői feladatok ellátására az OBDK pályázatot ír ki. A pályázati felhívásnak tartalmaznia kell
 - a) a munkakör megnevezését,
 - b) az ellátási terület meghatározását,
 - c) a pályázat elnyeréséhez szükséges valamennyi feltételt,
 - d) a bérezésre, megbízási díjra és egyéb juttatásokra vonatkozó tájékoztatást,
 - e) a pályázat benyújtásának feltételeit, határidejét,
 - f) a pályázati eljárásra, a pályázat elbírálásának módjára és határidejére vonatkozó tájékoztatást,
 - g) a pályázathoz csatolandó dokumentumok felsorolását.
- (7) Az OBDK a pályázati felhívást az egészségügyért felelős miniszter, valamint a szociálpolitikáért felelős miniszter hivatalos lapjában közzéteszi.

- 5. §**
- (1) A jogvédelmi képviselő foglalkoztatásának feltétele a legalább 120 órás jogvédelmi képviselői tanfolyam elvégzése, és ezt követően a vizsga eredményes letétele.
 - (2) Az OBDK az (1) bekezdés szerinti tanfolyam megszervezésére olyan egészségügyi, szociális, illetve gyermekvédelmi szakképzést folytató intézményt (a továbbiakban: tanfolyamot szervező) választ ki pályázat útján, amely szerepel a felnőttképzésről szóló törvényben szabályozott felnőttképzést folytató intézmények nyilvántartásában. Az OBDK a tanfolyamot szervezővel megállapodást köt.
 - (3) A jogvédelmi képviselői tanfolyamon részt vevők a tanfolyam sikeres elvégzéséről a tanfolyamot szervező által kiadott tanúsítványt kapnak. A tanúsítványban szereplő tanfolyami képzettség megnevezése a szakterülettől függően: betegjogi képviselő, ellátottjogi képviselő vagy gyermekjogi képviselő.
 - (4) A jogvédelmi képviselői tanfolyamra történő jelentkezésről és elvégzésének feltételeiről az OBDK évente közleményt tesz közzé az egészségügyi, valamint a szociális ágazati feladatokat ellátó minisztérium hivatalos lapjában és az OBDK honlapján.
 - (5) Az OBDK-val munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló jogvédelmi képviselő évente legalább egyszer továbbképzésen vesz részt, melynek időtartama legalább 14 óra. A továbbképzést az OBDK vagy a (2) bekezdés szerinti szakképző intézmény végzi. A továbbképzés a munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló jogvédelmi képviselő számára térítésmentes.

- 6. §**
- (1) A jogvédelmi képviselő képviselői tevékenysége alatt, és e tevékenység megszűnésétől számított egy éven belül
 - a) azt az egészségügyi szolgáltatót, azt a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátást biztosító intézményt és azt a gyermekvédelmi gondoskodást biztosító intézményt (a továbbiakban együtt: szolgáltató), ahol képviselői tevékenységet fejtett ki, hatóság vagy egyéb szervezet előtt, illetve permegelőző eljárásban nem képviselheti, részükre jogi szolgáltatást nem nyújthat és tőlük ügyvédi megbízást nem fogadhat el,
 - b) azoktól a személyektől, illetve törvényes képviselőjüktől, akiknek ügyével jogvédelmi képviselőként foglalkozott, ügyvédi megbízást nem fogadhat el.
 - (2) A jogvédelmi képviselő nem láthat el jogvédelmi képviselői feladatokat annál a szolgáltatónál, amelynek felelősségét – egyéb feladatkörében eljárva, vagy általános ellenőrzési, felügyeleti jogkör gyakorlása során – egy éven belül vizsgálta, illetve amelynek működését egy éven belül ellenőrizte.
 - (3) A jogvédelmi képviselő nem járhat el olyan ügyben,
 - a) amelyben ő vagy közeli hozzátartozója érdekelt vagy ellenérdekű fél,
 - b) amely azt a szolgáltatót érinti, amellyel
 - ba) munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, illetve amelyben más, szakképző intézmény oktatójaként szakmai gyakorlatot szervez, irányít vagy
 - bb) a képviselői tevékenységét megelőző egy éven belül munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban állt,
 - c) amelyben tőle egyéb ok miatt elfogulatlan eljárás nem várható.
 - (4) A (2)–(3) bekezdésben meghatározott kizáró okok bármelyikének fennállását a képviselő haladéktalanul köteles munkáltatójának bejelenteni.

4. A jogvédelmi képviselők feladatának ellátására vonatkozó szabályok

- 7. §** (1) A betegjogi képviselő az Eütv.-ben meghatározott feladatainak ellátása során
- a beteg számára az egészségügyi dokumentáció kezelésével kapcsolatos jogairól az érintett szolgáltatónál alkalmazott gyakorlatra figyelemmel nyújt tájékoztatást,
 - az érintett szolgáltatónál alkalmazott gyakorlat figyelembevételével tájékoztatja a beteget a megtett panasz tartalmáról, folyamatosan tájékoztatást nyújt a beteg részére továbbá az eljárási cselekmények helyzetéről, a válasz tartalmáról és az azzal szembeni esetleges jogorvoslat, vagy további eljárások kezdeményezésének lehetőségéről,
 - az egészségügyi dolgozók tájékoztatását az egészségügyi szolgáltató vezetőjének előzetes tájékoztatása mellett végzi,
 - az Eütv. 30. § (5) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, az érintett betegek jogainak védelme érdekében figyelemmel kíséri különösen a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés helyzetét az érintett szolgáltatónál, az érintett betegekkel kapcsolatosan meghatározott és indokolt speciális követelmények alkalmazásával összefüggő szolgáltatói gyakorlatot, szükség esetén kezdeményezi az érintett betegek speciális jogvédelmével összefüggő szervezet bevonását konkrét, egyedi jogok gyakorlásával összefüggő módszerek, technikák alkalmazása érdekében.
- (2) Az ellátottjogi képviselő az Szt.-ben meghatározott feladatainak ellátása során
- az általános tájékoztatási kötelezettségen túlmenően további tájékoztatást nyújt az ellátott részére az érintett szolgáltatónál alkalmazott gyakorlatról,
 - tájékoztatja az ellátottat, törvényes képviselőjét, hogy panaszát mely személy vagy szerv részére továbbíthatja, továbbá a kialakult konfliktus rendezése érdekében az érintettek bevonásával egyeztetést tarthat,
 - folyamatosan tájékoztatást nyújt az ellátott, valamint a törvényes képviselője részére a meghatalmazás alapján megtett intézkedésekről, eljárási cselekményekről, a kivizsgálás aktuális helyzetéről, a lehetséges jogorvoslati, illetve egyéb panasztételi lehetőségekről,
 - tájékoztatást kérhet a szolgáltató képviselőjétől az ellátással összefüggésben alkalmazott gyakorlatról, tájékozik arról, hogy a szakmai feladatok ellátása megfelel-e a jogszabályokban meghatározott feltételeknek,
 - tájékoztatást kérhet az alkalmazott korlátozó intézkedések okairól, előzményeiről, és szükség esetén javaslatot tehet a korlátozó intézkedéssel összefüggő szolgáltatói gyakorlat szakmai tartalmára vonatkozóan.
- (3) A gyermekjogi képviselő a Gyvt.-ben meghatározott feladatainak ellátása során
- érthető tájékoztatást nyújt a gyermek részére – figyelembe véve korát, érettségét, a felmerült panasz jellegét, súlyát – a panaszával kapcsolatos ismeretekről, segíti, hogy mely személy vagy szerv részére fogalmazhatja meg panaszát, személyesen keresi meg az intézmény vezetőjét, vagy az érdekképviselői fórum képviselőjét a panasz megválaszolása érdekében, valamint – a hatáskörébe tartozó feladatok tekintetében – az érdekképviselői fórum megkeresésére haladéktalanul felveszi a kapcsolatot a gyermekkel,
 - a megfelelő szolgáltatásnyújtáshoz való hozzájutás segítségével lehetőség szerint személyes részvétel mellett fogalmazza meg észrevételeit, megjegyzéseit,
 - a gyámhivatal kirendelésében foglaltak figyelembevételével személyesen képviseli a gyermeket, megismeri az eljárás során keletkezett dokumentáció tartalmát és folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermek jogainak az eljárás során történő érvényesítését,
 - a gyermekvédelmi bírság kiszabására irányuló javaslattétele során figyelembe veszi a jogsértés jellegét, súlyát, az érintettek létszámának nagyságát a szolgáltatás jellegének arányában, javaslatát megfelelően indokolja.
- (4) A jogvédelmi képviselő feladatellátása során a betegek, az ellátottak és a gyermekek jogainak érvényesítésével összefüggésben felmerült és a részére megfogalmazott panaszok kezelése során elsődlegesen a beteg, az ellátott, a gyermek valamint a szolgáltató közötti megegyezés létrehozására törekszik, amely – ha a panasz megalapozott –,
- a jog gyakorlásának nem megfelelő biztosításakor a jogszabályokban megfogalmazott követelményeknek a szolgáltató részéről – a szolgáltatás, vagy a jog gyakorlásának jellegére figyelemmel – annak megfelelő biztosítását,
 - valamely jog gyakorlásának elmaradása, vagy a jog gyakorlásához kapcsolódó szolgáltatás nyújtásának elmulasztásakor annak haladéktalan teljesítését,
 - az ellátott vagy a gyermek jogai gyakorlásának súlyos megsértésekor a jogviszony megszüntetését és másik, megfelelő ellátást nyújtó szolgáltatóhoz történő áthelyezés kezdeményezését eredményezi.

- (5) Feladat- és hatáskörének gyakorlása során a jogvédelmi képviselő
- együttműködik a szolgáltatást nyújtókkal, azok fenntartóival és a szolgáltatást igénybe vevőkkel,
 - a 9. § (1) bekezdésben és a 10. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakon túl meghatározott rendszerességgel és időpontban fogadóórát tart az OBDK által működtetett területi irodákban,
 - a megkereséseket, valamint eljárását és intézkedéseit írásban dokumentálja, tevékenysége során az adatvédelemre vonatkozó jogszabályoknak megfelelően jár el,
 - eljárásáról és annak eredményéről írásban tájékoztatja a jogosultat, illetve a panaszost, a szolgáltatót, szükség esetén a fenntartót,
 - munkájáról, eljárásának tapasztalatairól, valamint a jogok gyakorlásával és a szolgáltatásnyújtással kapcsolatos tapasztalatairól – az OBDK által meghatározott formában – évente beszámolót készít.

- 8. §** (1) A szolgáltató gondoskodik arról, hogy a jogvédelmi képviselő
- neve, elérhetősége, fogadóóráinak helye és időpontja a szolgáltató területén jól látható helyen kifüggesztésre kerüljön,
 - a szolgáltató területére beléphessen, munkáját zavartalanul végezhesse,
 - látogatása során a szolgáltató területén belül könnyen megközelíthető és négy szemközt beszélgetés lefolytatására alkalmas helyiség álljon rendelkezésre,
 - a vonatkozó iratokba, dokumentációba – a szolgáltató munkaidejét is figyelembe véve – betekinthessen,
 - a helyszínen tájékozódhasson, az alkalmazottakhoz és a szolgáltatást igénybe vevőkhöz kérdést intézhessen, velük megbeszélést, egyeztetést kezdeményezhessen és folytathasson,
 - értésüljön az érdekképviseleti fórum ülésének időpontjáról, amennyiben a szolgáltatónál működik ilyen fórum.
- (2) A szolgáltató köteles együttműködni a jogvédelmi képviselővel.
- (3) Az egészségügyi szolgáltató vezetője a betegjogi képviselőtől, a szociális szolgáltató vezetője az ellátottjogi képviselőtől érkező,
- panasz kivizsgálására irányuló megkeresésre 30 napon belül, ha a panasz kivizsgálásához, orvoslásához más szerv, hatóság megkeresése szükséges, 60 napon belül érdemben válaszol,
 - a szolgáltató működésével kapcsolatos észrevételekre 15 napon belül érdemben válaszol,
 - a szolgáltatást igénybe vevővel kapcsolatos dokumentáció megtekintésére, illetve a dokumentációról való másolat készítésére vonatkozó megkeresést, amennyiben a dokumentáció helyben rendelkezésre áll azonnal, egyéb esetben 5 munkanapon belül teljesíti.

5. Betegjogi képviselőkre vonatkozó külön szabályok

- 9. §** (1) A betegjogi képviselő az OBDK által meghatározott időtartamban fogadóórát tart a 100 ágyasnál nagyobb kapacitású fekvőbeteg-szakellátást nyújtó szolgáltatóknál. Amennyiben a betegjogi képviselő feladatának ellátásához szükséges, a panaszok kezelésének, illetve a jogok gyakorlásának figyelemmel kísérése érdekében intézménylátogatást végez.
- (2) A betegjogi képviselő szükség szerint ismerteti a panasszal és az egészségügyi szolgáltatóval a panasz tárgyában, a betegjogi képviselő közvetítésével történő egyezségkötés lehetőségét, illetve tájékoztatja a feleket a külön jogszabály szerinti egészségügyi közvetítői eljárásról, és az abban való részvételhez segítséget nyújthat.
- (3) A betegjogi képviselő működési területén kapcsolatot tart az egészségügyi szolgáltatást nyújtókkal és fenntartókkal, a térségi egészségügyi központokkal, az Országos Tisztifőorvosi Hivatallal, a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szervével és egészségbiztosítási pénztári szakigazgatási szervével, a területi igazságügyi szakértői kamarákkal, az ellátási területét illetően az egészségügyi közvetítői névjegyzéken szereplőkkel, egyházakkal és az egészségügy területén működő civil szervezetekkel és köztisztviselőkkel, valamint a Nemzeti Betegfórummal.

6. Az ellátottjogi képviselőre vonatkozó külön szabályok

- 10. §** (1) Az ellátottak jogérvényesítésének elősegítése érdekében az ellátottjogi képviselő
- évente legalább egy alkalommal részt vesz az ellátási területén lévő tartós bentlakásos szociális intézményben rendezett érdekképviseleti fórum ülésén, ahol tájékoztatja az ellátottakat a jogaikról, azok érvényesítésének módjáról, az ellátottjogi képviselő elérhetőségéről és a segítő szervezetekről, továbbá válaszol az ellátottak kérdéseire;

- b) az OBDK által meghatározott időtartamban fogadóórát tart a bentlakásos szociális intézményben;
 - c) működési területén kapcsolatot tart a megyei (fővárosi) módszertani intézménnyel, valamint a szociális hatósággal;
 - d) szükség szerint, az intézmény működésének zavarása nélkül közvetlenül felkeresheti az ellátottakat a lakószobákban;
 - e) felveszi a kapcsolatot az intézményben működő ellátotti önkormányzattal.
- (2) Ha az intézmény vezetője az Szt. 94/G. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján korlátozó intézkedés alkalmazásáról értesíti, az ellátottjogi képviselő tájékozik az ügyben, megvizsgálja a korlátozás szükségességét és az eljárás jogszerűségét. A korlátozó intézkedés jogszerűségének vizsgálatáról az ellátottjogi képviselő dokumentációt vezet és éves beszámolójában összegzi a korlátozó intézkedésekkel kapcsolatos tapasztalatait.

7. A gyermekjogi képviselőre vonatkozó külön szabályok

- 11. §** A gyermekjogi képviselő működési területén kapcsolatot tart
- a) a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végző személyekkel, illetve szervezetek vezetőivel,
 - b) a közoktatási intézmény vezetőivel, gyermek- és ifjúságvédelmi felelőseivel, a diákönkormányzat működését segítő tanárral, valamint a tanuló tájékoztató, tanácsadó szolgálat munkatársával,
 - c) a fővárosi és megyei kormányhivatal szociális és gyámhivatala gyermekjóléti alapellátási és gyermekvédelmi szakellátási referensével,
 - d) a városi gyámhivatal vezetőjével, annak hiányában a gyámügyi ügyintézővel.
- 12. §** Az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermekek jogérvényesítésének elősegítése érdekében a gyermekjogi képviselő
- a) vizsgálja a gyermek elhelyezésének megfelelőségét a Gyvt.-ben szabályozott fokozatosság figyelembevételével,
 - b) a gyermekotthonban vagy a nevelőszülőnél elhelyezett gyermekek számára elérhetővé teszi telefon-, e-mail, illetve elektronikus felületű elérhetőségét,
 - c) évente legalább egy alkalommal részt vesz a gyermekotthonban működő gyermek-önkormányzat ülésén, vagy ennek hiányában az intézményben elhelyezett valamennyi gyermek részvételével megtartott fórumon, ahol tájékoztatja a gyermekeket a jogaikról, azok érvényesítésének módjáról, a segítő szervezetekről.

8. Az OBDK dokumentációs feladatai

- 13. §** (1) Az OBDK
- a) nyilvántartást vezet a jogutód nélkül megszűnt egészségügyi intézményekről,
 - b) az adatkezelése alá tartozó egészségügyi dokumentációból – az előírt megőrzési időn belül – az érintett kérelmére, vagy jogszabályban feljogosított szerv vagy személy indítványa alapján betekintést engedélyez, adatot szolgáltat, másolatot ad ki.
- (2) Az OBDK őrzi
- a) a jogvédelmi képviselők lezárt ügyeinek irattárba helyezett dokumentációját,
 - b) az Irányított Betegellátási Rendszer működtetése során keletkezett betegdokumentációt,
 - c) a külön jogszabály szerinti klinikai vizsgálati törzsdossziékat, és rendelkezik azok archiválásáról.
- (3) Az OBDK gondoskodik arról, hogy a kezelésében lévő, illetve általa feldolgozott dokumentáció olvashatósága a törvényben előírtak szerint fennmaradjon.
- (4) Az OBDK az (1) és (3) bekezdés szerinti dokumentáció elhelyezésére szerződést köt az Egészségügyi Készletgazdálkodási Intézettel.

9. A Betegjogi, Ellátottjogi és Gyermejjogi Képviselők Nyilvántartásával kapcsolatos feladatok

- 14. §** (1) A Nyilvántartás a jogvédelmi képviselői tevékenység folytatására jogosult személyekre vonatkozó adatokat tartalmazza.
- (2) A Nyilvántartás szakterületei:
- a) betegjogi képviselők
 - b) ellátottjogi képviselők
 - c) gyermekjogi képviselők
- nyilvántartása.
- (3) A nyilvántartásba vételt a 22. § (9) bekezdésében foglaltak kivételével a jogvédelmi képviselő kezdeményezi.
- 15. §** (1) Az OBDK nyilvántartásba veszi azt a kérelmezőt, aki megfelel a jogvédelmi képviselői tevékenység ellátására vonatkozó feltételeknek.
- (2) A nyilvántartásba vételhez szükséges feltételek teljesülése esetén a jogvédelmi képviselő a Nyilvántartás több szakterületén is nyilvántartásba vehető.
- (3) A 14. § (3) bekezdés szerinti esetben a jogvédelmi képviselő a nyilvántartásba vétel iránti kérelmét a 1. melléklet szerinti adattartalommal, az OBDK honlapján, valamint a kormányzati portálon közzétett űrlap szerinti formátumban nyújtja be.
- (4) A jogvédelmi képviselő a feltételek teljesülését a nyilvántartásba vétel iránti kérelemhez csatolt okiratokkal igazolja. A kérelemhez mellékelni kell
- a) a szakképesítési feltételeknek való megfelelést tanúsító okiratok másolatát, külföldi felsőoktatási intézmény által kiállított oklevél esetén annak hiteles magyar fordítását, az elismerésről, valamint a honosításáról szóló iratot,
 - b) a szakmai gyakorlat meglétét igazoló dokumentumot, és
 - c) a jogvédelmi képviselői tanfolyam elvégzését igazoló tanúsítványt.
- (5) Az OBDK a nyilvántartásba vételi eljárás során beszerzi a büntetlen előéletet igazoló okiratot.
- 16. §** (1) Az OBDK a 2. melléklet szerinti tartalommal vezeti a Nyilvántartást.
- (2) A nyilvántartásba vétel esetén az OBDK gondoskodik a vele munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló jogvédelmi képviselői nyilvántartási igazolvány (a továbbiakban: igazolvány) kiállításáról.
- (3) Az igazolvány személyazonosító igazolvánnyal együtt érvényes.
- (4) A nyilvántartásba vett jogvédelmi képviselő 14. § (2) bekezdése szerinti szakterületének megjelölése mellett használhatja a „regisztrált” jelzőt.
- (5) Az elveszett, megrongálódott vagy megsemmisült igazolvány pótlásáról, illetve cseréjéről az OBDK gondoskodik.
- (6) A nyilvántartásban szereplő jogvédelmi képviselő – az 5. § (5) bekezdésében foglaltak kivételével – legalább évi 6 óra, az OBDK vagy az 5. § (2) bekezdésében meghatározott szakképző intézmény által szervezett, térítésköteles továbbképzést köteles teljesíteni. A továbbképzések időpontját az OBDK a honlapján közzéteszi. A kötelező továbbképzés óraszama töredékévkben sem csökken, azt minden megkezdett naptári évben teljesíteni kell.
- (7) A jogvédelmi képviselő a nyilvántartott adataiban bekövetkezett változást köteles 30 napon belül az OBDK-nak bejelenteni, amely a változást a Nyilvántartáson átvezeti, és szükség szerint gondoskodik a (2) bekezdés szerinti igazolvány újjálagos kiadásáról. A változás kérelemre történő átvezetése esetén a kérelemhez mellékelni kell a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényben (a továbbiakban: Ket.) meghatározottak kivételével az adatváltozást igazoló eredeti okiratot vagy annak hiteles másolatát.
- 17. §** (1) A jogvédelmi képviselő kérheti a nyilvántartás szüneteltetését a kezdőnap és az időtartam megjelölésével. A szünetelés tényét az OBDK a Nyilvántartáson átvezeti.
- (2) A szünetelés ideje alatt a jogvédelmi képviselő továbbképzési kötelezettsége nem áll fenn.
- (3) A jogvédelmi képviselő nyilvántartása szünet továbbá, ha a tárgyre vonatkozó továbbképzési kötelezettségének – a tárgyévet követő év március 31. napjáig – nem tett eleget.
- 18. §** (1) A jogvédelmi képviselőt a Nyilvántartásból törölni kell
- a) a jogvédelmi képviselő kérelmére,
 - b) a jogvédelmi képviselő halála esetén,
 - c) ha a képviselő nem felel meg a Nyilvántartásba vétel feltételeinek.

- (2) A Nyilvántartásból történő törlés esetén az OBDK a törlés tényét, okát és időpontját a Nyilvántartásban feltünteteti és a kiállított igazolványt – lehetőség szerint – érvényteleníti.
- (3) Az igazolvány érvénytelenségének tényét a szakterület szerint illetékes miniszter hivatalos lapjában közzé kell tenni.

10. Az OBDK módszertani feladatai

- 19. §**
- (1) Az OBDK módszertani fejlesztési tevékenységet végez, módszertani útmutatókat dolgoz ki az egészségügyi szolgáltatók adatkezelésével kapcsolatban. Ennek keretében
 - a) folyamatosan figyelemmel kíséri az új, adatkezeléssel összefüggő fejlesztéseket, nemzetközi irányvonalakat,
 - b) közreműködik az új technológiák, az egészségügyben alkalmazható új elektronikus eljárások, megoldások (e-health) elterjesztésében, módszertani segítséget nyújt azok alkalmazásában,
 - c) továbbképzést szervez a szolgáltatók adatvédelmi felelősei számára.
 - (2) Az OBDK
 - a) módszertani útmutatókat dolgoz ki a jogvédelmi képviselők tevékenységével, a beteg-, az ellátotti és a gyermekjogok védelmével, e jogok érvényesítésével, az egységes jogértelmezéssel és joggyakorlattal kapcsolatban, részt vesz az ezen jogokkal kapcsolatos tudományos kutatásokban,
 - b) összegzi a jogvédelmi képviselők működésének gyakorlati tapasztalatait, a jogvédelmi képviselők éves beszámolója alapján az egészségügyi, szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatást nyújtó szakembereknek szakmai segítséget, módszertani útmutatást nyújt, szakmai műhelyt és továbbképzési programot szervez a betegek, ellátottak, gyermekek jogainak érvényesülésével, illetve sérelmével kapcsolatos tapasztalatok alapján,
 - c) felkérésre előzetesen véleményezi a szolgáltatók panaszkezelésre vonatkozó, illetve a beteg-, az ellátotti és a gyermekjogokat érintő előírásait, szabályzatait.

11. Nemzetközi és európai uniós tevékenységek

- 20. §**
- (1) Az OBDK feladat- és hatáskörében eljárva ellátja a két- és többoldalú kormányközi nemzetközi kapcsolatokról és az európai uniós tagságból eredő feladatokat, együttműködve az illetékes magyar szervekkel.
 - (2) Az Európai Unión belüli határon átnyúló egészségügyi ellátáshoz való jogok érvényesítése érdekében az OBDK tájékoztatást nyújt a betegek és az egészségügyi szakemberek számára
 - a) a határon átnyúló egészségügyi ellátás igénybevételével kapcsolatos jogairól és jogosultságairól, a panasztételi eljárásokról és jogorvoslati mechanizmusokról, valamint a vitarendezésre szolgáló jogi és közigazgatási lehetőségekről, beleértve a határon átnyúló egészségügyi ellátásokból eredő károk esetét is,
 - b) a magyar egészségügyi szolgáltatókról, egy adott szolgáltató szolgáltatásnyújtáshoz való jogáról vagy működésének korlátozásáról,
 - c) a Magyarországon érvényes minőségi és biztonsági előírásokról és iránymutatásokról, beleértve a felügyeletre vonatkozó rendelkezéseket, az egészségügyi szolgáltatók értékelését és a fogyatékkal élők számára akadálymentesített kórházakról szóló tájékoztatást,
 - d) a más tagállamban levő nemzeti kapcsolattartó pont vagy pontok elérhetőségéről.
 - (3) Az OBDK a (2) bekezdésben írt jogkörében eljárva együttműködik más nemzeti kapcsolattartó pontokkal, az Európai Bizottsággal, betegszervezetekkel, egészségügyi szolgáltatókkal és egészségbiztosítókkal, az európai uniós szabályokkal összhangban.

12. Működéssel kapcsolatos szabályok

- 21. §**
- (1) Az OBDK ellátja a betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselők foglalkoztatása vonatkozásában a jogszabályban meghatározott feladatokat, a jogvédelmi képviselővel a képviselői feladatok ellátására munkavégzésre irányuló szerződést köt.
 - (2) Az OBDK alaptevékenységének teljes körű ellátása mellett – az alapító okiratában meghatározott arányban – vállalkozói tevékenységet végezhet.
 - (3) Az OBDK ellátja a jogszabályban, valamint az alapító okiratában, Szervezeti és Működési Szabályzatában meghatározott egyéb feladatokat.

13. Záró rendelkezések

- 22. §**
- (1) E rendelet 2012. augusztus 1-jén lép hatályba.
 - (2) Az OBDK alapításának időpontja 2012. szeptember 1.
 - (3) A 4. § (3) bekezdésében szereplő képesítési előírásokat a rendelet hatálybalépését követően meghirdetett foglalkoztatásra irányuló pályázat esetén kell alkalmazni.
 - (4) Az 5. § (1) bekezdésében írt 120 órás tanfolyami végzettséget a 2014. január 1-jét követően kiírt pályázatoknál kell a foglalkoztatás feltételeként kikötni. Az ezen időpontot megelőzően közzétett pályázatok esetében a jogvédelmi képviselő foglalkoztatásának feltétele az e rendelet hatálybalépését megelőzően előírt tanfolyam és vizsga.
 - (5) Az e rendelet hatálybalépésének napján a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatallal (a továbbiakban: NRSZH) munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló jogvédelmi képviselők az egy szakterületen általuk teljesített jogvédelmi képviselői tanfolyami óraszám és az 5. § (1) bekezdésében szereplő tanfolyami óraszám különbözetét és az azt követő vizsgát 2014. június 30-ig kötelesek teljesíteni.
 - (6) Mentesül a tanfolyami óraszám különbözet és vizsga letétele alól a jogi szakokleveles betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi jogvédői képesítéssel rendelkező személy.
 - (7) A (6) bekezdés szerinti eset kivételével 120 órás tanfolyami végzettség hiányában 2014. július 1-jét követően jogvédelmi képviselő nem foglalkoztatható.
 - (8) Az OBDK
 - a) a betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselő működésének feltételeiről szóló 1/2004. (I. 5.) ESZCSM rendeletben meghatározott feladatai, az azok ellátásához kapcsolódó jogviszonyok, a jogvédelmi képviselők foglalkoztatása tekintetében, valamint
 - b) a TÁMOP 5.5.7. „Betegjogi, ellátottjogi, gyermekjogi hálózat és civil jogvédő munka fejlesztése” kiemelt projekt tekintetébenaz NRSZH jogutódja.
 - (9) Az OBDK a jogosultsági feltételek egyidejű vizsgálata mellett hivatalból intézkedik az NRSZH-tól a (8) bekezdés a) pontja szerinti jogutódlás keretében átvett jogvédelmi képviselők nyilvántartásba vételéről.
- 23. §** E rendelet a határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok érvényesítéséről szóló, 2011. március 9-i 2011/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.
- 24. §** Az egészségügyi dokumentációt kezelő jogutód nélküli megszűnése esetén adatkezelési feladatokat ellátó szerv kijelöléséről szóló 44/2008. (II. 29.) Korm. rendelet 1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„1. § A Kormány az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 30. § (4) bekezdés b) pontja szerinti adatkezelőként a költségvetési szervek esetében az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központot, egyéb intézmények esetében a fővárosi, megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szervét jelöli ki.”
- 25. §** Hatályát veszti a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalról, valamint a szakmai irányítása alá tartozó rehabilitációs szakigazgatási szervek feladat- és hatásköréről szóló 95/2012. (V. 15.) Korm. rendelet 8. §-a.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

*1. melléklet a 214/2012. (VII. 30.) Korm. rendelethez***A kérelem adattartalma**

- I. Kérelem arra vonatkozóan, hogy az OBDK a kérelemben, valamint a mellékelt okiratokban foglaltak alapján
 1. a kérelmezőt jogvédelmi képviselőként nyilvántartásba vegye, a nyilvántartáson az adatainak változását átvezesse, vagy
 2. a kérelmező nyilvántartását szüneteltesse, vagy
 3. a kérelmezőt a nyilvántartásból törölje, vagy
 4. a nyilvántartásban a továbbképzési kötelezettség teljesítését regisztrálja.
- II. Személyes adatok
 1. családi és utónév
 2. születési név
 3. születési hely, idő
 4. anyja születési neve
 5. állampolgárság
 6. lakóhely
 7. tartózkodási hely (amennyiben eltér)
 8. levelezési cím
 9. telefonszám
 10. e-mail cím
- III. A szakképesítésre vonatkozó adatok
 1. a szakképesítés megnevezése
 2. oklevél, bizonyítvány száma, kelte, kiállító intézmény
 3. elismerés, honosítás esetén az elismerő, honosító okirat száma, kelte, elismerő/honosító hatóság
- IV. A kérelmező nyilatkozata a megfelelő szakmai gyakorlatra vonatkozó adatokról
 1. munkahely/munkáltató megnevezése, címe
 2. munkakör megnevezése
 3. jogviszony jellege
 4. jogviszony kezdete
 5. jogviszony vége
- V. Egyéb
 1. Szünetelésre irányuló kérelem esetén a szünetelés kezdő és záró időpontja
 2. Változásjelentés esetén a megváltozott adatok
 3. Továbbképzési kötelezettség teljesítése esetén a képzőhely megnevezése, a továbbképzés teljesítését igazoló dokumentum száma, kelte, a teljesített órák száma
- VI. A kérelmező nyilatkozata arról, hogy a kérelemben feltüntetett adatok a valóságnak megfelelnek
- VII. A kérelmező nyilatkozata arról, hogy hozzájárul a kérelemben feltüntetett adatainak az OBDK általi ellenőrzéséhez
- VIII. A kérelemhez az alábbi dokumentumokat kell csatolni:
 1. A nyilvántartásba vételi kérelemhez:
 - a) a szakképesítést igazoló dokumentum(ok) másolatát,
 - b) a jogvédelmi képviselői tanfolyam sikeres elvégzését igazoló tanúsítvány másolatát,
 - c) a büntetlen előélet igazolását.
 2. A változás bejelentésére vonatkozó kérelemhez az adatváltozást igazoló eredeti okiratot vagy annak hiteles másolatát a Ket.-ben meghatározott kivételek figyelembevételével.
 3. Törlésre irányuló kérelemhez a jogvédelmi képviselő nyilvántartási igazolványát, amennyiben rendelkezett ilyennel.
 4. A továbbképzés teljesítésének regisztrálására vonatkozó kérelemhez a továbbképzés teljesítéséről szóló okirat másolatát.

2. melléklet a 214/2012. (VII. 30.) Korm. rendelethez**A Betegjogi, Ellátottjogi és Gyermejjogi Képviselők Nyilvántartásának adattartalma****I. Személyi adatok:**

1. az Eütv. 33/A. § (3) bekezdésében írt személyes adatok
2. levelezési cím
3. telefonszám
4. e-mail cím

A 2–4. pont szerinti adatok feltüntetése kizárólag a nyilvántartásba vételt kérelmező személy erre irányuló kérelme és önkéntes adatszolgáltatása esetén lehetséges.

II. A szakképesítéssel kapcsolatos adatok:

1. a szakképesítés megnevezése
2. az oklevél, bizonyítvány száma
3. a kiállítás helye és időpontja
4. a kiállító intézmény megnevezése
5. a jogvédelmi tanfolyam elvégzését igazoló tanúsítvány megnevezése, száma, kelte

III. A szakmai gyakorlatról szóló adatok

1. munkahely/munkáltató megnevezése, címe
2. munkakör megnevezése
3. jogviszony jellege
4. jogviszony kezdete
5. jogviszony vége

IV. Egyéb

1. büntetlen előélet igazolására vonatkozó bejegyzés
2. ügyvéd esetén a tevékenység szüneteltetésére vonatkozó bejegyzés

V. A továbbképzési kötelezettséggel kapcsolatos adatok

Naptári év és az adott évben teljesített továbbképzési órák száma

VI. Szüneteltetésre vonatkozó bejegyzés

1. A szünetelés kezdő napja
2. A szünetelés záró napja

VII. A nyilvántartási igazolványról szóló adatok

1. Az igazolvány száma
2. Érvényességgel/érvénytelenséggel/érvénytelenítéssel kapcsolatos bejegyzés; érvénytelenség esetén a közzétételt tartalmazó közlőny száma
3. Elvesztett, megrongálódott, megsemmisült igazolvány pótlására vonatkozó bejegyzés

VIII. A nyilvántartás megszűnésére, megszüntetésére vonatkozó adatok

1. A megszűnés/megszüntetés időpontja
 2. A megszűnés/megszüntetés jogalapja
-

**A Kormány 215/2012. (VII. 30.) Korm. rendelete
a Nemzeti Közzolgálati Egyetem egységes elhelyezésére szolgáló beruházáshoz kapcsolódó egyes
beszerzéseknek a minősített adatot, az ország alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdekeit
érintő vagy a különleges biztonsági intézkedést igénylő beszerzések sajátos szabályairól szóló
218/2011. (X. 19.) Korm. rendelet 7. § (5) bekezdés a) pontja szerinti minősítéséről**

A Kormány a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény 182. § (1) bekezdés 12. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** A Kormány a Nemzeti Közzolgálati Egyetem beruházásában, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Ludovika Campusban történő elhelyezésének érdekében megvalósuló beruházás során szükséges, a 2. §-ban meghatározott beszerzések tekintetében megállapítja, hogy a beszerzések során a minősített adatot, az ország alapvető biztonsági, nemzetbiztonsági érdekeit érintő vagy a különleges biztonsági intézkedést igénylő beszerzések sajátos szabályairól szóló 218/2011. (X. 19.) Korm. rendelet közösségi beszerzésre vonatkozó szabályainak alkalmazása olyan információk átadására kötelezné Magyarországot, amelyek felfedése ellentétes az állam biztonságához fűződő alapvető érdekével.
- 2. §** Az 1. § szerinti beszerzésnek minősül a Ludovika Campus megvalósítását szolgáló beszerzésekkel kapcsolatosan a beruházás keretében a Budapest VIII. kerület Orczy út 1., 36030 helyrajzi számon, a Budapest VIII. kerület, Diószeghy Sámuel utca 38–40., 36009 helyrajzi számon, valamint a Budapest VIII. kerület, Diószeghy Sámuel utca 42., 36014 helyrajzi számon nyilvántartott ingatlanokon megvalósuló létesítmények előkészítési és tervezési munkáihoz kapcsolódó beszerzések, a Ludovika Főépület kivitelezése, és az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások megrendelése.
- 3. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

V. A Kormány tagjainak rendeletei

Az emberi erőforrások minisztere 11/2012. (VII. 30.) EMMI rendelete a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 17/2004. (V. 20.) OM rendelet módosításáról

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 94. § (1) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 41. § i) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 17/2004. (V. 20.) OM rendelet 2. számú melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- 2. §** (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.
(2) Ez a rendelet a hatálybalépését követő napon veszti hatályát.

Balog Zoltán s. k.,
emberi erőforrások minisztere

1. melléklet a 11/2012. (VII. 30.) EMMI rendelethez

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes oktatási jogszabályok módosításáról szóló 17/2004. (V. 20.) OM rendelet 2. számú melléklete a következő rendelkezéssel egészül ki:

„17. A kerettanterv neve:

Kerettanterv a Katonai alapismeretek tantárgy oktatásához a 9–12. évfolyamon

A kerettanterv benyújtója:

Gábor Dénes Elektronikai Műszaki Szakközépiskola és Kollégium, Debrecen

A katonai alapismeretek közismereti, választható érettségi tantárgy oktatásának kiemelt célja, hogy a 14–18 éves korosztály számára segítsen kézzelfogható tartalommal megtölteni a hazafiság, a hazaszeretet, a honvédelem fogalmakat. Az önkéntes haderőre történő áttéréssel az ifjúság intézményesített honvédelmi felkészítése megszűnt. Összhangban a Magyar Honvédség tartalékos rendszerének fejlesztéséhez kapcsolódó egyes ágazati feladatokról szóló 1029/2011. (II. 22.) Korm. határozatban megfogalmazottakkal a tantárgy oktatása lehetővé teszi, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák hazánk biztonság- és szövetségi politikájának jellemzőit, a honvédelemmel összefüggő szabályzókat és szabályokat, a Magyar Honvédség felépítését és feladatrendszerét. Ezen ismeretekkel kialakul és folyamatosan erősödik a haza, a honvédelem iránti elkötelezettségük. A tananyag összhangban van a Nemzeti alaptantervben megfogalmazottakkal, a 2013. január elsejétől alkalmazandó kétszintű, általános érettségi követelményekkel.

A katonai alapismeretek tananyag elsajátítása során a diákoknak képesnek kell lenniük a katonai terminológia szakszerű alkalmazására, a különböző források felhasználásával gondolatmenetük írásban és szóban történő összefüggő kifejezésére, kiselőadások színvonalas megtartására, a problémafelvetés, a magyarázat, a következtetés, az érvelés gyakorlati alkalmazására. Ennek érdekében a tananyag az alábbi tanítási stratégiákat alkalmazza:

- a hasonlóságok és különbségek bemutatása, azonosítása és kerestetése;
- a lényeges információk kiemelése és összefoglalása;
- rendszeres ismétlés és megerősítés;
- otthoni feladatadás és gyakorlás;
- vizuális ismeretforrások alkalmazása;
- kooperatív tanulásszervezés;

- a tanulási célok és követelmények előzetes meghatározása;
- a lényegre történő orientáció kérdések segítségével.

A tananyag kidolgozása során fontos szempont volt a diákok kognitív fejlődési törvényszerűségeinek figyelembevétele. A tananyag a tanulók olyan ismereteire is épít, amelyeket szülőktől, családtagoktól, ismerősöktől már megszerezhettek a honvédelem, a hadsereg, a katonák jellemzőiről. A feladatok egy része olyan kutatómunkát tartalmaz, amely hasonló ismeretek megszerzését jelöli meg feladatként.

A hatékony oktatáshoz a tankönyvön kívül rendelkezésre áll a tananyag feldolgozását segítő módszertani ajánlást tartalmazó tanári kézikönyv, továbbá a diákok gyakoroltatását támogató munkafüzet.

Célok és feladatok

A katonai alapismeretek tantárgy célja és feladata, hogy a középiskolás diákok

- ismerjék meg a hazánkat fenyegető biztonságpolitikai kockázatokat,
- értsék meg a biztonságpolitikai kockázatok függvényében a honvédelem szükségességét,
- ismerjék meg Magyarország honvédelmi rendszerének fontosabb elemeit, azok működését,
- legyenek tisztában az egyes állampolgár honvédelemmel kapcsolatos kötelezettségeivel,
- a honvédelem rendszerének ismeretében értsék meg, hogy mit jelent napjainkban az egyén szintjén a hazafiság és a hazaszeretet,
- legyenek tisztában azzal, hogy a honvédelem nem egyenlő a Magyar Honvédséggel, ismerjék meg a Magyar Honvédség helyét és szerepét a honvédelem rendszerében,
- legyenek tisztában Magyarország helyével és szerepével a NATO-ban és Európai Unióban,
- értsék meg, hogy a NATO és az Európai Unió milyen biztonsági garanciákat jelent hazánk – ezen belül minden állampolgár – számára,
- ismerjék meg a Magyar Honvédség feladatrendszerét, felépítését, fontosabb haditechnikai eszközeinek jellemző adatait,
- szerezzenek a valóságnak megfelelő ismereteket, életszerű tapasztalatokat a szerződéses, a hivatásos és az önkéntes tartalékos katonák tevékenységéről, életéről, problémáiról és sikereiről,
- tegyenek szert az általános katonai ismeretekben belül olyan gyakorlati ismeretekre, amelyek segítenek fejleszteni az önfegyelmet, a kitartást,
- az általános katonai ismeretek elsajátításával tegyenek szert olyan általános katonai műveltségre, amely segíti őket eligazodni a napi történésekben,
- ismerjék a katasztrófa helyzetben és tömeges balesetekben szükséges elsősegélynyújtó feladatokat, valamint a katonák harctéri egészségügyi ellátási rendszerét,
- motiváltak legyenek a katonai pálya választására, az ehhez szükséges ismeretek és képességek elsajátítására,
- rendelkezzenek információval a katonai pályákkal összefüggő továbbtanulás lehetőségeiről.

9. évfolyam

Magyarország biztonság- és szövetségi politikája

A 9. évfolyam oktatása során elérendő célok

A tanulók:

1.
 - Ismerjék meg a biztonsági kihívások típusait, a globalizáció fogalmát és hatásait. A biztonságot fenyegető katonai és nem katonai tényezőket, a hazánkat és a biztonságot fenyegető katonai és nem katonai kockázatokat. A stratégia fogalmát és szerepét, a Magyarország biztonságát érintő stratégiák rendszerét. A nemzeti katonai stratégia általános jellemzőit, a Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiájának fontosabb elemeit.
 - Tanulják meg a biztonsági kihívások típusait, a globalizáció fogalmát és hatásait, a hazánk biztonságát fenyegető nem katonai és katonai kockázatokat. A stratégia fogalmát és szerepét, Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiájának fontosabb elemeit.
 - Értsék meg, melyek az alapvető különbségek a biztonságot fenyegető kihívások két nagy csoportja, a természetes és mesterséges eredetű kihívások között.
 - Tudják megkülönböztetni, hogy mi az alapvető különbség a globális, a kontinentális, a regionális vagy szubregionális, illetve a lokális biztonsági kihívások között.
 - Legyenek képesek értelmezni a globalizáció hatását a társadalom és az egyének mindennapi életére.

- Tudatosuljon bennük, hogy milyen hatással van hazánk biztonságára az, hogy tagjai vagyunk a NATO-nak és az Európai Uniónak.
- Legyenek tisztában azzal, hogy Magyarország úgy léphet fel az Európán túli kockázatokkal szemben a leghatékonyabban, ha részt vesz a NATO és az Európai Unió által indított nemzetközi békefenntartó, válságkezelő, stabilizációs és államépítő műveletekben;
- Szerezzenek elméleti ismereteket arról, hogy Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiája milyen hatással van hazánk biztonságára.

2.

- Ismerjék meg a NATO létrejöttének okait, a kollektív védelem és a kollektív biztonság fogalmát. A NATO bővülő szerepkörét, a NATO bővítésének állomásait, az alapító tagországokat. A NATO működésének alapelveit, a konszenzus fogalmát. A NATO rendelkezésére álló eszközöket és lehetőségeket, a NATO fontosabb szerveit, azok jellemzőit. A NATO változó feladatrendszerét a XX. század második felében, a XXI. század elején az „out-of-area” missziók jellemző vonásait. A NATO reagálását az új típusú kihívásokra, a terrorizmus fogalmát és a terrorfenyegetettség lényegét. A terrorizmus elleni harc nehézségeit és jellemző vonásait, a haderők szerepét a terrorizmus elleni küzdelemben.
- Tanulják meg a NATO-tagállamok együttműködésének alapelveit, a konszenzuson alapuló határozathozatali folyamatát, a NATO rendelkezésére álló politikai és katonai eszközöket. Az Észak-atlanti Tanács, a Védelmi Tervező Bizottság, a Nukleáris Tervező Csoport, a Nemzetközi Titkárság, a Katonai Bizottság és a Nemzetközi Katonai Törzs megnevezéseket, valamint a felsorolt szervezetek legfontosabb feladatait. A tömeges megtorlás, a rugalmas reagálás és a válságkezelés koncepciók lényegi elemeit. Az 1990-es évek óta végrehajtott fontosabb „out-of-area” missziókat. A NATO reagálását az elmúlt két évtizedben jelentkező új típusú kihívásokra.
- Értsék meg, mit jelent a NATO-ra jellemző, a tagállamok teljes körű szuverenitását figyelembe vevő, kormányközi alapon történő működés és döntéshozatal.
- Legyenek képesek különválasztani a NATO szervezetében a politikai és a katonai elemeket a működés során.
- Tudatosuljon bennük, hogy miért kulcsfontosságú cél a szervezet tevékenységében az atom- és a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozása, a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem, az éghajlatváltozásból eredő biztonsági problémák kezelése, valamint a cyberbűnözés és hadviselés elleni fellépés.
- Tudják megkülönböztetni a konszenzusos döntéshozatal két összetevőjét, valamint a tömeges megtorlás, a rugalmas reagálás és a válságkezelés koncepciók lényegét, értsék meg az egyes koncepciók kialakításának történelmi hátterét.

3.

- Ismerjék meg az Európai Unió és az európai integráció fogalmát, az Európai Unió létrejöttének állomásait. Az európai integráció lépcsőfokait, az Európai Unió bővülésének lépéseit napjainkig. Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikáját, az európai biztonság- és védelempolitika létrejöttének okait. Az európai biztonság- és védelempolitika fejlődését, az Európai Unió konfliktus- és válságkezelésének bonyolult és összetett folyamatát. Az Európai Unió válságkezelésének jellemzőit, a válságkezelő műveletek jellemző vonásait.
- Tanulják meg, mit jelentett az Európai Unió mai formájának kialakulásában az Európai Atomenergia Közösség, az Európai Szén- és Acélközösség, az Európai Gazdasági Közösség, valamint a maastrichti szerződés. Az Európai Unió bővülésének állomásait, a 27 tagország fontosabb jellemzőit. Az Európai Unió három pillérének fontosabb jellemzőit. Az 1992-es petersbergi miniszteri értekezleten megfogalmazott feladatokat, azok megvalósításának eredményeit. A válságkezelés folyamatát és az abba tartozó tevékenységek jellemzőit. Az Európai Unió fontosabb válságkezelő misszióinak jellemzőit.
- Értsék meg, mit jelent az integráció az Európai Unió kialakulási folyamatában, és miért nevezzük az Európai Uniót a „nemzetállamok Európájának”.
- Tudják megkülönböztetni, hogy mi a különbség az integráció lépcsőfokai között.
- Tudatosuljon bennük, hogy mi a különbség az Európai Unió és a NATO között. Miért vált szükségessé az EU közös kül- és biztonságpolitikájának kialakítása. Mi az oka annak, hogy az Európai Unió elsősorban kormányközi alapon működik.
- Tudjanak különbséget tenni az Európai Unió és a Nyugat-Európai Unió között;
- Legyenek képesek megfogalmazni, hogy mi a különbség az Európai Unió és a NATO válságkezelési tevékenysége között.

4.

- Ismerjék meg az ENSZ szerepét a nemzetközi biztonságban, létrejöttének történelmi körülményeit és állomásait. A Biztonsági Tanács felépítését, feladatait és működésének fontosabb jellemzőit. A nagyhatalmi egyetértés elvének jelentését, a BT-határozatok kötelező jellegét. Az ENSZ válságkezelésének jellemzőit, a hagyományos vagy első generációs, a második generációs, illetve a harmadik generációs békefenntartás jellemzőit. Az ENSZ békefenntartó misszióit.
- Tanulják meg az ENSZ megalakulásának történelmi körülményeit és folyamatát. A Biztonsági Tanács feladatait, összetételét és döntéshozatalának folyamatát. Az ENSZ fontosabb szervezeteinek feladatait. Az ENSZ szerepét a nemzetközi biztonság fenntartásában.
- Értsék meg, hogy miért van szükség a Biztonsági Tanács döntéshozatalának jelenlegi szabályaira.
- Legyenek képesek különbséget tenni a békefenntartás három generációjának jellemzői között.
- Legyenek tisztában azzal, hogy miért van szükség a különböző beavatkozások esetében ENSZ-mandátumra.

5.

- Ismerjék meg a Magyar Honvédség felépítését, vezetését, a harci kötelékek megkülönböztetését tevékenységük helye és jellege szerint. A szárazföldi haderőnem és a légierő haderőnem szervezeteit. A harci, a harci támogató, valamint a harci kiszolgáló-támogató szervezetek jellemző vonásait. A fegyvernemek és a szakalakulatok jellemzőit. A raj, a szakasz, a század, a zászlóalj és a dandár felépítését, jellemző vonásait. A lövészkötelékek, a harcokcsizó kötelékek, a felderítő, a tűzér, a légvédelmi, a műszaki kötelékek, a vegyvédelmi, a híradó, az informatikai, az elektronikai hadviselés kötelékek feladatait. Az ellátó és szállító, a javító és az egészségügyi kötelékek feladatait, a Magyar Honvédségbe bevonuló fiatalok felkészítésének folyamatát. A komplex felkészítés I. ciklusának összetevő elemeit, az egyes kiképzési fázisok időtartamát és céljait. A komplex felkészítés II. ciklusát. A katonai képzés fő területeit, az egyes tantárgyak jellemzőit, helyét a katonák felkészítésében.
- Tanulják meg, hogyan épül fel a Magyar Honvédség, melyek a Honvéd Vezérkar főnökének legfontosabb feladatai. Melyek a katonai kötelékek jellemző vonásai, a harci, a harci támogató, a harci kiszolgáló-támogató szervezetek jellemzői.
- Értsék meg, mi az alapvető különbség a különböző katonai kötelékek között, hogyan épülnek fel a nagyobb katonai kötelékek. Az összefegyvernemi jelleg lényegét, a fegyvernemek és a szakcsapatok helyét és szerepét.
- Legyenek tisztában azzal, hogy például miért 8 főből áll egy lövészsraj, miért van szükség a századnál és a zászlóaljnál törzsre.
- Tudják megkülönböztetni feladataik alapján a harci és a nem harci szervezeteket egymástól. Legyenek tisztában a harci támogatás és a harci-kiszolgáló támogatás fontosságával.

6.

- Ismerjék meg a magyar békefenntartás történetét, a missziók alapját képező mandátumok jelentőségét.
- Tanulják meg a NATO- és az ENSZ-küldetések történetét és jelentőségét a világ egyes térségeiben a stabilitás megőrzése érdekében. Az ENSZ első, második, és harmadik generációs küldetéseinek jellemző vonásait. A magyar katonák feladatait az egyes küldetések végrehajtása során.
- Értsék meg, mi a különbség a NATO, az ENSZ és az Európai Unió küldetesei között, miért van szükség arra, hogy a magyar katonák a világ különböző válságövezeteiben részt vegyenek missziókban.
- Legyenek tisztában azzal, hogy mit jelent a felhatalmazás (mandátum), miért van szükség az ENSZ esetében a Biztonsági Tanács döntésére.
- Tudják megkülönböztetni az ENSZ-missziók esetében az első, a második és a harmadik generációs küldetéseket.
- Ismerjék meg a modern hadviselés hatását az egyes haderőnemekre és fegyvernemekre. A modern hadviselés hatását a lövészek, a harcokcsizók, a légierő, a haditengerészet tevékenységére, valamint a felderítő és a vezetéstechnikai eszközök alkalmazására. A modern hadviselés hatását a harcászati és a hadászati jellemzőire. Az amerikai gyalogos zászlóalj feladatát és szervezetét. Az amerikai gyalogos zászlóalj törzs és a törzsszázad feladatát. Az amerikai gyalogos zászlóalj harcoló századainak fontosabb jellemzőit.
- Tanulják meg a modern hadviselés kialakulásának fontosabb állomásait és azon fontosabb jellemzőit, amelyek döntő hatást gyakoroltak a hadseregek tevékenységére. Milyen általános jellemzői vannak a modern harcászatnak, a XXI. században lezajlott háborúknak. Hogyan épül föl az amerikai szárazföldi zászlóalj.
- Értsék meg, milyen hatással van a globalizáció és a technológiai fejlődés a hadseregekre, és tudják megkülönböztetni a XX. és XXI. század háborúit ebből a szempontból.

- Legyenek tisztában azzal, hogy a modern eszközök és eljárások milyen magas szintű felkészültséget kívánnak meg a modern kor katonáitól.
- Ismerjék fel a lényegi különbségeket a magyar és az amerikai zászlóalj szervezete, támogatási rendszere és feladata között.

7.

- Ismerjék meg a különleges egységek létrehozásának körülményeit és céljait. A modern haditechnikai eszközök közül a repülőgépek, a pilóta nélküli repülőgépek, a tűzéreszközök, a páncélosok, a harcjárművek egy-egy meghatározó képviselőjének fontosabb adatait.
- Tanulják meg a különleges egységek fontosabb feladatait, az ezekben szolgáló katonák kiképzésének főbb elemeit. A modern haditechnikai eszközök azon jellemző vonásait, amelyek lehetővé teszik a modern kor körülményei között az ellenség legyőzését.
- Értsék meg, miért van szükség a különlegesen kiképzett katonákra.
- Legyenek tisztában azzal, hogy ezek a katonák csak abban különböznek társaiktól, hogy egy speciális kiképzésen és felkészítésen vettek részt.
- Tudatosuljon bennük, hogy milyen a kapcsolat a modern kor technikai és technológiai vívmányai és a haditechnikai eszközök folyamatos fejlődése között.

Belépő tevékenységformák

Magyarország biztonságpolitikai környezete

Érvek és ellenérvek gyűjtése csoportmunkában a biztonságpolitikával összefüggő döntésekről: pl. védelmi kiadások, válságkezelésben való részvétel, nemzetbiztonsági stratégia.

Érvelő szónoklat tartása biztonságpolitikai témákkal kapcsolatban.

Közös vitákban való részvétel a biztonságpolitikával összefüggő kérdésekről: pl. mi jelent potenciális veszélyt hazánk biztonságára; milyen előnyei és hátrányai vannak a katonai szövetségekben való részvételének.

A biztonságpolitikával összefüggő fogalmak (pl. biztonsági kihívás, globalizáció, katonai és nem katonai fenyegetések, katonai stratégia, NATO, terrorizmus) rendszerezése, magyarázata és helyes alkalmazása.

Az aktuális nemzetközi helyzet értékelése a biztonságot veszélyeztető és erősítő tényezők szempontjából.

Önálló kérdések megfogalmazása a biztonságpolitikai problémákkal kapcsolatban.

A Magyar Honvédség

A Magyar Honvédség felépítése, a biztonságpolitikai kihívások és a gazdasági lehetőségek közötti összefüggések bemutatása.

A Magyar Honvédség szervezeteinek csoportosítása feladataik szerint.

Magyarázó ábra készítése a Magyar Honvédség szervezeti felépítéséről.

Információkeresés az interneten a Magyar Honvédséggel összefüggő témákról.

Térképek segítségével annak megfigyelése és bemutatása, hogy milyen változások jellemezték a magyar haderő alakulatainak földrajzi elhelyezkedését az elmúlt évtizedekben.

A katonai kötelek közötti hasonlóságok és különbségek összegyűjtése.

Példák keresése és bemutatása a fegyvernemek közötti sikeres együttműködésekről.

Annak bemutatása, hogy a lövész és a harckocsizó kötelek feladatai hogyan egészítik ki egymást.

Történelmi példák megismerése és elemzése a lövész és a harckocsizó alakulatok tevékenysége szempontjából.

Történelmi példák gyűjtése a harci támogató egységek jelentőségének bizonyításához.

Egy konkrét támogatási feladat megtervezése (támogató erők nagyságának és típusainak kiválasztása, a támogató feladatainak meghatározása és összehangolás).

A logisztika fogalmának értelmezése a katonák tevékenységében.

Összefoglaló táblázat készítése a szerződéses katonák kiképzéséről (szakaszai, típusai, feladatai).

Információk és képek gyűjtése, rendszerezése a Magyar Honvédség nemzetközi missziókban való részvételéről.

Csoportmunkában történő felkészülés egy olyan vitára, amely a honvédség nemzetközi missziókban való részvételével foglalkozik.

Korunk háborúinak jellemzői

Példák gyűjtése és bemutatása arról, hogy a modern technika és technológia milyen hatást gyakorolt a harcászatra. A technikai változások, a fegyvernemek szerepe és a hadviselés módja közötti összefüggések megfogalmazása és bemutatása.

A technikai fejlődés értékelése aszerint, hogy melyik fegyvernem területén hozta a legnagyobb és legjelentősebb változásokat.

A „hálózatos hadviselés” jelentőségének csoportmunkában történő megvitatása: az ezzel összefüggő változások fontossági sorrendben történő bemutatása.

A jövő lövészkatonájának (fegyverzet, felszerelés, kiképzés) megtervezése.

Az amerikai és a magyar gyalogsági zászlóalj összehasonlítása.

A század és a zászlóalj tevékenység összehasonlítása konkrét példák alapján.

A leghíresebb különleges egységek összehasonlítása (feladataik, összetételük, fegyverzetük, kiképzésük stb.).

A legkorszerűbb vadászpülők és harckocsik összehasonlítása technikai adataik alapján.

Következtetések levonása ezekből arra, hogy a harcban melyik lenne sikeresebb.

Magyarország biztonságpolitikai környezete

Témakörök	Tartalmak
Biztonsági kihívások a világban, a globalizáció és annak hatásai	1. Mik jelenthetnek biztonsági kihívást egy ország számára? 2. Melyek a biztonsági kihívások típusai? 3. Mit értünk a globalizáció fogalma alatt? 4. Milyen hatással van a globalizáció a biztonságra?
A hazánkat fenyegető biztonságpolitikai tényezők és kockázatok	1. Melyek a biztonságot fenyegető katonai és nem katonai tényezők? 2. Fenyegetik-e hazánkat a biztonságot fenyegető katonai kockázatok? 3. Melyek a hazánk biztonságát fenyegető nem katonai kockázatok?
Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiája	1. Mi a stratégia fogalma és mi a szerepe? 2. Milyen elemekből áll Magyarország biztonságát érintő stratégiák rendszere? 3. Melyek a katonai stratégia általános jellemzői? 4. Mit tartalmaz Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiája?
A NATO létrejötte, bővítésének állomásai	1. Mik voltak a NATO létrejöttének okai? 2. Mit jelent a kollektív védelem és a kollektív biztonság fogalma? 3. Hogyan bővült a NATO szerepköre? 4. Melyek voltak a NATO bővítésének eddigi állomásai?
A NATO fontosabb szervei és működésének jellemzői	1. Hogyan működik a NATO? 2. Mit jelent a konszenzus fogalma? 3. Milyen eszközök állnak a NATO rendelkezésére? 4. Melyek a NATO legfontosabb szervei?
A NATO feladatai a XXI. század első évtizedében	1. Hogyan változott a NATO? 2. Mik az „out-of-area” missziók? 3. Melyek a NATO előtt álló új típusú kihívások?
A terrorizmus elleni küzdelem	1. Mi a terrorizmus? 2. Kit fenyeget a terrorizmus? 3. Milyen eszközökkel küzd a világ a terrorizmus ellen? 4. Mi a szerepe a katonáknak a terrorizmus elleni küzdelemben?
Az Európai Unió létrejötte, bővítésének állomásai	1. Mi az Európai Unió, és mi az európai integráció? 2. Hogyan jött létre az Európai Unió? 3. Hogyan fejlődött az európai integráció? 4. Hogyan bővült ki az Európai Unió?
Az Európai Unió biztonság- és védelempolitikája	1. Mit jelent az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikája? 2. Miért van szüksége az Európai Uniónak biztonság- és védelempolitikára? 3. Hogyan jött létre és hogyan fejlődött az európai biztonság- és védelempolitika?

Témakörök	Tartalmak
Az Európai Unió válságkezelő tevékenysége	1. Mit jelent a válság és annak kezelése? 2. Mi jellemzi az Európai Unió válságkezelését? 3. Milyen válságkezelő műveleteket hajtott és hajt végre az Európai Unió?
Az ENSZ tevékenysége a válságövezetekben	1. Miért van kitüntetett szerepe az ENSZ-nek a nemzetközi biztonságban? 2. Mi jellemzi az ENSZ válságkezelését? 3. Milyen válságkezelő műveleteket hajtott és hajt végre az ENSZ?

A Magyar Honvédség

Témakörök	Tartalmak
A Magyar Honvédség felépítése és vezetése	1. Mi határozza meg a Magyar Honvédség felépítését? 2. Milyen szervezeti elemekből áll? 3. Milyen alakulatai vannak? 4. Alkalmazhatóság szempontjából hogyan oszlanak meg ezek a szervezetek?
A katonai kötelékek jellemzői	1. Mi a katonai kötelék? 2. Milyen szintű kötelékek léteznek? 3. Milyen szintű kötelékek vannak a Magyar Honvédségben? 4. Milyen kötelék a raj, a szakasz, a század, a zászlóalj, a dandár és milyen jellemzőik vannak?
A harci erők felosztása és feladatai	1. Mi a harci erők feladata? 2. Milyen kötelékek tartoznak ebbe a kategóriába? 3. Milyen lövész kötelékek léteznek? 4. Milyen feladatokat végezhetnek? 5. Mire alkalmasak a harcokcsizó kötelékek?
A harci támogató erők felosztása és feladatai	1. Melyek a harci támogató erők? 2. Mire alkalmasak? 3. Milyen erők tartoznak közéjük? 4. Mi az egyes erők feladata?
A harci kiszolgáló-támogató erők felosztása és feladatai	1. Mit jelent a harci-kiszolgáló támogatás? 2. Milyen feladatokat foglal magában ez a tevékenység? 3. Kik hajtják végre? 4. Mi a logisztika jelentése, feladata? 5. Milyen feladat az elhelyezés?
A szerződéses katonák kiképzése	1. Milyen területekből áll a szerződéses katonák kiképzése? 2. Mi az egyes területek célja? 3. Milyen fogásokat és eljárásokat kell megtanulni a különböző területeken?
A Magyar Honvédség részvétele NATO-missziókban	1. Milyen NATO-missziókban vesz részt a Magyar Honvédség? 2. Mi ezeknek a misszióknak a lényege? 3. Milyen erővel veszünk bennük részt?
A Magyar Honvédség részvétele az ENSZ békefenntartó misszióiban	1. A NATO kötelékében végrehajtott békeműveleteken kívül még milyen missziókban veszünk részt? 2. Melyik misszióban milyen szerepet vállalnak a Magyar Honvédség erői? 3. A Föld mely pontjain hajtanak végre a Magyar Honvédség katonái missziós feladatot?

Korunk háborúinak jellemzői

Témakörök	Tartalmak
A modern háborúk jellemzői	1. Mit jelent a modern hadviselés? 2. Milyen változások várhatók a jövőben a hadviselés terén? 3. Milyen hatással van a harcászatra és az egyes fegyvernemekre a modern technológia?
Egy amerikai szárazföldi zászlóalj felépítése és jellemzői vonásai	1. Hogyan épül fel egy amerikai zászlóalj? 2. Milyen szervezeti elemei vannak? 3. Milyen feladatokat látnak el az egyes csoportosítások?
A különleges egységek jellemzői és feladatai	1. Mitől különleges egy egység? 2. Melyek a leghíresebb különleges kötelékek? 3. Mikor alakultak ki és mi jellemző rájuk?
Modern haditechnikai eszközök	1. Milyen modern technikai eszközökkel rendelkeznek a fejlett haderők? 2. Mely országokban vannak rendszeresítve? 3. Milyen fő jellemzőik vannak?

A továbbhaladás feltételei

Magyarország biztonságpolitikai környezete

Mutassa be korunk legfontosabb biztonságpolitikai kihívásait!

Nevezze meg, hogy hazánk mely politikai és katonai szövetségek tagja!

Mutassa be a terrorizmus elleni harc nehézségeit!

Mutassa be, miként tud az ENSZ segíteni abban, hogy egy politikai konfliktus két vagy több ország között ne robbantson ki háborút!

A Magyar Honvédség

Nevezze meg a katonai szervezeteket tevékenységük helye és jellege szerint csoportosítva!

Sorolja fel a legfontosabb katonai kötelékeket nagyságuk szerinti emelkedő sorrendben!

Mutassa be, mik a Honvéd Vezérkar főnökének feladatai!

Sorolja fel a lövész és a harckocsizó kötelékek legfontosabb feladatait!

Mutassa be, milyen kötelékek tartoznak a harci támogató erőkhöz!

Mutassa be, melyek a katonai képzés fő területei!

Korunk háborúinak jellemzői

Mutasson be néhány példát a legkorszerűbb technika és technológia katonai célú alkalmazására!

Mutassa be, milyen feladatokra érdemes használni egy lövész szakaszt, egy lövész századot és egy lövész zászlóaljat!

Ismertesse röviden a speciális egységek tevékenységét!

A tanulók értékelése

1.

A tárgykör befejezéseként a tanulók által elkészített kiselőadások értékelése.

A tanórák elején a biztonsági kihívások típusaiból, a globalizáció fogalmából és hatásaiból, a biztonságot fenyegető katonai és nem katonai tényezőkből, valamint a hazánkat fenyegető katonai és nem katonai kockázatokból rövid szóbeli feleltetés.

2.

A tárgykör befejezéseként a tanulók által elkészített kiselőadások vagy dolgozatok értékelése. A tanórák elején rövid szóbeli feleltetés a NATO szerveinek feladatairól, konszenzusos döntéshozatal előnyeiről és hátrányairól, valamint a tömeges megtorlás, a rugalmas reagálás és a válságkezelési koncepciók lényegi különbségeiről.

3.

A tanórák elején rövid szóbeli feleltetés fontosabb fogalmak és összefüggések ismeretéről, az integráció lépcsőfokai közötti különbségekről, az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikájának kialakítási folyamatáról, és annak fontosabb feladatairól, a Nyugat-Európai Unió és az Európai Unió közti lényegi különbségekről.

4.

Kiselőadások értékelése. A tanórák elején rövid szóbeli feleltetés a Népszövetség és az ENSZ működése közti különbségekről, a jelentősebb ENSZ-missziók helyszíneiről, feladatairól és eredményességéről.

5.

A tanulók által elkészített vázlatok értékelése, valamint a tanórák elején a fontosabb fogalmak ismeretéből rövid szóbeli feleltetés, mint a harci és a nem harci szervezetek különbsége, valamint a harci támogatás és a harci-kiszolgáló támogatás jellemző vonásai.

A diákok által elkészített rendszerező táblázatok értékelése. Rövid szóbeli feleltetéssel értékelni az egyes kiképzési ciklusok tartalmát, azok felépítését, az egyes kiképzési ágak ismeretét.

6.

A diákok által elkészített gyűjtőmunka, valamint a csoportos vitában felhozott érvek értékelése. Rövid szóbeli feleltetéssel értékelni az egyes missziók ismeretét, a missziók helyszínét, a magyar katonák által végrehajtott feladatokat, az adott térség biztonsági jellemzőit.

7.

Rövid szóbeli feleltetéssel meggyőződni a modern háborúk meghatározó vonásairól, az amerikai és a magyar zászlóalj szervezete közötti lényegi különbségekről.

A tanulók a 9. évfolyam befejezésekor legyenek képesek az alábbi területekről – írásban és szóban – gondolataikat összefüggően kifejezni, fogalmak, képek és források felhasználásával összehasonlításokat és elemzéseket készíteni.

- Magyarország biztonságpolitikai környezetének változása a II. világháború óta napjainkig.
- Magyarország biztonságpolitikájának főbb elemei, jellemző vonásai.
- Magyarország Nemzeti Katonai Stratégiájának fontosabb elemei.
- Magyarország biztonsági helyzetének változása a NATO-ba történt belépésünk óta.
- Az európai uniói tagság hatása Magyarország biztonsági helyzetére.
- A NATO létrejöttének történelmi körülményei.
- A NATO-doktrínák kidolgozásának történelmi háttere, hatásuk a világpolitikai helyzetre.
- A NATO feladatrendszerének változása a kétpólusú világrend megszűnése után.
- A NATO válasza a XXI. század biztonságpolitikai kihívásaira.
- Az Európai Unió kialakulásának folyamata, az integráció lépcsőfokai.
- Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikájának szükségessége és jellemzői.
- Az ENSZ tevékenysége a világ válságövezeteiben 1945 óta.
- Az ENSZ első generációs béketámogató műveleteinek kialakulása, jellemzői.
- Az ENSZ második generációs béketámogató műveleteinek kialakulása, jellemzői.
- Az ENSZ harmadik generációs béketámogató műveleteinek kialakulása, jellemzői.
- A Magyar Honvédség béketámogató tevékenységének története.
- A Magyar Honvédség aktuális külföldi misszióinak feladatai és jellemzése.
- A Magyar Honvédség felépítése, haderőneveinek jellemzői.
- A globalizáció és a modern hadviselés kapcsolata.

A fejezet eredményes oktatásához felhasználható anyagok:

A Honvédelmi Minisztérium által biztosított oktatáscsomagban található szemléltető anyagok:

- Az ENSZ, a NATO és az Európai Unió szervezetét bemutató szemléltető ábrák, illetve tablók.
- A Magyar Honvédség szervezeti felépítését bemutató tablók, az egyes missziókat ábrázoló térképek és tablók.
- A Magyar Honvédségben folyó alapkiképzést, békefenntartó felkészítést, illetve a nagyobb gyakorlatok részmozzanatait bemutató rövidfilmek.
- A Magyar Honvédség külföldi misszióit bemutató rövidfilmek.
- A modern háborúk (Irak, Afganisztán) jellemzőit bemutató rövidfilmek.
- A modern eszközök működését bemutató rövidfilmek.

Az ismeretek elmélyítése érdekében egy katonai szervezetnél bemutató foglalkozás keretében megtekintik a diákok a katonák kiképzésének alábbi mozzanatait:

- lőképzési komplex foglalkozás;
- akadálypálya leküzdése, testnevelési foglalkozás;
- békefenntartói feladatokra történő felkészítés.

A katonai alapismeretek munkafüzet.

10. évfolyam

Térkép- és tereptani alapismeretek

A 10. évfolyam oktatása során elérendő célok

A tanulók:

1.

- Ismerjék meg a terep fogalmát és hatását a katonai műveletekre; a terep elemeit és katonai szempontból lényeges tulajdonságait.
- Ismerjék a főbb tájtipusok tulajdonságait és a katonai műveletekre gyakorolt hatásuk szerint.
- Tanulják meg a terepelemekre jellemző alapvető sajátosságokat és katonai műveleteket befolyásoló tulajdonságait.
- Tudják a terep alkotóelemeinek különböző megjelenési formáit és az ezekre jellemző sajátosságokat.
- Értsék meg a terep és alkotóelemei szerepét a katonai műveletekben.
- Ismerjék a terep alkotóelemeinek kölcsönhatásait és összefüggéseit az időjárási tényezőkkel.
- Tudják mely jellemzők alapján kell osztályozni a terepet.
- Értsék a terep felosztásának szerepét és az osztályozás során figyelembe vett jellemzőket.

2.

- Ismerjék meg a Földet helyettesítő geometriai modelleket és ezek összefüggéseit.
- Ismerjék a hagyományos térképek készítéséhez alkalmazott vetülettípusokat és ezek felhasználási területeit, különös tekintettel az UTM vetületre.
- Tudják a méretarány fogalmát és a térképi méretarányok csoportosítását a felhasználási célokkal összefüggésben.
- Tudják a katonai célú térképezés során alkalmazott vetülettípusokat és ezek jellemzőit; a földrajzi fókuszát felépítését és alkalmazását.
- Ismerjék a földrajzi koordináta-rendszer elemeit.
- Ismerjék a vetületi síkkoordináták összetevőit és az általuk történő helymeghatározás alapelveit, a koordinátaértékek meghatározásánál alkalmazott mértékegységeket.
- Tudják a földrajzi helymeghatározás során alkalmazott katonai azonosító rendszereket (MGRS, GEOREF).
- Tanulják meg földrajzi helymeghatározáshoz szükséges geometriai alapokat, a helymeghatározás során alkalmazott fontosabb koordináta- és azonosító rendszerek felépítését és használatát a földfelszín pontjainak helymeghatározására.
- Ismerjék a pontok koordinátáinak, illetve azonosítóinak meghatározási módjait és az ezek során alkalmazandó szabályszerűségeket.
- Értsék meg, miért szükséges térképi vetületeket alkalmazni a térképek előállításához.
- Tudják miért nem lehet a Föld felszínét síkban torzulásmentesen ábrázolni; hogyan adható meg egy tetszőleges pont helyzete a Föld felszínén.
- Ismerjék miben térnek el egymástól a helymeghatározásra, illetve azonosításra alkalmazott koordináta-rendszerek és ennek megfelelően milyen alkalmazási területeken találkozhatunk velük.
- Ismerjék miben térnek el a koordináta- és azonosító rendszerek egymástól.

3.

- Ismerjék meg a térképi jelkulcs fogalmát, felépítését és tartalmát, valamint a térképeken alkalmazott kartográfiai jelek rendszerét, a térképi jelek csoportjait és összefüggéseiket a térkép típusával és méretarányával.
- Ismerjék a domborzat szintvonalas ábrázolásának alapelveit, a szintvonalak alapján történő magasságmeghatározást, a szintvonalak típusait és alkalmazásuk szabályait.
- Ismerjék, hogy milyen egyéb információk szerezhetők a szintvonalak alapján a terepről (tereptudományok és lejtők meredekségének meghatározása).

- Ismerjék az abszolút és relatív magasságok fogalmát, valamint a különféle viszonyítási rendszereket, magassági alapfelületeket.
- Tanulják meg, milyen összetevői vannak a térképi jeleknek, és mely különféle megjelenési formák mely része határozza meg az ábrázolt tereptárgy valós földrajzi helyzetét.
- Ismerjék a terepi pontok abszolút magasságának és egymás közötti relatív meghatározási módját szintvonalak alapján.
- Értsék meg a térképi ábrázolás során alkalmazott kartográfiai elvonatkoztatásokat, a topográfiai térképeken alkalmazott ábrázolásmód sajátos megoldásait.
- Értsék a térképi jelek és terepi megfelelői közötti összefüggéseket.
- Értsék a méreten felüli ábrázolás sajátosságait és a méretarány és térképi jelek egyéb összefüggéseit.
- Ismerjék a domborzat szintvonalas ábrázolásának alapjait és a tereppontok magasságának meghatározását a szintvonalak alapján.

4.

- Ismerjék meg a nagy területekre kiterjedő térképezés során szükségszerűen alkalmazott térképszelvényezés alapelveit, a nemzetközi szelvényezési rendszer (IMW) felépítését, a szelvények jelöléseit és összefüggésüket a térképi méretarányal; egyéb hazai és külföldi szelvényezési rendszereket.
- Tanulják meg a szelvények meghatározására alkalmazott szelvényezés összefüggését a térképi méretarányal; a csatlakozó szelvények meghatározásának lényegét; a szelvényhatárok összefüggését a földrajzi koordinátákkal.
- Értsék meg a szelvénybeosztási rendszerek alkalmazásának szükségességét és összefüggésüket a térképi megjelenítés méretarányával.

5.

- Ismerjék meg a terepi tájékozódás alapfogalmait és jellemzőit álló helyzetben, illetve mozgás közben.
- Ismerjék a tájékozódás során alkalmazott eszközöket; a terep általános tanulmányozására felhasználható szabványos topográfiai és tematikus térképeket és az általuk jellemzően megszerezhető sajátos terepi tulajdonságokat, elemzési célokat, illetve lehetőségeket.
- Ismerjék a légi és műholdfelvételek szerepét a tájékozódásban, illetve ezek sajátosságait a hagyományos topográfiai térképekhez képest.
- Ismerjék a világtérképek és az iránymeghatározások különböző módjait.
- Ismerjék a terepi tájékozódás fő műveleteit; a terepi álláspont helyének meghatározását; a környező terep és a terep azonosításának módját; a tereptárgyak azonosításának lépéseit térkép segítségével.
- Ismerjék tereppontok azonosítási műveleteit térkép segítségével.
- Tanulják meg a terepi tájékozódás alapvető fogásait; a tájékozódás során alkalmazott eszközök használatát.
- Tanulják a tájékozódás során alkalmazható segéd-, illetve szükségeszközök felhasználhatóságát; a vonásképlet alkalmazását.
- Tanulják az azimut fogalmát.
- Tanulják az irány- és távolságmérés alapvető fogásait különböző eszközökkel és módszerekkel.
- Tanulják a terepi tájékozódás során végrehajtott leglényegesebb műveleteket, illetve ezen műveletek lépéseit; a terepi álláspont meghatározásának módjait és az egyes módszerek során alkalmazott lépéseket.
- Értsék meg a tájékozódás szükségszerűségét a katonai műveletekben.
- Értsék a tájékozódás során alkalmazott eszközöket, azok részeit és funkcióit, valamint ezen eszközök felhasználhatóságát az idő és a környezet lehetőségei függvényében.
- Értsék a fő- és mellékvilágtérképek szerepét és meghatározásának módjait; az északi irányok fogalmait és a közöttük mért eltérések okait.
- Értsék a terepi tájékozódás során végrehajtott műveletek egymásra épülését és az egyes lépések lényegét.
- Értsék a terepi pontok meghatározását és azonosítását térkép segítségével; a globális helymeghatározás alapelveit.
- Értsék a műholdas helymeghatározó rendszerek felépítését, elemeinek funkcióit és ezek kapcsolatát.

6.

- Ismerjék meg a globális helymeghatározás fogalmát, kialakulásának történetét;
- Ismerjék meg az egykori eszközök és módszerek lehetőségeit és korlátait.
- Ismerjék, hogy mely okok vezettek a műholdak alkalmazásához a földrajzi helymeghatározásokban és milyen lehetőségeket biztosít ez a technológia a navigációban.
- Ismerjék meg egy konkrét műholdas navigációs rendszer ismertetésén keresztül (NAVSTAR GPS) annak három szegmensét.
- Ismerjék meg a GPS szegmenseinek főbb jellemzőit.
- Ismerjék a GPS alapú földrajzi helymeghatározás elvét; az idő szerepét a földrajzi helymeghatározásokban.
- Ismerjék meg egyéb műholdas helymeghatározó rendszereket (GLONASS, Galileo).
- Tanulják meg a műholdas helymeghatározás alkalmazhatóságának feltételeit, eszközeit, és felhasználási lehetőségeit.
- Értsék meg a globális helymeghatározás alapelveit.
- Értsék a földrajzi hosszúság és szélesség szerepét a helymeghatározásokban.
- Értsék az idő és földrajzi hosszúság összefüggését.
- Értsék meg egy konkrét példán keresztül (NAVSTAR GPS) a műholdas helymeghatározó rendszerek felépítését, elemeinek funkcióit és ezek kapcsolatát.
- Értsék a műholdas helymeghatározás lehetőségeit és korlátait, valamint előnyeit, hátrányait a hagyományos helymeghatározási és navigációs eszközökhöz és módszerekhez képest.

Belépő tevékenységformák

Tereptani alapismeretek

Példák említése arra, amikor egy csata vagy egy hadjárat sorsát a terep adottságai jelentősen befolyásolták, és amelyek fontosak voltak a harc kimenetele szempontjából.

A terep domborzati elemeinek értékelése a katonák terepi tevékenységének, kiemelten a menetek és a manőverek, valamint a megfigyelés és a rejtőzés szempontjából. A földfelszín folyó- és állóvizei jellemzőinek vizsgálata a szárazföldi erők terepi mozgására való tekintettel.

A növényzet jellemzőinek elemzése abból a szempontból, hogy hogyan jelenthet rejtőzési lehetőséget a katonák elhelyezési körleteinek kialakításakor, hogyan akadályozhatja a mozgást, hogyan nehezíti meg a tájékozódást.

Példákon keresztül annak bemutatása, hogy a talaj milyen módon befolyásolja a szárazföldi csapatok úton kívüli mozgását, manővereit, a tűzeszközök hatásfokát, valamint a műszaki munkálatokat.

Annak elemzése és konkrét példán keresztül történő bemutatása, hogy a szárazföldi, vízi és légi közlekedés létesítményei, egy adott térség közlekedési hálózatának fejlettsége milyen módon befolyásolja a csapatok mozgását.

Csoportmunkában egy-egy terepelem részletes elemzése a járhatóság, a megfigyelés és a rejtőzés szempontjából.

Egyénileg összefoglaló táblázat elkészítése a különböző tájtipusok kedvezőtlen és kedvező hatásairól a katonai műveletek szempontjából.

Térképismeret

Annak indoklása, hogy miért kell helyettesítő alakokat alkalmazni a Föld modellezésénél.

Csoportmunkában a kontinensek határvonalainak felrajzolása egy narancs felületre, majd a narancs héját eltávolítva egy sík lapon összeilleszteni a Föld felszínét, így bemutatni a Föld helyettesítő felületének lényegét.

A kezdő meridián jelentőségének megfogalmazása, a dátumvonal jelentése és jelentősége a rajta történő áthaladáskor.

A térképészetben alkalmazott három vetülettípus a síkvetületek, a kúpvetületek és a hengervetületek összehasonlítása.

A méretarány értelmezése, a különböző méretarányú térképek összehasonlítása a felhasználás célja szerint.

Annak indoklása, hogy az UTM vetület esetében a henger palástjára egyszerre miért csak egy 6° szélességű sáv képezhető le a két szélső meridián (m1, m2) között.

Egy adott pont UTM koordinátájának [34T 456789mE 5678901mN] a jelentése, az alkalmazott jelölések és a felírt számok sorrendiségének magyarázata.

Annak indoklása, hogy miért kell feltüntetni egy földrajzi koordinátánál, hogy melyik féltekére vonatkozik.

Annak indoklása, hogy miért nem lehet öt számjegy egy MGRS azonosító harmadik adatpárjában.

Annak bemutatása, hogy honnan kezdődik a GEOREF szegmenseket kialakító oszlopok és sorok betűjelölése, valamint alapesetben hány karaktert tartalmaz egy GEOREF azonosító.

A pontszerű jelek koordináta-levételi pontjának meghatározási módjai.

A tengerszint feletti magasság értelmezése és kapcsolata a Balti alapszinttel.

A fő-, a mellék- és a kiegészítő szintvonalak bemutatása.

Annak indoklása, hogy miért nem egyezik meg a nagy méretarányú ($M \geq 1:10\,000$) térképek szelvényezése a kisebb méretarányúakéval.

Tájékozódás a terepen

A mágneses északi irány meghatározására alkalmas eszköz, saját eszköz készítése.

A tájolók és az egyszerű iránytűk közötti különbségek felsorolása.

Az álló helyzetből és a mozgás közben végzett tájékozódás összehasonlítása.

A földrajzi, a mágneses és a hálózati északi irányok értelmezése és a köztük lévő összefüggések magyarázata.

A térképtájolási módszerek összehasonlítása egymással.

Csoportmunkában összehasonlítani az álláspont-meghatározás öt módszerét, felsorolni előnyüket és hátrányukat.

Különböző szempontok alapján csoportosítani a Föld körül keringő műholdakat, és összefüggést keresni a műholdak funkciója és a Földtől mért keringési távolságuk között.

Annak indoklása, hogy miért kell négy műhold jelének vétele a háromdimenziós helymeghatározáshoz.

Azon tényezők felsorolása és rendszerezése, amelyek zavarhatják, vagy akadályozhatják a GPS jelek vételét, illetve magát a helymeghatározást.

A GPS alapú helymeghatározási és navigációs feladatok közötti különbségek bemutatása.

Tereptani alapismeretek

Témakörök	Tartalmak
A terep alkotóelemei	1. Miért fontos a terep sajátosságainak ismerete a katonák számára? 2. Milyen meghatározó elemekre bontható a terep? 3. Mely sajátosságai lényegesek katonai szempontból az egyes terepelemeknek?
Terep- és tájtípusok	1. Mely jellemzők alapján osztályozhatjuk a terepet? 2. Milyen jellemző tájtípusokkal találkozhatunk a terepen, és ezek hogyan hatnak a katonai tevékenységekre? 3. Milyen kapcsolatban állnak egymással a hegységek és a növényzet?

Térképismeret

Témakörök	Tartalmak
Vetületi alapismeretek	1. Milyen helyettesítő geometriai formákkal modellezhető a Föld? 2. Mi a vetületek szerepe a térképészetben, és milyen típusai vannak? 3. Milyen térképi vetületeket alkalmaznak a katonai célú térképekhez? 4. Milyen vonalakból áll a földrajzi fókuszálózat?
Az UTM vetület koordináta-rendszere	1. Hogyan határozhatjuk meg pozíciónkat az UTM hengervetület egy 6 fokos sávján? 2. Miből tevődnek össze a pontok UTM koordinátái? 3. Milyen szabályokra kell ügyelni a koordináták leírásakor?
A földrajzi koordináta-rendszer	1. Milyen módszerrel határozható meg egy pont helyzete a gömb felületén? 2. Hogyan jelennek meg a földrajzi fókuszálózat vonalai a topográfiai térképeken? 3. Hányféleképpen és hogyan írható le szabályosan egy pont földrajzi koordinátája?

Témakörök	Tartalmak
Az MGRS azonosító rendszer	1. Milyen sík koordináta-rendszerre épülő pozíciómegjelölést alkalmaznak a katonai gyakorlatban? 2. Miben tér el a katonai keresőhálózat alkalmazása az UTM koordináta-rendszerétől? 3. Miként függ a keresőhálózati értékek számjegyeinek hossza a pozíció meghatározásának pontosságától?
A GEOREF azonosító rendszer	1. Milyen földrajzi fókuszra épülő pozíciómegjelölést alkalmaznak a katonai gyakorlatban? 2. Miben tér el a földrajzi vonatkozási rendszer alkalmazása a földrajzi koordináta-rendszerétől? 3. Hogyan adható meg egy pont helyzete GEOREF azonosító alkalmazásával?
Egyezményes jelek, jelkulcsok	1. Mi az egyezményes jelek szerepe a térképészetben? 2. Hogyan függnek össze az ábrázolt tereptárgyak az őket szimbolizáló térképjelekkel? 3. Mi a jelkulcs tartalma?
A domborzat ábrázolása a topográfiai térképeken	1. Hogyan jelenítik meg a topográfiai térképek a domborzatot? 2. Milyen pontokat kötnek össze a szintvonalak? 3. Mi az abszolút és a relatív magasság? 4. Milyen típusai vannak a szintvonalaknak, és hol alkalmazzuk őket?
A topográfiai térképek szelvényezése	1. Hogyan jeleníthetők meg nagy kiterjedésű területek a korlátozott méretű topográfiai térképek szelvényezési rendszerével? 2. Miként függnek össze a térképi méretarányok a térképek szelvényméreteivel? 3. Mi a szelvényszám, és hogyan határozható meg általa a térképen ábrázolt terület földrajzi helye?

Tájékozódás a terepen

Témakörök	Tartalmak
A terepi tájékozódás alapjai	1. Mit jelent a tájékozódás a katonai műveletek szempontjából? 2. Hogyan tájékozódunk álló helyzetből és mozgás közben? 3. Milyen eszközök segíthetik elő a tájékozódást? 4. Mely természeti jelenségek alkalmazhatók világtájak meghatározására? 5. Mi a szerepük a térképeknek, légi felvételeknek a tájékozódásban?
Tájékozódás a terepen térképpel	1. Melyek a terepi tájékozódás lényeges műveletei? 2. Milyen módszerekkel történhet az álláspont meghatározása? 3. Mely eszközök szükségesek az álláspont meghatározásához?
A globális helymeghatározás elve	1. Hogyan fejlődött ki a tájékozódás képessége a nyílt vízi hajózásban? 2. Milyen lehetőségeket biztosít a globális műholdas helymeghatározás a navigációban? 3. Mely szegmensekből épül fel a GPS, és mit kell ezekről tudni? 4. Mi a GPS alapú helymeghatározás elve?

A továbbhaladás feltételei

Tereptani alapismeretek

Sorolja fel, mely elemekre bontható a terep!

Ismertesse az egyes terepelemek meghatározó tulajdonságjegyét!

Milyen tényezőktől függ a vizek akadályjellege?

Sorolja fel a domborzati elemek három fő csoportját!

Sorolja fel a terep hét meghatározó terepelemét!

Ismertesse, hogy lakosságuk száma és kiépítettségük szerint milyen településeket különböztetünk meg!

Mutassa be az árkolt vidék és a dombvidék közös, illetve eltérő jellemzőit!

Milyen szintkülönbség jellemző a középhegységre?

Térképismeret

Határozza meg egy tetszőleges elem UTM koordinátáit 1:50 000 méretarányú topográfiai térképen!

Hogyan nevezzük a 0° értékű szélességi és hosszúsági kört?

Sorolja fel a közepes méretarányú térképeket!

Ismertesse, hogy mit jelent egy adott pont UTM koordinátájában a 34T adat!

Ismertesse, hogy mit jelent egy meghatározott pont földrajzi koordinátájában az E jelölés!

Fogalmazza meg az MGRS azonosító rendszer lényegét!

Indokolja meg, hogy miért nem lehet öt számjegy egy MGRS azonosító harmadik adatpárjában!

Ismertesse, hogy alapesetben hány karaktert tartalmaz egy GEOREF azonosító!

Mutassa be egy példán, hogy mi a méreten felüli ábrázolás, és hogyan érinti az egymás mellett futó vonalas jeleket!

Igaz-e az az állítás, hogy a szintvonalak egymást nem keresztezhetik? Indokolja válaszát!

Írja le, hogy Magyarország területe milyen jelölésű egymilliós szelvényekre esik!

Számítsa ki, hogy hány darab 1:25 000 méretarányú térképlap esik egy egymilliós szelvényre!

Tájékozódás a terepen

Tűzzön ki egy megadott azimutértéket 39/49 M tájolóval!

Határozza meg a földrajzi északi irányt a Nap állásából!

Hogyan tudja meghatározni egy tereptárgy távolságát a 7×40-es EDF távcsővel?

Határozza meg a vonásképlettel egy tereptárgy látható méretét vonásban!

Tájékozódjon a földrajzi észak irányára a 39/49 M tájolóval!

Azonosítsa egy tereptárgy helyét a térképen vonalzóval!

Sorolja fel az álláspont hátrametszéssel történő meghatározásának lépéseit!

Jellemezze a NAVSTAR GPS rendszert!

Sorolja fel a GPS vezérlő szegmensének feladatait!

Soroljon fel a GPS gyakorlati alkalmazási lehetőségei közül négyet!

A tanulók értékelése

A tanórák elején a fontosabb fogalmak ismeretéből rövid szóbeli feleltetés, a térképismeretnél minden tanóra elején egy-egy adott pont koordinátáinak meghatározásából rövid dolgozat íratása. A katonai alapismeretek munkafüzet feladatlapjai kitöltésének értékelése.

A tárgykörök befejezésekor az alább felsorolt témakörökből komplex írásbeli dolgozatok íratása.

A tanulók a 10. évfolyam befejezésekor legyenek képesek:

- Egy adott pont UTM koordinátájának meghatározására.
- Egy adott pont földrajzi koordinátájának meghatározására.
- Egy adott pont MGRS azonosítójának meghatározására.
- Egy adott pont GEOREF azonosítójának meghatározására.
- Az IMW szelvényezési rendszer jellemzésére.
- A földrajzi, a mágneses és a hálózati északi irányok összefüggéseinek bemutatására.
- A terepen történő tájékozódás alapvető fogásainak végrehajtására.

A fejezet eredményes oktatásához felhasználható anyagok:

A Honvédelmi Minisztérium által biztosított oktatócsomagban található tájoló, távcső. A katonai alapismeretek munkafüzetben lévő gyakorló térképszelvények és feladatok, amelyben a térképszelvények felhasználása a Honvédelmi Minisztérium Térképészeti Közhaszú Nonprofit Kft. engedélyével történt.

11. évfolyam

Általános katonai ismeretek

A 11. évfolyam oktatása során elérendő célok

A tanulók

1.

- Ismerjék meg a harc fogalmát, kategóriáit, a támadás és a védelem alapjait, a katonák tevékenységét a harcmezőn.
- Tanulják meg értelmezni a harc fogalmát és annak főbb törvényszerűségeit; a harc alapvető tartalmát és alkotórészeit, a csapást és manővert; az összefegyvernemi harc alapelveit és fajtáit, a harci lehetőségeket; a védelem, a támadás és a roham lényegét; a terepen történő mozgás módjait és azok alkalmazási lehetőségeit; a katonák fontosabb köteleit a harcban.
- Értsék meg a harc, az összefegyvernemi harc lényegét és alapvető törvényszerűségeit; a védelem és a támadás jellemzőit, a roham jelentőségét a harcban; a katonák fontosabb köteleit és azok jelentőségét.
- Legyenek tisztában azzal, hogy mit jelent a csapás, a tűz és a manőver.
- Tudatosuljon bennük, hogy egy katonai szervezet harci lehetőségeit milyen tényezők befolyásolják.
- Tudják megkülönböztetni, hogy mikor melyik mozgásmódot kell alkalmazni a terepen.

2.

- Ismerjék meg a békefenntartó erők napjainkban betöltött szerepét és szükségességét, a nem háborús műveletek szervezeti keretét, jogi hátterét, a legfontosabb békefenntartó műveleteket. Ismerjék meg továbbá a nem háborús műveletek jellemzőit és az elvégzendő tevékenységeket, az egyes tevékenységekben részt vevők körét, a békefenntartás eljárásmódjait és fogásait, a lehetséges feladatok végrehajtásának módját, az igazoltatás, a konvoj kísérés, a kutatás során végzendő tevékenységeket. Az ellenőrző áteresztő pont felépítését, alkalmazásának célját, a személyek és gépjárművek ellenőrzésének módszerét.
- Tanulják meg azt, hogy milyen helyzetekben és milyen feltételekkel lehet katonai erőket alkalmazni békében. Tanulják meg a megelőző diplomácia, béketeremtés, békefenntartás, békekikényszerítés, békeépítés, humanitárius segélynyújtás alapvető célját és rendeltetését, a nem háborús műveletek fajtáit, céljait. A kitelepítő műveletek, a humanitárius műveletek, a fegyverzetellenőrzés hátterét, valamint a kábítószerellenes műveletek, terrorizmus elleni műveletek, erődemonstráció, kutató, mentőműveletek céljait, feladatait.
- Értsék meg a járőrtevékenység lényegét, a személykísérés módszerét, a békeműveletek végrehajtását igénylő kritikus helyzeteket, a béketámogató műveletek lehetséges céljait.
- Tudatosuljon bennük, hogy miért van szükség a világ válságzócaiban katonai erő alkalmazására;
- Legyenek tisztában azzal, hogy mi a különbség a katonák felszerelése és tevékenysége között béketámogató műveletek és harctevékenység során.
- Tudják megkülönböztetni a béketámogató műveletek egyes kategóriáinak feladatait, célját, rendeltetését, a nem háborús műveletek fajtáit, azok alkalmazási céljait, a békefenntartás eljárásait és fogásait, az egyes eljárásmódok végrehajtásának rendjét, az igazoltatás, a konvoj kísérés, a kutatás tevékenységek célját, lényegét, módszereit.

3.

- Ismerjék meg a gyalogsági fegyverek lőszerének felosztását, az éleslőszerek lövedékeinek csoportjait, a normál lövedékek és a különleges lövedékek közötti különbséget, valamint a kisegítő lőszer rendeltetését, a gyalogsági lőszer osztályozásának rendező elvét.
- Tanulják meg a normál lövedékek és a különleges lövedékek közötti alapvető különbséget, a fényjelző, gyújtó-, páncéltörő és páncéltörő-gyújtó lövedék rendeltetését, főbb jellemzőit, az oktató- és a vaklőszer rendeltetését, jellemzőit és alkalmazási célját, a 7,62 mm-es 1943 M éleslőszer felépítését és részeit. Tanulják meg a lövés jelenségét és a lövés időszakait, a kilőtt lövedékre ható erők hatását a lövedék mozgására, a röppálya fogalmát és jellemzőit, a lövés folyamatát és időszakait.
- Értsék meg a lövés jelenségét, a kilőtt lövedékre ható erők hatását a lövedék mozgására a levegőben.
- Tudják megkülönböztetni a lövészlőszerek fajtáit alkalmazásuk célja és lehetőségei szerint.
- Ismerjék fel a normál és a különleges lövedékek közötti alapvető különbségeket, a fényjelző, gyújtó-, páncéltörő és a páncéltörő-gyújtó lövedék rendeltetését, működésének elvét, főbb jellemzőit.
- Legyenek tisztában a 7,62 mm-es 1943 M éleslőszer felépítésével és részeivel, az egyes részeknek a lövés folyamatában betöltött szerepével és azzal, hogy miért van szükség oktató- és vaklőszerre. A lövés folyamatával, a lövés különböző időszakaiban bekövetkező változások jelentőségével. A kilőtt lövedékre ható erők hatásával és

azok befolyásával a lövedék mozgására. A ballisztikai röppálya kialakulásának okaival, a röppálya elemeivel és jellemzőivel.

4.

- Ismerjék meg a sikeres túléléshez szükséges képességeket, a túlélőt érő hatásokat és a túlélést befolyásoló körülményeket.
- Tanulják meg a túlélés fogalmát, a túlélési stratégia pontjait.
- Értsék meg az alapvető különbségeket a civil és a katonai túlélési helyzetek és eljárások között, a túlélésre történő felkészülés fontosságát.
- Legyenek tisztában azzal, hogy milyen alapvető felszerelések szükségesek a túléléshez.

5.

- Ismerjék meg a nukleáris fegyverek kifejlesztéséhez vezető tényezőket, a legfontosabb magfizikai reakciókat, a láncreakció jelenségét, a nukleáris fegyvert birtokló országok körét, a nukleáris robbanás hatását és pusztító tényezőit, a biológiai fegyverek lehetséges tölteteit, az ABV veszélyforrásokat, a vegyi fegyverek alkalmazását a történelem során, a mérgező harcanyagok csoportjait, az ABV-veszély jelzését és a veszély észlelését követő első óvintézkedéseket. A csapatok védelmét és az egyéni védőeszközök használatának rendjét.
- Tanulják meg a legfontosabb magfizikai reakciók, a láncreakció jelenségét, a nukleáris robbanás hatását és pusztító tényezőit, a biológiai fegyverek lehetséges tölteteit, a mérgező harcanyagok élettani csoportjait, az egyes mérgező harcanyagok hatását, a jellemző tüneteket és a védekezés lehetőségeit, az ABV-veszély jelzését és a veszély észlelését követő első óvintézkedéseket.
- Értsék meg, milyen politikai megfontolások vezettek a nukleáris fegyverek kifejlesztéséhez. A legfontosabb magfizikai reakciók, a láncreakció, a maghasadás és a magegyesülés jelenségét.
- Legyenek tisztában a nukleáris robbanás hatásával és pusztító tényezőivel, a vegyi fegyverek I. világháborúban történő alkalmazásához vezető okaival, a biológiai fegyverek veszélyével, valamint az ABV terrorizmus jelenségével.
- Tudják megkülönböztetni a mérgező harcanyagok csoportjait, az egyes mérgező harcanyagok hatását, a jellemző tüneteket és a védekezés alapelveit.
- Legyenek képesek felismerni a mérgezés súlyosságát meghatározó tényezőket, az ABV-veszély jelzését.

6.

- Ismerjék meg a gépkarabély, a 96M P9RC pisztoly, a 96M NF támadó kézigránát, a 93M NF védő kézigránát, a T-72-es harckocsi, a BTR-80A gyalogsági harcjármű rendeltetését, fő részeit, fontosabb technikai adatait, működését. A JAS-39 Gripen típusú repülőgép és a MI-24D harci helikopter fontosabb technikai adatait.
- Tanulják meg a gépkarabély, valamint a 96M P9RC pisztoly fő részeit, fontosabb technikai adatait, a tüzelési fogásait és működését. A 96M NF támadó és a 93M NF védő kézigránát rendeltetését, felépítését, működését, fontosabb technikai adatait. A T-72-es harckocsi és a BTR-80A gyalogsági harcjármű rendeltetését, jellemzőit, fegyverzetét, fő részeit és fontosabb technikai adatait. A JAS-39 Gripen típusú repülőgép és a MI-24D harci helikopter harcászati-technikai adatait.
- Értsék meg a gépkarabély működését egyes és sorozatlövés leadásakor, a 96M P9RC pisztoly működését, az említett fegyverek alapvető rendeltetését, valamint azt, hogy kik használják és milyen célok ellen alkalmazhatók hatásosan.
- Legyenek tisztában a 96M NF támadó és a 93M NF védő kézigránát alkalmazási céljával, működésével az egyes részek működésére kiterjedően, valamint a nevezett kézigránát típusok alkalmazási helyzeteivel.
- Tudjanak különbséget tenni a T-72-es harckocsi és a BTR-80A gyalogsági harcjármű rendeltetése, fegyverzete, fő részeinek funkciói között.
- Értsék meg továbbá a JAS-39 Gripen típusú repülőgép és a MI-24D harci helikopter feladatát, fegyverzetének alkalmazási célját.

7.

- Ismerjék meg a magyar katonai egyenruhák fejlődését. Az alakítás lényegét, az alakzat, az oszlop, a vonal, a sor fogalmát, a térköz és a távköz meghatározását, a tiszteletadás szerepét az alakosi tevékenységben, a tiszteletadás módzatait, a jelentés, jelentkezés legfontosabb szabályait. A „Vigyázz!” állás jelentőségét. Az állóhelyi alakosi fogásokat.

- Tanulják meg az egyenruha kialakulásához vezető okokat, főbb fejlődési szakaszait napjainkig, a különböző korok egyenruháit meghatározó tényezőket, díszegyenruha és a „harci” egyenruha közötti különbséget. Az alaki tevékenységnek a hadseregekben betöltött szerepét, az alakiség lényegét, az alakzat, az oszlop, a vonal, a sor fogalmát, a térköz és a távköz paramétereit.
- Gyakorolják be az állóhelyi alaki fogásokat, a „Vigyázz” állást, a tiszteletadás módozatait, a jelentés, jelentkezés rendjét.
- Értsék meg, mit jelent a katonák számára az egyenruha, hogyan fejlődött a katonai uniformis Magyarországon, hogyan vált szét egymástól a díszegyenruha és a „harci” egyenruha.
- Tudatosuljon bennük az alaki tevékenység szerepe és jelentősége a katonák kiképzésében és életében.
- Legyenek tisztában az alaki tevékenységnek a hadseregekben betöltött szerepével, a katonai alakzatok jelentőségével a harcban.

Belépő tevékenységformák

Az általános harcászat alapfogalmai

Példák segítségével nyomon követni a harc helyének és szerepének változását a történelem során.

Csoportmunkában a lezajlott háborúk tapasztalatai alapján megfogalmazni a harc általános törvényszerűségeit.

Példán keresztül bemutatni egy katonai szervezet harci lehetőségeit meghatározó összetevőket.

A védelem és a támadás méreteinek értelmezése és indoklása szakasz és század szinten.

Példák segítségével bemutatni és értelmezni a katonák feladatait a harcban.

Indokolni a katonák harcmezőn történő mozgását.

A béketámogató műveletek alapjai

Csoportmunkában összegyűjteni, hogy egy háborúban mit tudnak tenni a katonák a civil lakosság élete és biztonsága érdekében.

A modern kor háborúiból és válságövezeteiből példák segítségével megfogalmazni a nem háborús műveletek lényegét és összetevőit.

Példák segítségével bemutatni a békefenntartó eljárásmodokat.

A löelmélet alapjai

A löszerek fejlődésének bemutatása a történelem során.

A gyalogsági fegyverek löszereinek felosztása és felépítése.

A fizikából eddig tanultak felhasználásával értelmezni a lövedék röppályáját, valamint a röppályaelemeket.

A lövés jelenségének és időszakainak bemutatása.

Túlélési ismeretek

Csoportmunkában annak megvitatása, hogy milyen esetekben kerülhet egy átlagember túlélési helyzetbe.

Példák segítségével annak bemutatása, hogy a katonát rendkívüli helyzetekben milyen hatások érhetik.

Filmélmények, olvasmányok felhasználásával az amerikai hadseregben oktatott túlélési stratégiák bemutatása és elemzése.

A túlélő-felszerelés összeállításának szabályai, a felszerelés elemeinek bemutatása.

A különböző menedéktípusok elkészítésének bemutatása, annak megvitatása, hogy hogyan lehet ezeket elkészíteni és alkalmazni a mindennapi életben.

A tűzgyújtási módszerek és eszközök megismerése, az alkalmazás lehetőségei a mindennapi életben.

A víznyerés és víztisztítás praktikus módszereinek megismerése.

A természetből történő élelemszerzés fogásai és szabályai.

A katonák álcázásának és rejtőzködésének szabályai.

Csoportmunkában egy konkrét túlélési helyzet teendőinek megtervezése.

ABV védelmi alapismeretek

Csoportmunkában felkészülés egy olyan vitára, amely bemutatja, milyen következményekkel járt a nukleáris fegyverek kifejlesztése.

Az atomfegyverek elterjedését megakadályozó nemzetközi egyezmények bemutatása, napjaink problémái az atomfegyverek terjedése területén.

A Japánra ledobott atombombák hatásainak elemzésével a nukleáris fegyverek pusztító hatásainak bemutatása.
 Csoportmunkában az emberi szervezetre veszélyes fertőző megbetegedések összegyűjtése.
 A biológiai fegyverek bemutatása, alkalmazásuk eszközei, és az ellenük történő védekezés lehetőségei.
 A vegyi fegyverek általános jellemzői és felosztása.
 A történelemben eddig alkalmazott vegyi fegyverek hatásainak elemzése.
 A mérgező harcanyagok csoportosítása, az egyes mérgező harcanyagok élettani hatásai az emberi szervezetre.
 A védekezés lehetőségeinek bemutatása az ABV fegyverek hatásai ellen.

Haditechnikai ismeretek

Az AK-63D gépkarabély részei, működése és jellemző adatainak bemutatása.
 A 96M P9RC Parabellum pisztoly részei, működése és jellemző adatainak bemutatása.
 A 96M NF támadó és a 93M NF védő kézigránát részei, működése és jellemző adatainak bemutatása.
 A T-72-es harckocsi jellemzése és fegyverzetének bemutatása.
 A BTR-80A gyalogsági harcjármű jellemzése és fegyverzetének bemutatása.
 A JAS-39 Gripen vadászpilóta jellemzői és technikai adatainak bemutatása.
 A MI-24D harci helikopter jellemzői és technikai adatainak bemutatása.
 Csoportmunkában az egyes haditechnikai eszközök jellemzőinek összehasonlítása a NATO-tagországok hadseregeinek hasonló haditechnikai eszközeivel.

Alaki felkészítés

Az egyenruha jelentésének bemutatása.
 Csoportmunkában a katonai egyenruhák történelmi fejlődésének nyomon követése.
 Annak bemutatása, hogy a napi életben miért van különös jelentősége az egységességnek és a fegyelemnek.
 Az alakiség fogalmának értelmezése, az alakiség alapfogalmainak bemutatása.
 Az egyénileg végrehajtandó alaki mozdulatok bemutatása és gyakorlása állóhelyben.
 Filmélmények, személyes tapasztalatok alapján a tiszteletadás jelentőségének bemutatása.
 A tiszteletadás, a jelentés és jelentkezés gyakorlása egyénileg.
 Egyénileg felkészülni egy olyan vitára, amely azokat az okokat mutatja be, amelyek a zárt katonai alakzatok felbomlásához vezettek a történelem során.
 A raj sorakoztatásának, valamint a rajkötélékben történő menetelés gyakorlása.
 Csoportmunkában a katonai ünnepségek kialakulásának bemutatása.
 Egy katonai ünnepség forgatókönyvének elkészítése.

Az általános harcászat alapfogalmai

Témakörök	Tartalmak
A harc fogalma, kategóriái, a támadás és a védelem alapjai	1. Mi a harc fogalma, és melyek a törvényszerűségei? 2. Mit jelent a csapás, a tűz és a manőver? 3. Mi tartozik a harci lehetőségek közé? 4. Mi az összefegyvernemi harc, és melyek a fajtái? 5. Mi a védelem és a támadás lényege?
A katonák tevékenysége a harcmezőn	1. Melyek a katonák fontosabb kötelemei a harcban? 2. Hogyan kell mozogni a harcmezőn? 3. Mikor kell alkalmazni a szökellést és kúszást? 4. Hogyan kell végrehajtani a rohamot?

A béketámogató műveletek alapjai

Témakörök	Tartalmak
A béketámogatás kialakulása és feladatai	1. Milyen helyzetben van szükség békefenntartó erőkre? 2. Milyen szervezeti keret, jogi háttér biztosítja ezeknek a tevékenységeknek, műveleteknek a végrehajtását? 3. Melyek a legfontosabb békefenntartó műveletek? 4. Hogyan szabályozzák a békefenntartó erők működését?
A nemháborús műveletek felosztása és jellemzésük	1. Mit nevezünk nemháborús műveleteknek? 2. Milyen tevékenységek tartoznak ide? 3. Miért katonák végzik? 4. A katonákon kívül még kik vehetnek részt benne?
Békefenntartó eljárásmodok	1. Milyen eljárásmodokkal és fogásokkal zajlik a békefenntartás? 2. Hogyan hajtják végre a feladatokat az egyes eljárásmodokban tevékenykedők? 3. Milyen tevékenységsort végeznek a végrehajtók az igazoltatás során? 4. Hogyan kísérünk egy konvojt (járműoszlopot)? 5. Mi a keresés, kutatás lényege?

A löelmélet alapjai

Témakörök	Tartalmak
A lövészlőszerek felépítése és jellemzői	1. Milyen csoportokra oszthatók fel a lövészlőszerek? 2. Melyek az éleslőszerek és a kisegítő lőszerek? 3. Milyen részei vannak a 7,62 mm-es 1943 M éleslőszereknek?
A lövedék röppályájának elemei	1. Milyen erők hatnak a lövedékre repülés közben? 2. Mit értünk röppálya alatt? 3. Melyek a röppálya legfontosabb elemei?
A lövés	1. Mi a lövés? 2. Mit tartalmaz a lövés folyamata? 3. Milyen időszakai vannak a lövésnek?

Túlélési ismeretek

Témakörök	Tartalmak
A túlélés alapelvei	1. Mi a túlélés? 2. Hogyan kerülhet ilyen helyzetbe? 3. Milyen nehézségekkel kell szembenézni rendkívüli helyzetekben? 4. Hogyan befolyásolják a különböző körülmények a túlélési esélyeket?
Felkészülés rendkívüli helyzetekre	1. Miért kell a katonáknak felkészülni a rendkívüli helyzetekre? 2. Miért fontos a megfelelő felszerelés összeállítása? 3. Miért kell előre tanulmányozni a területet, ahol feladatot fogunk végrehajtani?
Menedékkészítés	1. Mikor van szükség menedékre? 2. Mi ellen kell védelmet nyújtania a menedéknek? 3. Milyen helyzetekben lehet azonnal szükség menedékre? 4. Milyen típusú menedékeket lehet készíteni?
A tűzgyújtás módszerei	1. Mire lehet a tüzet használni rendkívüli helyzetekben! 2. Mire kell figyelni a tűz helyének kiválasztásánál? 3. Milyen mesterséges és természetes tűzgyújtó eszközök vannak? 4. Hogyan növelhető a tűz hatékonysága?
A víznyerés módszerei	1. Milyen problémákat okoz napjainkban a tiszta ivóvíz hiánya? 2. Mennyi ivóvízre van szüksége különböző viszonyok között? 3. Honnan juthat vízhez? 4. Mit kell tenni a vízzel, hogy iható legyen?

Témakörök	Tartalmak
Élelemszerzés a természetből	1. Mennyi kalóriára van szüksége naponta egy felnőttnek átlagos fizikai igénybevétel esetén? 2. Milyen módszerekkel juthatunk táplálékhoz a természetben? 3. Hogyan lehet meggyőződni egy ismeretlen növény fogyaszthatóságáról? 4. Milyen módokon készítheti el az ételt?
Az álcázás és rejtőzködés szabályai	1. Hogyan kell álcázni magunkat és a felszerelésünket? 2. Mire kell figyelni a fény álcázásánál? 3. Hogyan kell észrevétlenül mozogni?

ABV védelmi alapismeretek

Témakörök	Tartalmak
Nukleáris fegyverek	1. Milyen okok vezettek az első nukleáris fegyverek elkészítéséhez? 2. Melyek a legfontosabb magfizikai reakciók? 3. Mit jelent a láncreakció? 4. Milyen következményekkel járt az Egyesült Államok és a Szovjetunió között kialakult fegyverkezési verseny? 5. Mely országok birtokolnak atomfegyvert?
Az atomrobbanás pusztító tényezői	1. Milyen hatásai vannak a nukleáris robbanásnak? 2. Mi történik az elektromos készülékekkel? 3. Hogyan alakul ki a lökőhullám? 4. Miért veszélyes a robbanás után visszamaradt radioaktív szennyeződés? 5. Mennyi ideig tart a kezdeti áthatoló radioaktív sugárzás hatása?
A biológiai harcanyagok jellemzői és felosztása	1. Lehet-e szabadon és büntetlenül biológiai fegyvert gyártani? 2. Milyen célpontjai lehetnek a biológiai fegyverek tölteteként alkalmazott kórokozó mikroorganizmusoknak? 3. Hogyan szaporodnak a vírusok? 4. Hogyan képesek helyváltoztatásra a baktériumok?
A biológiai harcanyagok hatása és alkalmazása	1. Milyen hasznos mikroorganizmusokat „használunk fel” mindennapi életünkben? 2. A természetes kórokozók közül mennyi alkalmas biológiai fegyver gyártására? 3. Hogyan válhat a biológiai fegyver a terrorizmus eszközüvé?
A vegyi fegyverek általános jellemzői és felosztása	1. Melyik volt az elsőként tömegesen bevetett „gyilkos” gáz? 2. Milyen halmazállapotúak lehetnek a mérgező harcanyagok? 3. Hogyan befolyásolja a mérgezés hatását a testtömeg? 4. Mit lehet szennyezni mérgező harcanyaggal? 5. Milyen utakon kerülhet be a szervezetbe a mérgező anyag?
A mérgező harcanyagok élettani hatásai	1. Milyen típusait lehet megkülönböztetni a mérgező harcanyagoknak? 2. Hol fejtik ki hatásukat a mérgező harcanyagok? 3. Melyek a „nem halálos” típusú mérgező harcanyagok?
A védekezés lehetőségei az ABV fegyverek hatásai ellen	1. Mikor és hogyan lehet védekezni az ABV fegyverek hatásai ellen? 2. Hogyan használhatjuk fel a technika és a tudomány vívmányait a védekezés során? 3. Miért fontos az egyéni magatartás szerepe az ABV-védelemben?

Haditechnikai ismeretek

Témakörök	Tartalmak
Az AK-63D gépkarabély részei, működése és jellemző adatai	1. Milyen fegyvereket nevezünk gépkarabélynak? 2. Melyek a gépkarabély fő részei? 3. Milyen fontosabb technikai adatok jellemzik a gépkarabélyt? 4. Hogyan működik a gépkarabély egyes és sorozatlövéskor?
A 96M P9RC Parabellum pisztoly részei, működése és jellemző adatai	1. Mire alkalmas a pisztoly? 2. Melyek a pisztoly fő részei? 3. Milyen fontosabb technikai adatok jellemzik a pisztolyt? 4. Milyen tüzelési fogásai vannak a pisztolynak? 5. Hogyan működik a pisztoly?
A 96M NF támadó kézigránát részei, működése és jellemző adatai	1. Mi a 96M NF támadó kézigránát rendeltetése? 2. Melyek a 96M NF támadó kézigránát részei? 3. Hogyan működik a 96M NF támadó kézigránát? 4. Melyek a 96M NF támadó kézigránát fontosabb technikai adatai?
A 93M NF védő kézigránát részei, működése és jellemző adatai	1. Mi a 93M NF védő kézigránát rendeltetése? 2. Melyek a 93M NF védő kézigránát részei? 3. Hogyan működik a 93M NF védő kézigránát? 4. Melyek a 93M NF védő kézigránát fontosabb technikai adatai?
A T-72 harckocsi jellemzése és fegyverzete	1. Mi a T-72-es harckocsi rendeltetése? 2. Milyen jellemzői vannak a T-72-es harckocsinak? 3. Milyen fegyverzettel van ellátva a T-72-es harckocsi? 4. Melyek a harckocsi fő részei és fontosabb technikai adatai? 5. Honnan ered a tank elnevezés?
A BTR-80A gyalogsági harcjármű jellemzése és fegyverzete	1. Mi a BTR-80A gyalogsági harcjármű rendeltetése? 2. Milyen fegyverzete van a BTR-80A gyalogsági harcjárműnek? 3. Melyek a gyalogsági harcjármű fontosabb harcászati-technikai adatai?
A JAS-39 Gripen repülőgép jellemzői és technikai adatai	1. Mi a JAS-39 Gripen típusú repülőgép feladata? 2. Milyen fegyverzettel van felszerelve a repülőgép? 3. Melyek a repülőgép fontosabb technikai adatai?
A MI-24D harci helikopter jellemzői és technikai adatai	1. Mi az MI-24D harci helikopter feladata? 2. Milyen jellemző tulajdonságai vannak a harci helikopternek? 3. Milyen fegyverzettel van felszerelve a helikopter? 4. Melyek a MI-24D harci helikopter fontosabb harcászati-technikai adatai?

Alaki felkészítés

Témakörök	Tartalmak
Az egyenruha története és szerepe a különböző korokban	1. Mit jelent az egyenruha a katonák számára? 2. Miért vált szét egymástól a díszegyenruha és a „harci” egyenruha? 3. Hogyan fejlődött az egyenruha Magyarországon?
Az alaki tevékenység kialakulása, jelentősége a katonák kiképzésében	1. Milyen példákat találunk az „alakiságra” az állatvilágból? 2. Miért van fontos szerepe az alaki tevékenységnek a hadseregekben?
Az alakiség fogalma, a katonai rend és fegyelem jelentősége	1. Mi az alakiség fogalma? 2. Mi az alakzat, az oszlop, a vonal, a sor? 3. Mit nevezünk térköznek és távköznek?
Alaki mozdulatok állóhelyben, egyénileg	1. Mi a „Vigyázz!” állás jelentősége az alaki tevékenységben? 2. Milyen állóhelyi alaki fogásokat ismertek? 3. Hogyan kell végrehajtani a szabályos „Vigyázz!” állást?
Tiszteletadás, a jelentés és jelentkezés szabályai	1. Miért fontos a tiszteletadás az alaki tevékenységben? 2. Melyek a tiszteletadás módozatai? 3. Melyek a jelentés, jelentkezés legfontosabb szabályai?

Témakörök	Tartalmak
A katonai kötelékek kialakulása és fejlődése	1. Hogyan alakult ki az alakzatban való tevékenység? 2. Milyen szerepe van az alakzatnak a katonák tevékenységében? 3. Milyen történelmi előzményei vannak a ma alkalmazott kötelék elrendezésnek? 4. Magyarország biztonság- és szövetségi politikája fejezetben a katonai kötelékekről tanultak ismételése
A raj sorakoztatása, mozgásmódok kötelékben	1. A tanultak alapján ismételje át, milyen alegységekből épül fel egy zászlóalj szervezete! 2. Hogyan kell sorakoztatni egy rajt? 3. Milyen kötelékben történő alaki mozgásmódokat ismertek?
Katonai rendezvények	1. Mi a jelentősége a katonai díszszemléknek? 2. Milyen nyilvános katonai ünnepségek vannak Magyarországon? 3. Melyek a katonai ünnepségek legfontosabb mozzanatai?

A továbbhaladás feltételei

Az általános harcászat alapfogalmai

Ismertesse a rajállás, illetve a szakasztámpont méreteit!

Számolja ki, hogy mekkora terepszakaszt képes védeni a négy századból álló zászlóalj!

Sorolja fel a katonák kötelmeit a harcban!

Ismertesse a katonák mozgásmódjait a harcmezőn!

A béketámogató műveletek alapjai

Sorolja fel a béketámogató eljárásokat!

Ismertessen négy ENSZ-békeműveletet a XX. század második feléből!

Jellemezze a kitelepítő műveleteket és a humanitárius műveleteket!

Ismertesse, hogyan történik az ellenőrző áteresztő ponton a személyek és járművek igazoltatása!

A löelmélet alapjai

Sorolja fel a 7,62 mm-es 1943M éleslőszer részeit!

Ismertesse a fényjelző lövedék sajátosságait!

Fogalmazza meg, hogyan működik, és milyen célt szolgál a vaklőszer!

Ismertesse, milyen tényezők hatnak a lövedékre a levegőben!

Sorolja fel a lövés időszakait!

Ismertesse, hogy mi a szerepe a lövés harmadik időszakának!

Túlélési ismeretek

Sorolja fel a túlélőt érő hatásokat!

Sorolja fel, és egyenként jellemezze az amerikai hadseregben oktató túlélési stratégia pontjait!

Fogalmazza meg a civil és a katonai túlélés közötti különbségeket!

Indokolja meg, hogy miért fontos a katonák pszichés felkészítése!

Válasszon ki egy menedék típust, és ismertesse az elkészítését!

Ismertesse, hogyan kell előkészíteni a tüzrakóhelyet!

Sorolja fel a tüzrakás módjait!

Sorolja fel a természetes tűzgyújtó eszközöket és alkalmazásuk módjait!

Rajzoljon le egy szükségeszközből készült vízszűrőt!

Indokolja meg, hogy miért van szükség a víz fertőtlenítésére!

Sorolja fel az ismeretlen növény fogyaszthatósági tesztjének lépéseit!

Indokolja meg, hogy miért nem lehet a fogyaszthatósági teszt lépéseivel ellenőrizni a gombákat!

Rajzoljon le egy hurokcsapdát!

Sorolja fel a személyi álcázással szemben támasztott követelményeket!

ABV védelmi alapismeretek

Ismertesse a nukleáris fegyverek működését!

Jellemezze az Atomszorompó Szerződést!

Készítsen olyan magyarázó ábrát, amely bemutatja a nukleáris robbanás pusztító tényezőit!

Mondjon példákat a visszamaradó radioaktív sugárzás élettani hatásaira!

Állítsa sorrendbe a tanult mikroorganizmusokat méretük szerint!

Indokolja meg, hogy miért veszélyesek a biológiai fegyverek!

Sorolja fel a mérgező harcanyagokat az élő szervezetre gyakorolt hatásuk alapján csoportosítva!

Jellemezze az idegbénító hatású mérgező harcanyagokat!

Rendszerezze az ABV fegyverek elleni védelem lehetőségeit a megelőzés és az esemény alatti időszakokban!

Haditechnikai ismeretek

Sorolja fel az AK-63D gépkarabély részeit!

Mennyi a 96M P9RC pisztoly gyakorlati tűzgyorsasága?

Ismertesse, hogyan működik a 96M NF támadó kézigránát!

Mennyi a 93M NF védő kézigránát előre gyártott repeszeinek a száma?

Ismertesse a T-72-es harckocsi fegyverzetét!

Mennyi a BTR-80A gyalogsági harcjárművel szállítható katonák száma?

Ismertesse, hogy mi a JAS-39 Gripen típusú repülőgép feladata!

Sorolja fel a MI-24D harci helikopter fegyvereit!

Alaki felkészítés

Fogalmazza meg az egyenruha jelentőségét!

Indokolja meg, hogy milyen okokra vezethető vissza az elkülönült tábori ruházat kialakulása!

Fogalmazza meg az alakiség lényegét!

Hajtsa végre a „Vigyázz!” állás, „Pihenj!” állás, „Jobbra át!”, „Balra át!”, „Hátra arc!” vezényszavakat!

Teljesítsen tiszteletadást tisztelgéssel sapka nélkül és fővetéssel!

Ismertesse, hogy milyen okok vezettek a történelem során a zárt katonai alakzatok felbomlásához!

Sorolja fel a katonai ünnepségek fontosabb elemeit!

A tanulók értékelése

A tanórák elején a fontosabb fogalmak ismeretéből rövid szóbeli feleltetés. Az alább felsorolt témakörökből írásbeli dolgozatok íratása és értékelése, az egyes tárgykörök végén az ismétlő foglalkozásokon a tanulók által elkészített kiselőadások közül a legjobbak meghallgatása és értékelése. Az alaki foglalkozásokon az egyes mozzanatok gyakorlati végrehajtásának értékelése.

A tanulók a 11. évfolyam befejezésekor legyenek képesek az alábbi területekről – írásban és szóban – gondolataikat összefüggően kifejteni, fogalmak, képek és források felhasználásával összehasonlításokat és elemzéseket készíteni.

- A béketámogató eljárások rendszere az 1992-es ENSZ főtitkári jelentés alapján
- Az egyes békefenntartó eljárás módok bemutatása.
- A katonákat érhető rendkívüli helyzetek rendszere.
- A túlélés érdekében szükséges teendők bemutatása.
- A nukleáris fegyverek jellemzői, alkalmazásának hatásai.
- A vegyi fegyverek csoportosítása és jellemzése.
- A biológiai fegyverek csoportosítása és jellemzése.
- Az alaki tevékenység kialakulása, az alakiség jelentősége a katonai fegyelem fenntartásában.

Legyenek képesek szabályosan végrehajtani a „Vigyázz!” állás, „Pihenj!” állás, „Jobbra át!”, „Balra át!”, „Hátra arc!” vezényszavakra történő ténykedést, valamint a tiszteletadást!

A fejezet eredményes oktatásához felhasználható anyagok:

A katonai alapismeretek munkafüzet, a Honvédelmi Minisztérium által biztosított oktatócsomagban található makettek, tablók, gyakorlóeszközök.

A tanév során a Magyar Honvédség egy katonai szervezeténél végrehajtott bemutató foglalkozáson, valamint a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeumban végrehajtott tematikus látogatáson az elméleti ismeretek elmélyítése.

12. évfolyam

Magyarország honvédelme, szerződéses katonák a Magyar Honvédségben

A 12. évfolyam oktatása során elérendő célok

A tanulók:

1.
 - Ismerjék meg a jogforrás, a jogszabály fogalmát, a jogforrási hierarchia szintjeit, azt, hogy melyik szerv milyen jogi norma kiadására jogosult, melyek a Magyar Honvédség működésére vonatkozó legalapvetőbb jogszabályok.
 - Tanulják meg Magyarország Alaptörvényét, ne csak a tankönyv leírása alapján, hanem az eredeti formájában.
 - Értsék meg, milyen jelentőséggel bír egy alkotmány, egy alaptörvény az államok, így Magyarország életében is.
 - Tudják megkülönböztetni az egyes jogforrásokat egymástól.
 - Legyenek tisztában a különböző jogforrások szerepével.
2.
 - Ismerjék meg a rendkívüli jogrend fogalmát, a rendkívüli jogrendhez kapcsolódóan az egyes állami szervek feladatait, azt, hogy az egyes központi és helyi szerveknek milyen feladatai vannak a Magyar Honvédséggel kapcsolatban.
 - Tanulják meg a Honvédelmi Tanács szerepét rendkívüli állapotban, a rendkívüli jogrend során hozható rendkívüli intézkedéseket és azok fontosabb jellemzőit.
 - Értsék meg milyen nagy horderejű eseményeket jelentenek a rendkívüli jogrend keretei közé tartozó események egy ország stabilitásában, belső működésében.
 - Legyenek tisztában azzal, hogy mi a különbség az irányítás és a vezetés között.
 - Tudatosuljon bennük, hogy miért szükséges, hogy a honvédelemmel kapcsolatos feladatok ne összpontosuljanak egy kézben.
 - Tudják megkülönböztetni egymástól a minősített helyzeteket, és ismerjék fel helyüket és szerepüket ezen esetekben.
3.
 - Ismerjék az állampolgári kötelezettségeket, így a hadkötelezettséget, a polgári védelmi és a honvédelmi munkakötelezettséget, valamint a gazdasági-anyagi szolgáltatási kötelezettséget.
 - Tanulják meg a hadkötelezettség megváltozott szabályozását, a honvédelemben végbemenő változásokat, az alternatív választási lehetőséget, vagyis a polgári szolgálat fogalmát, a honvédelmi kötelezettségek rendszerét.
 - Értsék meg, milyen nagy jelentősége van egy ország működési rendjében az állampolgárok által teljesített kötelezettségeknek, amelyekkel hozzájárulnak a honvédelem megfelelő működéséhez.
 - Legyenek tisztában az állampolgárokra háruló honvédelmi kötelezettségek rendszerével.
 - Tudatosuljon bennük, hogy állampolgárként milyen kötelezettségeket kell adott esetben teljesíteniük.
4.
 - Ismerjék meg a jogviszony általános jellemzőit, a Magyar Honvédség személyi állományát, a hivatásos és a szerződéses jogviszony létrejöttének és megszűnésének szabályait, az önkéntes tartalékos rendszer lényegét.
 - Ismerjék meg a honvéd tisztjelölti, altisztjelölti jogviszony létrejöttének és megszűnésének szabályait.
 - Tanulják meg a hivatásos és a szerződéses jogviszony jellemzőit, a szolgálat alapvető szabályait. Az önkéntes tartalékos jogviszony jellemzőit, létrejöttének és megszűnésének feltételeit.
 - Tudják megkülönböztetni az egyes jogviszonyokat egymástól;
 - Legyenek tisztában a szerződéses katonák felvételi követelményeivel, jogviszonyuk jellemző vonásaival.
 - Legyenek tisztában az önkéntes tartalékos rendszer lényegi elemeivel és fontosságával.
 - Legyenek tisztában a katonai életpálya fontosabb jellemzőivel, a katonai szolgálat szabályaival.
5.
 - Ismerjék meg a katonák jogait, feladatait, kötelességeit, a katonai rendfokozatokat és az állománycsoportokat, a napirend jelentőségét és tartalmát.
 - Ismerjék meg a Magyar Honvédség ügyeleti szolgálatainak rendszerét, az alárendelt ügyeleti szolgálatokat.

- Tanulják meg a katonák feladatait, a katonai rendfokozatok jelentőségét és funkcióját egy hadseregben. Az állománycsoportokat és a katonai rendfokozatokat, a napirend fontosabb pontjait, az ügyeleti szolgálatok rendszerét.
- Értsék meg, hogy rendfokozatok és napirend nélkül nem valósítható meg a rend és a fegyelem a fegyveres testületeknél;
- Ismerjék fel az egyes katonai rendfokozatokat, legyenek képesek azokat hibátlanul besorolni a megfelelő állománycsoportokba;
- Tudatosuljon bennük az egyes napirendi pontok fontossága, értsék meg, hogy miért kell a napirend egyes elemeit időre végrehajtani.
- Legyenek tisztában az ügyeleti szolgálatok szerepével, értsék meg, hogy az ügyeleti szolgálatok feladatellátása képezi az alapját a katonai szervezetek működtetésének.

6.

- Ismerjék meg a függelmi viszonyok lényegét és jelentőségét. A parancs fogalmát, a parancsadás jelentőségét. Az előljáró, az alárendelt egymáshoz való viszonyát, valamint a rangidős fogalmát, a katonai udvariassági szabályokat.
- Tanulják meg a függelmi viszonyok jellemzőit, az előljáró, az alárendelt, a rangidős, a feljebbvaló fogalmát, a parancsadás szabályait. A katonai udvariasság szabályait, a jelentések, a jelentkezések, a köszönések kötelező tartalmát.
- Értsék meg a függelmi viszonyok jelentőségét egy hadseregben.
- Tudatosuljon bennük, hogy a parancs a katonai szervezetek működtetésének nélkülözhetetlen eszköze.
- Legyenek tisztában azzal, hogy a parancsadás jogával nem lehet visszaélni.
- Sajátítsák el, hogy milyen szabályok védik az alárendelteket a jogtalan parancsadással szemben.
- Tudatosuljon bennük, hogy miért van szükség a katonák közti hivatalos érintkezésben az előírt formulák kötelező alkalmazására.

7.

- Ismerjék meg a katonák járandóságait, biztosításuk általános szabályait, a katonák elhelyezését, a katonák ruházati és étellemezési ellátását, a katonák illetményrendszerét.
- Tanulják meg, melyek azok a juttatások, amelyek minden katona részére jogszabályokban rögzítettek.
- Tanulják meg a katonák ruházati és étellemezési ellátásának fontosabb szabályait, az illetményrendszer összetevőit, a havi illetmény kiszámításának módját.
- Értsék meg, hogy a katonáknak sajátos kötelességei és cserébe sajátos juttatásai vannak, ami – többek között – az étellemezést, az elhelyezést és az illetményeket illeti.
- Legyenek tisztában a ruházati ellátás szabályaival, ismerjék meg a ruházat típusait, az egyes cikkeket, a szerződéses katonák étellemezési ellátásának fontosabb szabályait.
- Legyenek tisztában a katonák illetményrendszerének összetevőivel, értsék meg, hogyan kell kiszámolni a havi illetményt.

8.

- Ismerjék meg a genfi és a hágai egyezmények létrejöttéhez vezető történelmi körülményeket, a genfi és a hágai egyezmények elfogadásának állomásait, a napjainkban érvényes egyezmények elfogadásának körülményeit, a harcképtelenség ismérveit, hogy milyen esetekben illeti meg az elfogott katonát a hadifogoly státusz, a zsoldosok, a kémek és a terroristák jellemző vonásait, a hadifoglyokkal történő bánásmód alapvető szabályait, a polgári lakosság védelmének szabályait, azokat a szempontokat, amelyeket a parancsnoknak figyelembe kell vennie a támadás megindítása előtt, a hadviselés eszközeit szabályozó egyezmények lényegét.
- Tanulják meg a hadijog célját, a genfi és a hágai egyezmények által szabályozott fontosabb kérdéseket, hogy mikor illeti meg az elfogott katonát a hadifogoly státusz. A harcos, a zsoldos, a kém és a terrorista jellemzőit, és azt, hogy milyen szabályok vonatkoznak rájuk elfogásuk esetén, a polgári lakosság védelmére vonatkozó alapszabályokat, a veszélyes erőket. Tanulják meg a meglepő aknák fogalmát, alkalmazásuk módszereit, a béke elleni és a háborús bűncselekmények körébe tartozó tevékenységeket, a Nemzetközi Törvényszék feladatát.
- Értsék meg az egyezmények kialakulásának okait és jelentőségüket a nemzetközi béke és stabilitás fenntartásában.
- Tudatosuljon bennük, hogy az egyezmények elfogadása és maradéktalan betartatása egy hosszú történelmi folyamat eredménye.

- Legyenek tisztában a harcképtelenség kritériumaival, valamint a harcosok jellemzőivel.
- Lássák az összefüggést a harcosokkal szemben támasztott követelmények és a hadifoglyokkal szembeni bánásmód között.
- Tudjanak különbséget tenni a harcos, a zsoldos, a kém és a terrorista között.
- Értsék meg, hogy mit jelent a mai modern háborúban a polgári lakosság védelme.
- Legyenek tisztában a veszélyes erők és a meglepő aknák fogalmával.
- Tudják megkülönböztetni a béke elleni és a háborús bűncselekményeket egymástól.
- Lássák az összefüggést a genfi egyezmények és a Nemzetközi Törvénysszak létrehozásának célja és tevékenysége között.

Belépő tevékenységformák

A honvédelem rendszere, a honvédelmi kötelezettségek tartalma, a Magyar Honvédség személyi állománya

Annak bemutatása, hogy mit jelentett az általános hadkötelezettség a gyakorlatban.

Annak megvitatása, hogy milyen változásokat okozott az általános hadkötelezettség megszüntetése a hadseregben és a társadalomban.

Csoportmunkában terv elkészítése arról, hogy milyen rendelkezések lépjenek életbe külső fegyveres támadás esetén.

Azon intézkedések összegyűjtése, amelyeket minősített időszakokban kell meghozni az országban.

A minősített időszakok bemutatása, a Honvédelmi Tanács feladatai minősített időszakokban.

A Magyar Honvédség működésének fontosabb jellemzői.

Az Országgyűlés, a köztársasági elnök és a kormány kapcsolata a Magyar Honvédséggel.

A honvédelmi miniszter és a Honvédelmi Minisztérium Honvéd Vezérkar fontosabb feladatai.

Térkép segítségével a területi-helyi honvédelmi igazgatási rendszer bemutatása.

Katasztrófa helyzetben az állampolgári kötelezettségek bemutatása példákon keresztül.

A honvédelmi kötelezettségek tartalmának bemutatása.

A Magyar Honvédség tényleges állománya.

Csoportmunkában azon különleges szabályok megvitatása, amelyek a tényleges állományra vonatkoznak.

Annak megvitatása, hogy milyen különbségek vannak a hivatásos és a szerződéses katonák jogviszonya között.

Az önkéntes tartalékos, és a honvéd tisztjelölti, altisztjelölti jogviszony jellemzői.

A szerződéses katonák élete a Magyar Honvédségben

Csoportmunkában megvitatni és összegyűjteni a katonák feladatait és kötelességeit.

Az állománycsoportok értelmezése és a katonai rendfokozatok bemutatása.

Annak megvitatása, hogy a harcban milyen előnyei és hátrányai vannak a rendfokozatok láthatóvá tételének.

A szabályzat szerinti élet és a napirend jelentőségének és funkcióinak bemutatása.

Csoportmunkában összehasonlítani a Nemzeti Közfoglalkoztatási Egyetem ösztöndíjas hallgatóinak, valamint a Magyar Honvédség Központi Kiképző Bázis katonáinak napirendjét.

Ábra segítségével bemutatni a Magyar Honvédség ügyeleti szolgálatainak rendszerét, feladatait.

Ábra segítségével bemutatni és megvitatni a hadseregben belüli függelmi viszonyokat, a szolgálati előjáró és az alárendelt kapcsolatának lényegét.

Bemutatni, hogy miért van szükség a hadseregben a szolgálati érintkezés szabályozására.

A katonai udvariasság szabályai, a jelentések és jelentkezések rendje, köszönési formák.

A katonák járandóságainak felsorolása, biztosításuk általános szabályainak bemutatása.

A katonák elhelyezésének, ételmezési, ruházati ellátásának fontosabb jellemzői.

A katonák és az ösztöndíjas hallgatók illetményrendszere.

Hadijogi alapismeretek

Annak megválaszolása, hogy miért felháborító a polgári lakossággal vagy a hadifoglyokkal szembeni erőszak.

A nemzetközi hadijog céljainak bemutatása.

A hágai és a genfi egyezmények létrejöttének körülményei, tartalma.

A harcosok, az egyházi és az egészségügyi személyzet megkülönböztetésének jelentősége és szempontjai.

Csoportmunkában annak megvitatása, hogy miért van szükség a harcosok megkülönböztetésére.

Történelmi példák felkutatásával a zsoldos és a kém fogalmának tisztázása, a terrorista jellemzői.

A hadifoglyokkal való bánásmód szabályainak bemutatása.

Napjaink háborúinak tapasztalatai alapján indokolni a hadifoglyokkal való bánásmód szabályozásának szükségességét.

A XX. század történelméből merített példák segítségével a polgári lakosság védelmének indoklása.

A hadviselés eszközeinek szabályozása.

Csoportmunkában példák segítségével bemutatni a meglepő aknák alkalmazásának embertelen következményeit.

Ábra segítségével a háborús bűnök felosztásának bemutatása.

A Nemzetközi Törvényszék tevékenysége.

A honvédelem rendszere, a honvédelmi kötelezettségek tartalma, a Magyar Honvédség személyi állománya

Témakörök	Tartalmak
A szabályozás szintjei, törvények, miniszteri rendeletek, helyi szabályzók	1. Mit jelent a honvédelem fogalma? 2. Melyek voltak a legfontosabb változások a honvédelemben? 3. Milyen jogszabályok vonatkoznak a haza védelmére?
Az Alaptörvény előírásai a honvédelemlről, a minősített időszakok jellemzői	1. Mi történik, ha megtámadják Magyarországot? 2. Milyen helyzeteket nevezünk minősített időszaknak? 3. Melyek a minősített helyzetek közös jellemzői? 4. Belső zavargás esetén milyen rendelkezések lépnek életbe? 5. Természeti katasztrófa esetén melyik szerv jogosult intézkedni?
A honvédelem rendszerének felépítése, a védelmi bizottságok feladatai	1. Mely állami szervek irányíthatják a Magyar Honvédséget? 2. Mi a védelmi bizottságok rendeltetése? 3. Melyek a védelmi bizottságok legfontosabb feladatai?
A honvédelmi kötelezettségek tartalma	1. Melyek az állampolgári kötelezettségek? 2. Mi a hadkötelezettség és a polgári szolgálat? 3. Mit jelent a honvédelmi munkakötelezettség? 4. Miben különbözik a honvédelmi munkakötelezettség a polgári védelmi kötelezettségtől?
A Magyar Honvédség feladatai	Milyen feladatai lehetnek a Magyar Honvédségnek, amelyek közvetlenül nem kötődnek a honvédelmi tevékenységhez?
A Magyar Honvédség személyi állományának összetétele, a jogviszony sajátosságai	1. Korlátozva van-e a katonák mozgásszabadsága? 2. Hogyan gyakorolhatják a katonák szavazati jogukat a választások alkalmával, ha éppen külföldön teljesítenek szolgálatot? 3. Vannak-e eltérések a katonák és a civil állampolgárok emberi jogainak gyakorlásában? 4. Melyek a Magyar Honvédség működésének sajátosságai?
A hivatásos és szerződéses jogviszony jellemzői	1. Hogyan keletkezhethet és szűnhet meg a hivatásos és szerződéses jogviszony? 2. Hány éves kortól lehet jelentkezni a Magyar Honvédségbe? 3. Mi a szolgálat felső korhatára? 4. A katonák hol kötelesek teljesíteni szolgálatukat?
Az önkéntes tartalékos és a honvéd tisztjelölti, altisztjelölti jogviszony jellemzői, létrejöttének és megszűnésének feltételei	1. Kik tartozhatnak a tartalékos állományba? 2. Hogyan keletkezhethet a honvéd tisztjelölt jogviszonya?

A szerződéses katonák élete a Magyar Honvédségben

Témakörök	Tartalmak
A katonák feladatai és kötelességei	1. Melyek a katonák általános feladatai? 2. Melyek azok a kötelességek, amelyek eltérnek a civil állampolgárokétól? 3. Mi a teendő fogságba esés alkalmával?
A katonai rendfokozatok	1. Melyek a rendfokozatok funkciói egy hadseregben? 2. Mit fejeznek ki a katonai rendfokozatok? 3. Milyen állománycsoportok vannak a Magyar Honvédségben? 4. Hogyan különböztetik meg a fegyvernemeket egymástól?
A szabályzat szerinti élet és a napirend	1. Miért van szükség a katonai szervezeteknél napirendre? 2. Melyek a napirend összeállításának szempontjai? 3. Melyek a napirend fő pontjai?

Témakörök	Tartalmak
Az alegységszintű szolgálatok feladatai	1. Miért van szükség a katonai szervezeteknél szolgálatokra? 2. Milyen szolgálatok működnek a Magyar Honvédségben? 3. Mi a feladata az alegység-ügyeletes szolgálatnak?
A függelmi viszonyok tartalma, a parancs jellemzői	1. Mit jelent az előjáró és alárendelt viszony? 2. Kit nevezünk feljebbvalónak, rangidősnek, előjárónak? 3. Mi a parancs, és milyen alapon kötelezhetők a katonák azok végrehajtására?
A katonai udvariasság szabályai	1. Miért van szükség a hadseregben a szolgálati érintkezés szabályozására? 2. Hogyan lehet megszólítani az előjárót? 3. Milyen köszönési formák vannak az előjáró és az alárendeltek kapcsolatában?
A katonák járandóságai, biztosításuk általános szabályai	1. Milyen általános elvek szerint kell ellátni a katonákat? 2. Mi a járandóság? 3. Melyek a katonák ellátásának fontosabb területei?
A katonák elhelyezése	1. Milyen szabályok vonatkoznak a katonák elhelyezésére? 2. Mi a nőtlenzálló rendeltetése? 3. Milyen az ösztöndíjas hallgatók és a szerződéses katonák körlete? 4. Milyen képek lehetnek a katonák körletének folyosóin, illetve a szobákban? 5. Milyen az Afganisztánban szolgálatot teljesítő magyar katonák tábora?
A katonák élelmezési ellátása	1. Mit jelentenek az egyes élelmezési normák? 2. Milyen szabályok szerint történik a szerződéses katonák ellátása? 3. Milyen élelmezési ellátás jár a különböző gyakorlatokon? 4. Melyek az ösztöndíjas hallgatók élelmezési ellátásának szabályai?
A katonák ruházati ellátása	1. Mi az alapfelszerelés? 2. Milyen szabályok szerint kapják a ruházati anyagokat a szerződéses katonák? 3. Hogyan látják el a hivatásos katonákat és az ösztöndíjas hallgatókat ruházattal?
A katonák illetménye	1. Milyen elvek szerint kapják a katonák a havi illetményüket? 2. Miből tevődik össze a havi illetmény? 3. Mennyi ösztöndíjat kapnak havonta a Nemzeti Közszerződési Egyetem ösztöndíjas hallgatói?

Hadijogi alapismeretek

Témakörök	Tartalmak
A hágai és a genfi egyezmények létrejötte, tartalma	1. Miért van szükség a hadijogra? 2. Mikor és milyen események hatására indult a genfi egyezményekhez vezető folyamat? 3. Mit tartalmaznak a genfi egyezmények? 4. Mit tartalmaznak a hágai egyezmények?
A harcos megkülönböztetése és jellemzői	1. Kiket nevezünk harcosnak, és miért van szükség a harcosok megkülönböztetésére háborúban? 2. Milyen jellemzők alapján különböztethetjük meg a harcosokat?
A zsoldos, a kém és a terrorista jellemzői	1. Kik a zsoldos katonák? 2. Mi a feladata a kémeknek? 3. Milyen jogszabályok alapján vonhatók felelősségre a terroristák?
A hadifoglyokkal való bánásmód szabályai	1. Miért fontos a hadifoglyok sorsa, a velük történő bánásmód szabályozása? 2. Mely feltételek teljesülése esetén válik egy harcos harcképtelenné? 3. Milyen jogaik vannak a hadifoglyoknak? 4. Milyen körülményeket kell biztosítani a hadifogolytáborban? 5. Mikor szűnik meg a hadifogság?

Témakörök	Tartalmak
A polgári lakosság védelme	1. Mi teszi indokolttá a polgári lakosság védelmét háború esetén? 2. Elegendő-e csak a lakosság testi épségének megóvása, vagy szükség van egyéb szabályokra is? 3. A mai modern haditechnikai eszközökkel teljesen megkímélhetők-e a polgári lakosok egy háború során?
A hadviselés eszközeinek szabályozása	1. Alkalmazható-e korlátozás nélkül bármilyen fegyver és módszer a háborúban? 2. Milyen szabályok vonatkoznak a lelőtt katonai repülőgépek pilótáinak védelmére? 3. Melyek a meglepő aknák? 4. Mi a különbség a hadicsel és a hitszegés között?
Háborús bűnök a II. világháború óta	1. Mit nevezünk háborús bűncselekménynek? 2. Történtek-e az elmúlt évtizedekben háborús bűncselekmények? 3. Mit tesz az ENSZ ezek megelőzésére és megtorlására?

A továbbhaladás feltételei

A honvédelem rendszere, a honvédelmi kötelezettségek tartalma, a Magyar Honvédség személyi állománya

Sorolja fel, milyen jogszabályok foglalkoznak hazánk honvédelmével!

Sorolja fel a minősített időszakokat!

Jellemezze a rendkívüli állapotot, valamint a szükségállapotot!

Mutassa be a kormány és a Magyar Honvédség kapcsolatát!

Ismertesse a hadkiegészítő parancsnokságok feladatait!

Sorolja fel a honvédelmi kötelezettségeket!

Ismertesse a hadkötelezettség fontosabb előírásait!

Sorolja fel azokat a különleges szabályokat, amelyek a tényleges katonai állomány tagjaira vonatkoznak!

Indokolja meg egyenként a korlátozó szabályok célját és értelmét!

Sorolja fel a hivatásos és a szerződéses szolgálati viszony létesítésének feltételeit!

Ismertesse, hogy a katonák hol teljesíthetik szolgálatukat!

Jellemezze a honvéd tisztjelölti, altisztjelölti jogviszonyt!

Mutassa be, hogy miben tér el az önkéntes és a szerződéses katonák jogviszonya!

A szerződéses katonák élete a Magyar Honvédségben

Sorolja fel a katonák feladatait!

Ismertesse a Magyar Honvédség állománycsoportjait!

Sorolja fel a katonai rendfokozatokat!

Fogalmazza meg, hogy miben térnek el a tiszthelyettesi és a zászlósi rendfokozati jelzések!

Soroljon fel a katonák járandóságai közül négyet!

Ismertesse az ösztöndíjas hallgatók ételmezési ellátásának jellemzőit!

Hadijogi alapismeretek

Fogalmazza meg a hadijog célját!

Mutassa be a genfi egyezmények létrejöttéhez vezető történelmi körülményeket!

Ismertesse, hogy mikor illeti meg az elfogott katonát a hadifogoly státusz!

Ismertesse, hogy milyen szabályok vonatkoznak a zsoldosra és a kémre elfogásuk esetén!

Sorolja fel, milyen szempontokat kell figyelembe vennie a parancsnoknak a támadás megindítása előtt?

Sorolja fel a veszélyes erőket!

Fogalmazza meg, mit nevezünk meglepő aknának!

Fogalmazza meg, hogy mit nevezünk háborús bűncselekménynek!

Ismertesse, hogy milyen célra jött létre, és mi a feladata a Nemzetközi Törvényszéknek!

A tanulók értékelése

A tanórák elején a fontosabb fogalmak ismeretéből rövid szóbeli feleltetés. Az alább felsorolt témakörökből írásbeli dolgozatok íratása és értékelése, az egyes tárgykörök végén az ismétlő foglalkozásokon a tanulók által elkészített kiselőadások közül a legjobbak meghallgatása és értékelése.

A tanulók a 12. évfolyam befejezésekor legyenek képesek az alábbi területekről – írásban és szóban – gondolataikat összefüggően kifejtetni, fogalmak, képek és források felhasználásával összehasonlításokat és elemzéseket készíteni.

- Magyarország honvédelmét meghatározó jogszabályok
- A minősített időszakok elrendelésének feltételei, az egyes minősített időszakok jellemzői
- A honvédelmi kötelezettségek rendszere, tartalma
- A honvédelem rendszerének irányítása minősített időszakokban
- A Honvédelmi Tanács összetétele és feladatai
- A harcosok jellemzői
- A zsoldos jellemzői
- A terrorizmus jellemző vonásai
- A harcképtelenség ismérvei
- A hadifoglyokkal szembeni bánásmód szabályai
- A polgári lakosság és a polgári javak védelme
- A meglepő aknák jellemzői
- A hitszegés fogalma
- A Nemzetközi Törvényesség feladatai

A fejezet eredményes oktatásához felhasználható anyagok:

Katonai alapismeretek munkafüzet.

A tanév során a Magyar Honvédség egy katonai szervezeténél végrehajtott bemutató foglalkozáson az elméleti ismeretek elmélyítése.

A Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeumban tematikus látogatás végrehajtása.

A hadijog ismeretanyagához kapcsolódó játékfilmek megtekintése és elemzése.

Egészségügyi ismeretek

A 12. évfolyam oktatása során elérendő célok

1.

- Ismerjék meg az elsősegélynyújtás fontosságát, illetve annak késedelmes megkezdésének kockázatait. A baleseti helyszín biztosításának teendőit, az életveszélyben levő sérültek felkutatásának módjait, valamint a további veszélyek felismerésének fontosságát. Ismerjék a sérültek kimentése során alkalmazható műfogásokat és az azokhoz kötődő tiltásokat. Ismerjék az időfaktor fogalmát, képesek legyenek meghatározni a sérültek ellátási sorrendjét (normál és katasztrófa helyzetben is).
- Tanulják meg, hogy az elsősegélynyújtás haladéktalan megkezdése életet ment. A baleseti helyszín teendőinek pontos sorrendjét. A baleseti sérültek kimentésének és mozgatásának műfogásait. Rangsorolni a sérülések ellátása során.
- Értsék meg, melyek az elsősegélynyújtó alapvető feladatai baleseti szituációban, különös tekintettel tömeges balesetben vagy katasztrófa esetén. A baleseti helyszín biztosításának jelentőségét, a sérültek ellátása és a további baleseti helyzetek kockázatának csökkentése érdekében.
- Tudják megkülönböztetni, hogy mely tünetek utalnak életveszélyes állapotra, illetve mely esetekben kell megvalósítani a kimentést, még a sérült ellátása előtt.
- Legyenek képesek értelmezni azt, hogy a mentők értesítését az életmentés megelőzi az egyszemélyes segítségnyújtáskor (kivétel az újraélesztés megkezdése). Milyen hatással van a sérültek állapotának javulására, ha időben kezdjük meg a szakszerű segítségnyújtást, az időfaktorok figyelembevételével. A sérültek kimentése a tűzoltóság és/vagy a mentők feladata, azonban vannak olyan veszélyes helyzetek, amikor azok kiérkezése előtt annak végrehajtása az elsősegélynyújtó teendője. Minden sérültet elsősegélyben kell részesíteni és megóvni a további sérülésektől, kockázatoktól.

2.

- Ismerjék meg az életjelenségek és az eszméletlenség felismerésének módszereit, illetve ezek hiányának veszélyeit. Az eszméletlen beteg vagy sérült mozgatásának tilalmait, valamint ezek kizárása után a helyes fektetési módokat. Hogy mely esetekben kell az újraélesztést azonnal megkezdeni (mentőhívás után). A halál biztos jeleit. Az újraélesztés kivitelezésének lépéseit.
- Tanulják meg, hogy az eszméletlen betegnél a mielőbbi légút-biztosítás életet ment, így azt azonnal meg kell kezdeni. A betegvizsgálat teendőinek pontos sorrendjét. Az eszméletlen betegnél alkalmazható mindhárom fektetési módot. A hirtelen halál felismerését. Az újraélesztés összes mozzanatát, helyes sorrendben. A félautomata defibrillátor használatát, illetve ismerjék meg, hogy a településen hol található ilyen készülék.
- Értsék meg az elsősegélynyújtó azonnali feladatait hirtelen halál észlelésekor, így a beteg kemény alpra fektetésének szükségességét, valamint a szívmasszázs és a lélegeztetés anatómiai és élettani alapjait. A félautomata defibrillátor működését.
- Tudják megkülönböztetni, hogy mely tünetek utalnak az eszméletlenség állapotára, illetve mely esetekben kell megkezdeni azonnal az újraélesztést.
- Képesek legyenek értelmezni az időben megkezdett, szakszerűen nyújtott és a mentők kiérkezéséig folytatott újraélesztés és az életben maradás esélyének, a tartós egészségkárosodások elkerülésének összefüggéseit.

3.

- Ismerjék meg a visszeres (vénás) és az ütőeres (artériás) vérzés csillapításának módszereit, illetve ezen vérzéscsillapítások késedelmességének veszélyeit. Az artériás nyomópontokkal való vérzéscsillapítás helyeit és módszereit. Hogy mely esetekben kell csont és/vagy ízületi sérülésre gondolni. A törésrögzítés alapelveit. A sokk kivédésére szolgáló fektetési módot.
- Tanulják meg, hogy az erősen vérző sérültet le kell fektetni, és a vérző végtagot a szív fölé kell emelni és ott megtámasztani.
- Ismerjék az artériás nyomópontok anatómiai jelentőségét és a végtagi szorítókötés esetleges szükségességét katasztrófa körülmények között.
- Ismerjék a vérzések csillapítására szolgáló nyomókötéseket és a fedőkötést, illetve a vérző sérülteknél alkalmazandó fektetési módot (sokk-fektetés), a kötözési alapelveket és ezzel a sebellátás alapszabályait is.
- Ismerjék a sebellátás összes mozzanatát helyes sorrendben (mindhárom vérzés típusnál).
- Ismerjék a törés tüneteit, a törések rögzítésének módját.
- Értsék meg, hogy az elsősegélynyújtónak azonnali feladatai vannak erős vérzés észlelésekor, valamint a vérzéscsillapítás módjait.
- Tudják megkülönböztetni, hogy mely tünetek utalnak ütőeres, visszeres, illetve hajszáleres vérzésre, valamint mely esetekben kell megkezdeni haladéktalanul a vérzéscsillapítást.
- Ismerjék, hogy milyen hatással lesz a vérkeringésre a vénás, az artériás nyomókötés, a szorító körülmötés és a laza fedőkötés.
- Legyenek képesek értelmezni azt, hogy a vér látványára többen elájulhatnak, így az elsősegély elkezdésekor a tömeget el kell küldeni, mentőt kell hívni, mentőládát kell keresni, stb.
- Tudják, hogy a ficam helyretétele kórházi feladat, így annak a helyszíni megpróbálása is tilos!

4.

- Ismerjék meg a NATO egészségügyi ellátás alapelveit, a 6 órás szabályt és a szakaszos sérültellátás rendjét. A sérültek ellátásának szakaszait, az elsősegély és a szaksegély fogalmát. Hol és mely esetekben kell sebesültgyűjtő fészek kialakítására gondolni. A ROLE I-IV rendszerét, azt, hogy milyen egyéni egészségügyi felszerelések vannak a katonáknak.
- Tanulják meg, hogy a harctéren is minden sérültet el kell látni. A sérült katonák ellátásának menetét (elsősegély – ROLE) háborús vagy katasztrófa körülmények között. A NATO hadseregekben azonos elvek szerint látják a sérülteket. Az elsősegély és a szaksegély tartalmát. Az első orvosi ellátás helyszínét (ROLE I) és tartalmát. A tábori és a katonai kórházak (ROLE II-IV) felépítését és tartalmát.
- Értsék meg az elsősegélynyújtás mozzanatait a harctéren, a sérültek továbbszállításának szakaszait.
- Tudják megkülönböztetni, hogy mely sérülés látható el a katonák egyéni egészségügyi felszereléseivel, és mely sérülések ellátásához kell szaksegély az egészségügyi katonától;

- Legyenek képesek értelmezni azt, hogy a fájdalomcsillapítás és a folyadékpótlás a harctéren életmentő lehet (mert esetleg csak 6 óra múltán kap majd végleges ellátást).
- Ismerjék a NATO hadseregein belül szükséges az egységes ellátás elvét.

Belépő tevékenységformák

A sérültek kimentése

A gyakorlatban előforduló baleseti helyzetekkel igazolni az elsősegélynyújtás fontosságát.

A baleseti helyszínen végrehajtandó feladatok bemutatása.

A sérültek kimentésének alapszabályai.

Teendők tömeges balesetek és katasztrófák helyszínén.

Csoportmunkában megvitatni a sérültek osztályozásának eseteit és alapelveit.

A sérültek kimentésének szabályai és sorrendje.

Annak megvitatása, hogy az elsősegélynyújtónak milyen szempontokat kell figyelembe vennie tevékenysége megkezdésekor.

A sérültek mozgatásának szempontjai és szabályai.

A sérültek mozgatására alkalmazható módszerek.

Csoportmunkában a sérültek egyes fektetési módjainak indoklása, bemutatása.

Újraélesztés

Annak bemutatása, hogy miért veszélyes az eszméletlen sérült számára, ha nem részesül időben szakszerű elsősegélyben.

Az eszméletlen állapot felismerésének módszerei.

Az eszméletlen beteg, vagy sérült mozgatása.

A halál biztos jelei.

Az újraélesztés lépései és végrehajtása.

Vérzéscsillapítás

Az artériás vérzés felismerése.

Az artériás vérzés ellátása.

Az artériás nyomópontok felismerése.

Az artériás nyomókötés elkészítése.

A vénás vérzés felismerése.

A vénás vérzés ellátása.

A vénás nyomókötés elkészítése.

A kapilláris vérzés ellátása.

A fedőkötés elkészítése.

A kötözési alapelvek bemutatása.

A csontok és az ízületek lehetséges sérülései.

A törések tünetei és ellátása.

Az ízületi sérülések ellátása.

Harctéri ellátás

Csoportmunkában megvitatni, hogy a történelem során hogyan látták el a sérült katonákat.

A NATO harctéri sérültellátási elvei.

Az elsősegély és a szaksegély tartalma.

Az első orvosi segély (ROLE I) helyszíne és tartalma.

Az első tábori kórházban (ROLE II) elvégzendő beavatkozások.

A civil kórházi vagy katonai kórházi ellátás (ROLE III) feladatai.

A hátszágban található kórház (ROLE IV) feladatai.

A sérültek szállításának módszerei.

A sérültek kimentése

Témakörök	Tartalmak
Feladatok a baleseti helyszínen, a sérültek osztályozása	1. Milyen teendők vannak egy baleset helyszínén? 2. Miért fontos az életveszély elhárítása? 3. Miért van szükség a sérültek osztályozására? 4. Mit nevezünk tömeges balesetnek?
A sérültek kimentésének szabályai és sorrendje	1. Hogyan lehet egy balesetben sérült személyt mozgatni? 2. Mit nevezünk kimentésnek? 3. Miért fontos a sérültek kimentése? 4. Mikor kell a kimentést a tűzoltókra bízni?
A sérültek és betegek mozgatása, fektetési módjai	1. Miért fontos a sérültet mielőbb lefektetni? 2. Mi a különbség a beteg és a sérült között? 3. Hogyan lehet egy bokasérült embert mozgatni? 4. Mikor nem tanácsos a sérültet mozgatni?

Újraélesztés

Témakörök	Tartalmak
Az eszméletlen sérült vizsgálata	1. Miért fontos az eszméletlenség mielőbbi felismerése? 2. Mi a különbség az eszméletlen és a zavart tudatú sérült között? 3. Hogyan szabad egy eszméletlen sérültet megmozdítani? 4. Mi az első teendő eszméletlenség észlelésekor?
Az újraélesztés végrehajtása	1. Miért fontos az életjelenségek pontos vizsgálata? 2. Mennyi időn belül kell megkezdeni az újraélesztést? 3. Mit jelent az, hogy hirtelen halál? 4. Mi az első teendő az újraélesztés megkezdésekor?

Vérzéscsillapítás

Témakörök	Tartalmak
Az artériás vérzés ellátása	1. Miért fontos a gyors vérzéscsillapítás? 2. Mi a különbség az artériás és a vénás vérzés között? 3. Hogyan kell a vérzést csillapítani? 4. Mi az első teendő artériás vérzés észlelésekor?
A vénás vérzés ellátása	1. Miért fontos a gyors sebtisztítás? 2. Mi a különbség a kapilláris és a vénás vérzés között? 3. Hogyan kell a vénás vérzést csillapítani? 4. Mi az első teendő vénás vérzés észlelésekor?
Törések és ízületi sérülések ellátása	1. Milyen időfaktorba tartozik a csont- és ízületi sérülések csoportja? 2. Mi a különbség a rándulás és a ficam között? 3. Miért fontos a törött csont rögzítése? 4. Mit nevezünk nyílt törésnek?

Harctéri ellátás

Témakörök	Tartalmak
A sérült katonák NATO elvek szerinti harctéri ellátása	1. Melyek a NATO fontosabb előírásai a sérült katonák ellátásával kapcsolatban? 2. Milyen állomásai vannak a sérült katonák ellátásának a harctéren? 3. Melyek a sebesültgyűjtő fészek feladatai? 4. Milyen ellátást kap a sérült katona a ROLE egyes szintjein?

A továbbhaladás feltételei

A sérültek kimentése

Sorolja fel, hogy milyen teendők vannak egy baleset helyszínén!

Melyik időfaktor sérültjeit kell elsőként ellátni tömeges balesetben?

Ismertesse, milyen módszerek használhatók a sérültek kimentésére!

Soroljon fel olyan sérüléseket, amelyek az életveszélyes állapotra jellemzőek!

Mutassa be társai segítségével a tanult fektetési módokat!

Újraélesztés

Sorolja fel az eszméletlen sérült vizsgálatának lehetőségeit!
Indokolja meg, hogy miért fontos az életjelenségek pontos vizsgálata!
Mennyi időn belül kell megkezdeni az újraélesztést?
Mutassa be társán, hogy hogyan kell a légzést és a keringést ellenőrizni!
Sorolja fel a halál biztos jeleit!
Ismertesse az újraélesztés megkezdésének sorrendjét!
Ismertesse a keringés-légzés pótlásának arányát!

Vérzéscsillapítás

Mutassa be, hogy hol találhatók testünkön az artériás nyomópontok!
Sorolja fel az artériás vérzés ellátásának teendőit!
Ismertesse az artériás nyomókötés alkalmazásának eseteit!
Sorolja fel a vénás vérzés ellátásának feladatait!
Ismertesse, hogy mikor kell vénás nyomókötést és mikor fedőkötést alkalmazni!
Sorolja fel a törésrögzítés alapelveit!
Keressen alkalmi törésrögzítő eszközöket, és mutassa be használatukat!
Ismertesse, hogy mit kell tenni ficam felismerése esetén!

Harctéri ellátás

Ismertesse a NATO fontosabb sérültellátási alapelveit!
Fogalmazza meg, hogy mi az összefüggés a sebesültek ellátásának színvonala és a harci morál között!
Ismertesse egy súlyosan sérült katona ellátási szakaszait!
Indokolja meg, hogy milyen előnyei vannak harctéren a szakaszos sérültellátásnak!

A tanulók értékelése

Minden tárgykör befejezésekor a tanulók által elkészített kiselőadások értékelése, valamint a tanórák elején a fontosabb fogalmak ismeretéből rövid szóbeli feleltetés.

A kimentés és a fektetési módok alkalmazásával, valamint a baleseti helyszín teendőinél tanultak ellenőrzése gyakorlati jellegű feladatok adásával annak érdekében, hogy az értékelés ezen ismeretek alkalmazni tudására helyezze a hangsúlyt.

Az eszméletlenség felismerésénél és a fektetési módok alkalmazásánál, valamint az újraélesztésnél tanultak ellenőrzése gyakorlati jellegű feladatok adásával annak érdekében, hogy az értékelés ezen ismeretek alkalmazni tudására helyezze a hangsúlyt.

Az ütőeres és visszeres vérzések ellátásának, illetve a csont- és ízületi sérülések rögzítésének alkalmazásával a tanultak ellenőrzése, valamint a sebellátás és a kötözés alapszabályainak alkalmazni tudását kell értékelni.

A sérült NATO-katonák harctéri ellátásáról tanultak ellenőrzése, valamint a ROLE I-IV rendszerének ismeretét is szükséges értékelni.

A tanulók a 12. évfolyam befejezésekor legyenek képesek az alábbi területeken a tanult gyakorlati feladatok gyors és szakszerű végrehajtására.

- Teendők a baleseti helyszínen
- A sérült mozgatására alkalmazható módszerek
- Fektetési módok a sérültek ellátásakor
- Az eszméletlenség megállapításának módszerei
- Az eszméletlen beteg vagy a sérült mozgatása
- Az újraélesztés végrehajtása
- A defibrillátor alkalmazása
- Az artériás vérzés ellátása
- Az artériás nyomókötés elkészítése
- A vénás vérzés ellátása
- A vénás nyomókötés elkészítése
- A kapilláris vérzés ellátása
- A fedőkötés elkészítése

- Kötözési alapelvek
- A törések ellátása
- Az izületi sérülések ellátása

A fejezet eredményes oktatásához felhasználható anyagok:

Katonai alapismeretek munkafüzet, a Honvédelmi Minisztérium által biztosított oktatócsomagban található anyagok.”

A honvédelmi miniszter 14/2012. (VII. 30.) HM rendelete a hivatásos és szerződéses katonák, valamint a közalkalmazottak étkezési utalvánnyal való ellátásáról

A Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény 287. § (2) bekezdés f) pont ff) alpontjában, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 85. § (5) bekezdés q) pontjában és (7) bekezdés a) pont ab) alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 290/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** (1) A rendelet hatálya kiterjed a Honvédelmi Minisztérium (a továbbiakban: HM), a honvédelmi miniszter közvetlen alárendeltségébe és közvetlen irányítása alá tartozó szervezetek, a HM Tábori Lelkészi Szolgálat, valamint a Magyar Honvédség katonai szervezetei (a továbbiakban együtt: honvédelmi szervezet) állományába tartozó hivatásos és szerződéses katonákra (a továbbiakban együtt: hivatásos katona), valamint közalkalmazottakra.
- (2) E rendeletet kell alkalmazni a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) 46. § (3) bekezdésében megjelölt más szervhez vezényelt hivatásos katonára is, ha illetményét közvetlenül a Honvédelmi Minisztérium fejezet költségvetése személyi kiadások előirányzata terhére kapja, továbbá a Hjt. 48. § (1) bekezdés o) pontja alapján rendelkezési állományban lévőre.
- 2. §** E rendelet alkalmazásában
- a) *parancsnok*: a Hjt. 2. § (3) bekezdésében meghatározott állományilletékes parancsnok, valamint a jogi személynek minősülő honvédelmi szervezet munkáltatói jogkört gyakorló vezetője,
 - b) *személyi állomány*: az 1. §-ban meghatározottak szerint foglalkoztatott személyek összessége,
 - c) *pénzügyi és számviteli szerv*:
 - ca) a saját pénzügyi és számviteli szervezeti elemmel rendelkező honvédelmi szervezet esetében a pénzügyi és számviteli szervezeti elem,
 - cb) a saját pénzügyi és számviteli szervezeti elemmel nem rendelkező honvédelmi szervezet esetében a HM pénzügyi feladatokat ellátó központi szerve,
 - d) *étkezési utalvány*: kizárólagosan vagy elsődlegesen fogyasztásra kész élelmiszer vásárlására vagy melegkonyhás vendéglátóhelyeken, munkahelyi étkezőben történő vásárlásra jogosító papíralapú vagy elektronikus utalvány.
- 3. §** (1) A személyi állomány tagját abban a hónapban, amelyben a jogviszonya legalább egy naptári napon fennállt – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – étkezési utalvánnyal kell ellátni.
- (2) Az étkezési utalvány személyenkénti havi összege 2012. évre 5000 Ft Erzsébet-utalvány, valamint további 5000 Ft elektronikus étkezési utalvány.
- (3) Nem jogosult az (1)–(2) bekezdés szerinti étkezési utalványra az, aki
- a) 30 napot meghaladóan illetmény nélküli szabadságon tartózkodik,
 - b) beosztásából fel van függesztve, előzetes letartóztatásban van, vagy jogellenesen van távol, a felfüggesztés, az előzetes letartóztatás, illetve a jogellenes távollét időtartamára, valamint a Hjt. 48. § (1) bekezdés m) vagy t) pontja szerinti rendelkezési állományban van, a rendelkezési állomány időtartamára,
 - c) a teljes hónapban felmentési idejét tölti, és mentesítve van a szolgálatteljesítés vagy munkavégzés alól,

- d) a teljes hónapban tartós vagy ideiglenes külföldi szolgálatot teljesít vagy külföldi tanulmányokat folytat,
 - e) a teljes hónapban a külön jogszabályban meghatározott II. és III. számú élelmezési norma szerint térítésmentes természetbeni ellátásra jogosult,
 - f) szerződéses katona és külön jogszabály alapján napi egyszeri természetben, térítésmentesen biztosított ebéd lehetőségét választotta vagy
 - g) hivatásos állomány nyugdíj előtti rendelkezési állományba helyezett tagja, ha a teljes hónapban nem hívják szolgálatba.
- (4) A tényleges – naptári napban számolt – jogosultsági idővel arányos értékű étkezési utalványra jogosult az,
- a) aki csak a hónap egy részében tartozik a (3) bekezdés a)–e) vagy g) pontja alá,
 - b) aki a külön jogszabály szerint tett, módosított nyilatkozata alapján csak a hónap egy részében tartozik a (3) bekezdés f) pontja alá vagy
 - c) akinek jogviszonya a hónap közben keletkezik vagy szűnik meg.
- (5) Az egy naptári napra eső utalvány értékét úgy kell megállapítani, hogy a (2) bekezdés szerinti összeget el kell osztani harminccal. Papíralapú utalvány esetén a kapott összeget fel kell kerekíteni az összeget meghaladó legkisebb utalvány összegéig.

- 4. §**
- (1) Az étkezési utalványt a honvédelmi szervezet személyügyi szerve által készített jegyzék alapján előre, minden hónap 10. munkanapjáig kell átadni, illetve átutalni, kivéve a 3. § (4) bekezdése szerinti jogosultakat, akik esetében az étkezési utalványt legkésőbb a tárgyhónapot követő hónap 10. munkanapjáig kell átadni. A jegyzék tartalmazza a jogosult nevét, rendfokozatát, az étkezési utalvány címetlenkénti darabszámát, sorszámát, összértékét, az átvevő aláírását, valamint a jegyzéket készítő nevét és a jogosultságot igazoló parancsnok jóváhagyását.
 - (2) Amennyiben az étkezési utalványnak a jogosult részére történő átadását, illetve átutalását követően történik olyan esemény, amely az arányosítást indokolná, a már átvett étkezési utalványt, illetve átutalt összeget visszakövetelni nem lehet.
 - (3) Az étkezési utalvány számadásköteles nyomtatvány. A jogosultak által aláírt jegyzéket a számadásköteles nyomtatványok nyilvántartásához kell csatolni és azzal együtt megőrizni.
 - (4) Az étkezési utalvány beszerzéséhez szükséges előirányzat tervezése, az utalványok megrendelése, tárolása, nyilvántartása a pénzügyi és számviteli szerv feladata.

- 5. §**
- (1) Az étkezési utalvány elektronikus utalvány formájában történő biztosítása esetén a 4. § (1) bekezdés második mondata és (3) bekezdése nem alkalmazható.
 - (2) Az elektronikus utalványkártya fő- és az ahhoz tartozó társkártya formájában biztosítható. Az elektronikus utalványkártyát a jogosult részére történő átadásig számadásköteles kártyaként kell kezelni, a jogosult részére aláírás ellenében kell átadni. Az átadásról készült dokumentumot a számadásköteles nyomtatványok nyilvántartásához kell csatolni és azzal együtt kell megőrizni.
 - (3) A főkártya jogosult részére első alkalommal történő biztosítása, valamint lejárat miatti cseréje ingyenes. A társkártya első alkalommal történő biztosítása, lejárat miatti cseréje, valamint a főkártya és a társkártya elvesztése, eltulajdonítása, megrongálódása vagy más okból szükséges cseréje esetén az új kártya igénylésével kapcsolatban a szállító által kiszámlázott költség a jogosult részére felszámításra kerül.
 - (4) Az elektronikus utalvány átutalásához készített jegyzék tartalmazza a jogosult nevét, rendfokozatát, az elektronikus utalványkártya azonosítására szolgáló adatokat, az étkezési utalvány értékét, valamint a jegyzéket készítő nevét és a jogosultságot igazoló parancsnok jóváhagyását.
 - (5) Az elektronikus utalványkártyával kapcsolatos gyakorlati feladatokkal, így különösen átvétel, beválthatóság, felhasználható összeg ellenőrzése összefüggésben a HM pénzügyi feladatokat ellátó központi szerve ad ki tájékoztatót.

- 6. §**
- (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba.
 - (2) Hatályát veszti az étkezési utalvánnyal való ellátásról szóló 20/2009. (XII. 29.) HM rendelet.

Dr. Hende Csaba s. k.,
honvédelmi miniszter

**A honvédelmi miniszter 15/2012. (VII. 30.) HM rendelete
a katonai feladat végrehajtása közben elvégezhető egészségügyi tevékenységek és az ezek
elvégzéséhez szükséges szakkiképzés követelményeiről**

A Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény 287. § (4) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 290/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva – az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 41. § d) pontjában meghatározott feladatkörében eljáró emberi erőforrások miniszterével egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** A rendelet alkalmazásában
- a) *harctéri mentőkatona (a továbbiakban: HMK):* a harctéri életmentő katona (a továbbiakban: HÉK) és a műveleti egészségügyi specialista (a továbbiakban: MES) összefoglaló megnevezése;
 - b) *HÉK:* polgári egészségügyi szakképesítéssel nem rendelkező katona, aki a rendelet szerinti alapszintű egészségügyi szakkiképzés révén elsajátított képességével Magyarországon és külföldön békeműveletek során és műveleti területeken végrehajtott katonai tevékenységek közben bekövetkezett különböző sérülések, betegségek felismerésére, elsősegélynyújtás végrehajtására alkalmas és az 1. mellékletben meghatározott egészségügyi tevékenységeket végezhet;
 - c) *MES:* polgári egészségügyi képesítéssel nem rendelkező katona, aki a rendelet szerinti egészségügyi szakkiképzés révén, a különleges műveleti helyzetet valószínűleg szimuláló körülmények között elsajátított képességével Magyarországon és külföldön a békeműveletek során és műveleti területeken végrehajtott, valamint egyéb okból elrendelt katonai tevékenységek közben bekövetkezett különböző sérülések, betegségek felismerésére, a harctéri sebesültellátásra, az életmentő feladatok, valamint általános egészségügyi ellátás végrehajtására alkalmas és a 2. mellékletben meghatározott egészségügyi tevékenységeket végezhet.
- 2. §**
- (1) A HÉK egészségügyi szakkiképzés 10 napos tanfolyam rendszerű szakkiképzés keretében, magyar nyelven, legfeljebb 15 fő részvételével valósul meg. A szakkiképzési idő magába foglalja az elméleti és gyakorlati foglalkozásokat, valamint a tanfolyamközi és a záróvizsgát.
 - (2) A HÉK egészségügyi szakkiképzés elvégzéséről, az eredményes záróvizsgát követően, a 4. melléklet szerinti adattartalommal magyar, más országból delegált katonák részére angol nyelvű igazolást kell kiadni. Az abban meghatározott minősítés megjelölése: harctéri életmentő katona.
 - (3) Az igazolás alapján a tevékenység a záróvizsga időpontjától számított 2 évig végezhető. Az igazolás érvényessége 5 napos tanfolyam 1. mellékletben meghatározott követelményeinek eredményes teljesítése esetén újabb 2 évre meghosszabbítható.
 - (4) A HÉK egészségügyi szakkiképzés követelményeit az 1. melléklet tartalmazza.
- 3. §** A HÉK egészségügyi szakkiképzésen való részvétel feltételei:
- a) a jelöltnek az MH egészségügyi szolgálatfőnökéhez benyújtott szándéknyilatkozata,
 - b) egységes alapkiképzésen vagy a nem katonai oktatási intézményben végzett tiszti, tiszthelyettesi állományba vett személyek részére szervezett tanfolyamrendszerű felkészítésen való részvétel,
 - c) a honvédelmi szervezet állományában eltöltött legalább 6 hónap szolgálati viszony,
 - d) a honvédelmi szervezet parancsnokának javaslata,
 - e) az egészségi alkalmassági kategóriákat meghatározó, a hivatásos és szerződéses katonai szolgálatra, valamint a katonai oktatási intézményi tanulmányokra való egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasság elbírálásáról, továbbá az egészségügyi szabadság, a szolgálatmentesség és a csökkentett napi szolgálati idő engedélyezésének szabályairól szóló 7/2006. (III. 21.) HM rendeletben előírt egészségi, pszichikai és fizikai alkalmasság.
- 4. §**
- (1) A MES egészségügyi szakkiképzés 26 hetes tanfolyam rendszerű szakkiképzés keretében, magyar nyelven, nemzetközi szakkiképzés esetében angol nyelven, legfeljebb 10 fő részvételével, igény szerint több ütemben kerül végrehajtásra. A szakkiképzés magába foglalja az elméleti és gyakorlati foglalkozásokat, valamint a tanfolyamközi és a záróvizsgát.

- (2) A MES egészségügyi szakkiképzés sikeres elvégzéséről, az eredményes záróvizsgát követően a 4. melléklet szerinti adattartalommal magyar, nemzetközi szakkiképzés esetén angol nyelvű igazolást kell kiadni. Az abban meghatározott minősítés megjelölése: műveleti egészségügyi specialista.
- (3) Az igazolás alapján a tevékenység a záróvizsga időpontjától számított 2 évig végezhető. Az igazolás két hetes tanfolyam 2. mellékletben meghatározott követelményeinek eredményes teljesítése esetén újabb 2 évre meghosszabbítható.
- (4) Az igazolás érvényessége a két hetes tanfolyam elvégzése nélkül szolgálati érdekből egy alkalommal, további 6 hónappal meghosszabbítható. Ennek leteltét követően csak a (3) bekezdésben meghatározott feltételek teljesítése esetén hosszabbítható meg az igazolás érvényessége.
- (5) Más országból delegált résztvevők szakkiképzésének feltételeire vonatkozóan az e rendeletben foglaltakon kívül, a delegáló ország által, továbbá a nemzetközi egyezményekben meghatározottakat is irányadónak kell tekinteni.
- (6) A MES egészségügyi szakkiképzés követelményeit a 2. melléklet tartalmazza.
- (7) A MES által, katonai feladat végrehajtása közben közreműködő személyeken, Magyarországon és külföldön békeműveletek során és műveleti területen, valamint egyéb okból elrendelt katonai tevékenységek közben alkalmazható hatóanyagok listáját a 3. melléklet tartalmazza.

5. § A MES egészségügyi szakkiképzésen való részvétel alapfeltételei az 3. §-ban foglaltakon túl a következők:

- a) érettségi, de legalább középfokú végzettség,
- b) a különleges műveleti beosztást betöltők esetén a Honvéd Vezérkar főnökének intézkedésében meghatározott különleges műveleti kiválasztó alapképzés sikeres végrehajtása,
- c) nemzetközi tanfolyam esetén: katonai szakanyaggal bővített, legalább alapfokú, önálló nyelvhasználói szintű angol nyelvismeret, vagy angol nyelvű szintfelmérő vizsga teljesítése.

6. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

- (2) A rendelet hatálybalépése előtt hazai, továbbá nemzetközi tanfolyamon, MES szakkiképzésben részesült és eredményes záróvizsgát tett személynek, az e rendelet szerinti tevékenység végezéséhez, a 4. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a 2. mellékletben meghatározott követelmények alapján különbözeti vizsgát kell tennie.
- (3) A (2) bekezdésben meghatározott személyek különbözeti vizsgára történő felkészítésére a 4. § (1) bekezdésben foglaltak alapján is sor kerülhet.

Dr. Hende Csaba s. k.,
honvédelmi miniszter

1. melléklet a 15/2012. (VII. 30.) HM rendelethez

A HÉK egészségügyi szakkiképzésének követelményei, képességei és tevékenységi köre

1. A HÉK e mellékletben meghatározott követelmények maradéktalan teljesítése esetén végezheti tevékenységét.
2. A HÉK az egészségügyi szakkiképzésen elsajátított ismeretek alapján képes:
 - 2.1. a katonai tevékenységek során a tanult egészségügyi ismereteket önállóan vagy szakirányítással alkalmazni és a szakkiképzésben aktívan részt venni,
 - 2.2. az egészségügyi szakszeméllyel együttműködni,
 - 2.3. munka- és tűzvédelmi rendelkezéseket ismerni és alkalmazni,
 - 2.4. az általa elvégzett beavatkozásokról dokumentációt vezetni.
3. A HÉK az egészségügyi szakkiképzésen elsajátított ismeretei alapján önálló vagy az egészségügyi szakszemélyzet döntése alapján végzett tevékenysége során:
 - 3.1. a rendszeresített elsősegélynyújtó felszereléseket ismeri és alkalmazza,
 - 3.2. önállóan elsősegélyt nyújt, valamint a sérülteket/betegeket szaksegélyre előkészíti,
 - 3.3. a sérültosztályozás alapjait ismeri, alkalmazza,
 - 3.4. a sérült mentési technikákat ismeri és alkalmazza, MEDEVAC segítséget kér,
 - 3.5. az emberi test felépítését és működését alapszinten ismeri,

- 3.6. a sérült/beteg személy vizsgálatának menetét alapszinten ismeri és alkalmazza,
- 3.7. az elsősegély szintű vérzéscsillapítási folyamatokat ismeri és alkalmazza,
- 3.8. a különböző sebellátásokat elsősegélynyújtás szintjén ismeri és alkalmazza,
- 3.9. a kivérzéses sokkos állapotot felismeri, alapszintű ellátást biztosít,
- 3.10. a különböző testrészek sérüléseit felismeri, és alapszintű ellátást biztosít,
- 3.11. a csont és ízületi sérüléseket felismeri, és alapszintű ellátást biztosít,
- 3.12. a gyakoribb mérgező növények okozta betegségeket felismeri, és alapszintű ellátást biztosít,
- 3.13. a veszélyes állatok csípése, harapása, marása okozta betegségeket, sérüléseket felismeri, és alapszintű ellátást biztosít,
- 3.14. a pszichológiai rendellenességeket alapszinten felismeri, ellátja és a katonatársakat pszichésen támogatja,
- 3.15. a hő- és hidegártalmakat felismeri, és alapszintű ellátást biztosít,
- 3.16. az atom – nukleáris – vegyi – biológiai (a továbbiakban: ABV) fegyverek által okozott sérüléseket felismeri, és alapszintű ellátást biztosít,
- 3.17. a rendszeresített auto-injektorokat ismeri és alkalmazza,
- 3.18. BLS szintű újraélesztést végez, az automata külső defibrillátor (AED) használatát ismeri, a biológiai halált felismeri,
- 3.19. az alapszintű légút-biztosító eszközöket alkalmazza (nasopharyngealis, oropharyngealis),
- 3.20. a perifériás folyadékpótlás menetét ismeri és alkalmazza, a sepszis, antisepszis fogalmát ismeri,
- 3.21. perifériás vénát biztosít (kanüllel):
 - 3.21.1. ezen belül feladata a perifériás vénás beviteli hely biztosítása (hatóanyag tartalom nélküli) krisztalloid infúzió érpályába juttatásához,
 - 3.21.2. optimális beviteli hely kiválasztás szempontjai sérüléstől függően,
 - 3.21.3. optimális folyadékaáramlást biztosító kanül behelyezése, rögzítése,
 - 3.21.4. nem várt esemény felismerése, elhárítása a behelyezés során (extravasatio, értévesztés),
 - 3.21.5. perifériás véna kanül átjárhatóságának biztosítása és/vagy lezárása,
 - 3.21.6. a véna környékében lévő terület ellenőrzése (ideértve a beszúrási pontot is).
4. A szakkiképzési idő 10 nap. A szakkiképzés ideje magába foglalja az elméleti és gyakorlati órákat, valamint a tanfolyamközi és záróvizsgát. A gyakorlati szakkiképzés magába foglalja a demonstrációs tantermi, valamint humán invazív beavatkozással (krisztalloid infúzió perifériás vénás bekötése) kiegészített gyakorlati foglalkozásokat.
5. A HÉK egészségügyi szakkiképzés vizsgarendje:
 - 5.1. a jelölteknek tanfolyamközi vizsgát kell tenniük,
 - 5.2. a záróvizsgára bocsátás feltételei:
 - 5.2.1. a tanfolyam maradéktalan letöltése,
 - 5.2.2. az elméleti és gyakorlati foglalkozásokon hiányzás nélküli részvétel,
 - 5.2.3. elháríthatatlan ok miatt, a szituációs és perifériás vénabiztosítás gyakorlati foglalkozások teljesítésének kivételével egy nap igazolt hiányzás megengedett,
 - 5.2.4. a tanfolyamközi vizsgák és az előírt gyakorlat teljesítése,
 - 5.3. a záróvizsga részei:
 - 5.3.1. az írásbeli vizsga,
 - 5.3.2. gyakorlattal egybekötött szóbeli vizsga,
 - 5.4. a záróvizsga tartalma:
 - 5.4.1. az írásbeli vizsga kérdéseit a tanfolyam keretén belül leadott tananyag és az önálló feldolgozásként meghatározott ismeretanyag képezi,
 - 5.4.2. a gyakorlati-szóbeli vizsga szituációs feladatait a tanfolyam keretén belül bemutatott és gyakoroltatott ismeretanyag képezi,

- 5.5. a záróvizsga értékelése:
 - 5.5.1. az írásbeli feladatlapot megoldó kulcs alapján kell értékelni,
 - 5.5.2. a gyakorlati-szóbeli vizsgát az ellenőrző lista alapján kell értékelni, „megfelelt”, illetve „nem megfelelt” minősítéssel,
 - 5.5.3. a záróvizsga eredménye „megfelelt”, „nem megfelelt” minősítés, amely a vizsgáztató bizottság által a záróvizsga írásbeli, gyakorlati és szóbeli vizsga részére adott értékelésből áll,
 - 5.5.4. „nem megfelelt” értékelés esetén a tanfolyam elvégzéséről igazolást kiállítani nem lehet,
 - 5.5.5. a jelölt sikertelen záróvizsga vagy egyéb igazolt távollét esetén, legfeljebb egy alkalommal a tanfolyamra ismételten beiskolázható.
- 5.6. a záróvizsgára vonatkozó egyéb rendelkezéseket a Vizsgaszabályzat tartalmazza.

2. melléklet a 15/2012. (VII. 30.) HM rendelethez

A MES egészségügyi szakkiképzésének követelményei, képességei és tevékenységi köre

1. A MES e mellékletben meghatározott követelmények maradéktalan teljesítése esetén végezheti tevékenységét.
2. A MES az egészségügyi szakkiképzésen elsajátítottak alapján képes:
 - 2.1. a kiképzésben aktívan részt venni, a katonai feladatok során a képzési követelményekben meghatározottak szerinti tevékenységeket önállóan, illetve együttműködőként elvégezni,
 - 2.2. az egészségügyi szakszeméllyel és társszervekkel együttműködni, az akut egészségkárosodást szenvedett, a katonai feladatban közvetlenül résztvevő személyek állapotát stabilizálni, megfigyelni és a sebesült kiürítést végző részére a betegről referálni,
 - 2.3. munka- és tűzvédelmi rendelkezéseket ismerni és alkalmazni,
 - 2.4. az általa elvégzett beavatkozásokról dokumentációt vezetni.
3. A MES az egészségügyi szakkiképzésen elsajátított ismeretei és önálló vagy az egészségügyi szakszemélyzet döntése alapján végzett tevékenysége során:
 - 3.1. a munkavédelem és környezetvédelem területén:
 - 3.1.1. az aszepszis, antiszepszis szabályait betartja,
 - 3.1.2. a biztonságos munkavégzés tárgyi, személyi előírásait alkalmazza,
 - 3.1.3. az egyéni védőeszközöket alkalmazza,
 - 3.1.4. az egészségügyi és egyéb segéd anyagok tárolását az előírásoknak megfelelően biztosítja,
 - 3.1.5. a szelektív hulladékgyűjtés szabályait alkalmazza,
 - 3.1.6. a veszélyes anyagot és hulladékot kezeli,
 - 3.1.7. a környezetvédelmi előírásokat betartja.
 - 3.2. az egészségügyi megelőző tevékenység területén:
 - 3.2.1. a fertőző megbetegedések gyanú jeleit, jellemző tüneteit felismeri,
 - 3.2.2. a fertőző betegség terjedési módját felismeri,
 - 3.2.3. a fertőző betegségek továbbterjedését megakadályozó intézkedéseket foganatosít,
 - 3.2.4. a fertőző betegek járványügyi elkülönítését végrehajtja,
 - 3.2.5. a fertőző betegek környezetében szükséges fertőtlenítő eljárásokat elvégzei,
 - 3.2.6. a járványokat alapszinten vizsgálja ki,
 - 3.2.7. a tábori élet higiénés szabályrendszerét alkalmazza,
 - 3.2.8. az ételmeiszerhigiéné alapvető rendszabályait ismeri és alkalmazza,
 - 3.2.9. a víznyerés, víztisztítás higiénés szabályait alapszinten ismeri és alkalmazza.
 - 3.3. az első ellátás-elsősegélynyújtás területén:
 - 3.3.1. a helyszín körülményeiről tájékozódik, biztonságosságát felméri,
 - 3.3.2. CABDE megközelítést alkalmazza (keringés, légút, légzés), tájékozódó állapotfelmérést végez,
 - 3.3.3. az életmentő beavatkozást igénylő tüneteket felismeri,
 - 3.3.4. segítséget hív,
 - 3.3.5. az ellátás menetét és minőségét a taktikai helyzethez igazítja,
 - 3.3.6. a sérültet/betegét állapotának megfelelő testhelyzetbe hozza,

- 3.3.7. képességeinek megfelelően életmentő beavatkozásokat végez,
- 3.3.8. újraélesztést végez (xBLS/xPBL – AED),
- 3.3.9. képességeinek megfelelően eszméletlen sérültnél/betegnél eszközzel és eszköz nélkül légutat biztosít,
- 3.3.10. az elsődleges beavatkozásokat megkezdi/elvégezi:
 - 3.3.10.1. zavart tudatú sérültnél/betegnél,
 - 3.3.10.2. fájdalomról panaszkodó sérültnél/betegnél,
 - 3.3.10.3. nehézlégzéssel küszködő sérültnél/beteg esetén,
 - 3.3.10.4. görcsroham alatt és után,
 - 3.3.10.5. beszédzavar, végtaggyengeség esetén,
 - 3.3.10.6. sokkos állapotú sérültnél/betegnél,
 - 3.3.10.7. mérgezés gyanúja esetén,
 - 3.3.10.8. elektromos balesetet szenvedett sérültnél/betegnél,
 - 3.3.10.9. ABV-sérült esetén.
- 3.3.11. a vérzéscsillapítási eljárásokat elsősegély szinten ismeri és alkalmazza,
- 3.3.12. a hő- és hideghatás okozta sérüléseket alapszinten ellátja,
- 3.3.13. elsődleges sebellátást végez,
- 3.3.14. a kötözési eljárásokat alapszinten ismeri és alkalmazza,
- 3.3.15. a rándulásokat, ficamokat, töréseket rögzíti,
- 3.3.16. a sérültet/beteget szakszerűen mozgatja, műfogásokat alkalmaz,
- 3.3.17. ujjbegyből vércukorszint meghatározásra vért vesz,
- 3.3.18. meghatározott esetekben vizeletmintát gyorsstessztel vizsgál és értékeli,
- 3.3.19. a biológiai halál alapvető ismérveit felismeri,
- 3.3.20. a tömeges sérült ellátásban közreműködik,
- 3.3.21. a sérült/beteg szállításra történő előkészítését végzi.
- 3.4. a logisztikai eljárások, sérült/betegszállítás területén:
 - 3.4.1. egészségügyi logisztikai feladatokat végez,
 - 3.4.2. rádióon forgalmaz,
 - 3.4.3. az ellátó, kiürítő team-et riasztja (MEDEVAC; CASEVAC),
 - 3.4.4. sérültet/beteget egészségügyi szolgáltatónak átad,
 - 3.4.5. egészségügyi szervekkel együttműködik,
 - 3.4.6. képességi szintjének megfelelően a sérült/beteg szállíthatóságát megítéli, a sérültet/beteget állapotának megfelelően pozicionálja, mobilizálja,
 - 3.4.7. a betegrögzítő és szállító eszközöket alkalmazza,
 - 3.4.8. a sérültet/beteget kíséri.
- 3.5. az állapotfelmérés területén:
 - 3.5.1. a baleseti mechanizmust felismeri,
 - 3.5.2. a sérült/beteg környezetét, aktuális állapotát, helyzetét a helyszínen értékeli,
 - 3.5.3. alapszintű állapotfelmérést végez (MS/LOC-ABC),
 - 3.5.4. célzott, részletes sérült/betegvizsgálatot végez,
 - 3.5.5. kérdezési algoritmust alkalmaz,
 - 3.5.6. anamnézist, heteroanamnézist vesz fel,
 - 3.5.7. az életveszélyt felismeri,
 - 3.5.8. a veszélyeztető állapotot felismeri,
 - 3.5.9. a tudat- és eszméletzavarokat (AVPU, GCS) felismeri,
 - 3.5.10. a keringési paramétereket észleli és értékeli,
 - 3.5.11. légzési paramétereket észleli, légzési elégtelenséget, légzészavart felismeri,
 - 3.5.12. testhőmérsékletet mér,
 - 3.5.13. a magatartás- és beszédzavart, végtaggyengeséget felismeri,
 - 3.5.14. az érzékszervek működését megfigyeli,
 - 3.5.15. a bőr, a hajás fejbőr állapotát és elváltozásait megfigyeli,
 - 3.5.16. a fájdalom életet veszélyeztető, fenyegető jellegét felismeri,
 - 3.5.17. a kóros testváladékokat felismeri,

- 3.5.18. a sérült/beteg vezető panaszait értékeli,
- 3.5.19. az életet veszélyeztető, fenyegető tüneteket felismeri,
- 3.5.20. az általa alkalmazható gyógyszeres terápia mellékhatásait felismeri,
- 3.5.21. a mérgezésre gyanús jeleket felismeri,
- 3.5.22. a kábítószerhatást felismeri,
- 3.5.23. az állapotváltozást monitorizálja,
- 3.5.24. a pulzoximétert alkalmazza,
- 3.5.25. a helyszíni diagnosztikát segítő gyorsteszteket használja.
- 3.6. a mentés – mentéstechnika területén:
 - 3.6.1. a mentéstechnikai berendezések üzemképességét biztosítja,
 - 3.6.2. a mentéstechnikai eszközök, műszerek hibáit felismeri,
 - 3.6.3. a készenléti felszereléseket ismeri, utántölti,
 - 3.6.4. a mentéstechnikai műfogásokat ismeri és alkalmazza,
 - 3.6.5. a védősisakot a sérült fejéről, illetve a sérült ruházatát szakszerűen eltávolítja,
 - 3.6.6. újraélesztést végez (xBLS/xPBLA-AED),
 - 3.6.7. félautomata defibrillátort alkalmaz,
 - 3.6.8. sürgősségi esetekben eszközös légútbiztosítást végez:
 - 3.6.8.1. oropharingeális tubust behelyez,
 - 3.6.8.2. nasopharingeális tubust vezet be,
 - 3.6.8.3. szupraglottikus légútbiztosító eszközt alkalmaz,
 - 3.6.8.4. laryngotracheális tubust alkalmaz,
 - 3.6.9. feszülő légmell esetén tű-detenzionálást alkalmaz,
 - 3.6.10. alapszinten oxigén terápiát alkalmaz,
 - 3.6.11. ballonos lélegeztetést végez,
 - 3.6.12. képességi szintjének megfelelően sebellátást végez,
 - 3.6.13. konikotómiát végez,
 - 3.6.14. nyakrögzítőt felhelyez,
 - 3.6.15. a kárhelyet biztosítja,
 - 3.6.16. tömeges balesetnél az első mentőegység feladatát ellátja,
 - 3.6.17. a kárhely parancsnok kiérkezéséig sérültosztályozást végez,
 - 3.6.18. a sebesült gyűjtőhelyet kialakítja,
 - 3.6.19. a perifériás vénás injekció helyét kiválasztja,
 - 3.6.20. perifériás vénát biztosít,
 - 3.6.21. képességének megfelelően intravénásan gyógyszert, infúziós terápiát alkalmaz,
 - 3.6.22. a megfelelő beadási technikát megválasztja,
 - 3.6.23. intraoszeális infúziós terápiát alkalmaz (kivéve sternális technika),
 - 3.6.24. intraoszeális injekciót ad (kivéve sternális technika),
 - 3.6.25. az infúzió beadási sebességét megválasztja, túlnyomásos infúziót ad be,
 - 3.6.26. az amputátumokat szakszerűen ellátja és szállítja,
 - 3.6.27. a mérgezett sérültet/beteget elsődlegesen ellátja,
 - 3.6.28. a perifériás vénakanült ideiglenesen lezárja,
 - 3.6.29. a sokktalanításban részt vesz,
 - 3.6.30. együttműködőként ALS-ben közreműködik,
 - 3.6.31. együttműködőként intubálásnál asszisztál,
 - 3.6.32. együttműködőként infúziót és perfúziót működtet,
 - 3.6.33. együttműködőként a gyomormosásnál segít.
- 3.7. a szülészet területén:
 - 3.7.1. a helyszíni szülésvezetés feltételeit megteremti, a szülőnőt a szülésre előkészíti,
 - 3.7.2. szükség esetén, a helyszínen a szülést levezeti,
 - 3.7.3. újszülött első ellátását elvégzi.
- 3.8. az állattenyésztés – állategészségügy területén:
 - 3.8.1. a munkakutyák alapszintű állategészségügyi ellátását biztosítani,
 - 3.8.2. a zoonózisokat alapszinten felismerni.

4. A szakkiképzési idő 26 hét. A szakkiképzés ideje magába foglalja az elméleti és gyakorlati órákat, valamint a tanfolyamközi és záróvizsgát. A gyakorlati szakkiképzés magába foglalja a demonstrációs tantermi, élőszövetes (életmentő beavatkozások oktatása állaton), valamint humán invazív (krisztalloid infúzió perifériás vénás bekötése) beavatkozásokkal kiegészített gyakorlati foglalkozásokat.
- 4.1. A MES egészségügyi szakkiképzés vizsgarendjére vonatkozóan az 1. melléklet 5. pontjában foglaltakat kell alkalmazni, az 5.2. pontban meghatározottak kivételével az alábbiak szerint:
- 4.1.1. sikertelen tanfolyamközi vizsga esetén a vizsgázó pótvizsgát tehet,
- 4.1.2. amennyiben a tanfolyamról a jelölt öt kiképzési napnál többet hiányzik, záróvizsgára nem bocsátható,
- 4.1.3. a záróvizsga részei:
- 4.1.3.1. az írásbeli vizsga,
- 4.1.3.2. szóbeli vizsga,
- 4.1.3.3. szituációs gyakorlati vizsga.

3. melléklet a 15/2012. (VII. 30.) HM rendelethez

MES által, katonai feladat végrehajtása közben közreműködő személyeken, Magyarországon és külföldön békeműveletek során és műveleti területen, valamint egyéb okból elrendelt katonai tevékenységek közben – a hatások, mellékhatások, indikációk, kontraindikációk, adagolás, gyógyszer-interakciók megfelelő ismeretében – alkalmazható hatóanyagok listája.

1. intravénásan adható infúziós oldatok:
- 1.1. elektrolit oldatok,
- 1.2. hidroxethylkeményítő oldatok (kivéve: hyperosmolaris oldatok),
- 1.3. glucosum 40% injekció és infúzió (20%-ra hígítva).
2. gyógyszerek:
- 2.1. kardiális stimulánsok (kivéve szívglikozidok): epinephrine 0,3 mg tartalmú auto-injektor im. (amennyiben nem elérhető, 0,3 mg epinephrine im.).
- 2.2. opioidok: morphium hydrochloricum 10 mg auto-injektor im. (összesen maximum háromszor alkalmazható egy betegnél, legalább 30 perces időközökkel).
- 2.3. fájdalom- és lázcsillapítók:
- 2.3.1. acetylsalicylsav és kombinációi per os.,
- 2.3.2. metamizole sodium per os.,
- 2.3.3. paracetamol és kombinációi per os.
- 2.4. torokfertőtlenítő antiszeptikus tabletták, spray és oldat formátumok
- 2.5. helyi szájkezelésre szolgáló oldatok
- 2.6. bélműködés funkcionális zavaraira ható szerek:
- 2.6.1. drotaverine per os.,
- 2.6.2. hioscyn per os.,
- 2.6.3. simethicone per os.
- 2.7. béladszorbensek:
- 2.7.1. orvosi aktív szén per os.,
- 2.7.2. bismuth-készítmények per os.,
- 2.7.3. diosmectite per os.
- 2.8. orális só pótló készítmények
- 2.9. diarrhoea ellenes microorganizmusok per os.
- 2.10. mucolyticumok:
- 2.10.1. acetylcysteine per os.,
- 2.10.2. bromhexine per os.,
- 2.10.3. carbocysteine per os.,
- 2.10.4. ambroxol per os.

- 2.11. köhögéscsillapítók, kivéve kombinációk expektoránsokkal:
 - 2.11.1. butamirate per os.,
 - 2.11.2. prenoxidiazine per os.
- 2.12. antacidumok: egyszerű só kombinációk per os.
- 2.13. peptikus fekély és GERD gyógyszerei:
 - 2.13.1. ranitidine per os.,
 - 2.13.2. famitidine per os.,
 - 2.13.3. omeprazole per os.
 - 2.13.4. pantoprazole per os.
- 2.14. bélmozgást csökkentő szerek: loperamide per os.
- 2.15. hányáscsillapítók és émelygés elleni szerek:
 - 2.15.1. ondansetron végbélkúp, per os.,
 - 2.15.2. metoclopramide per os., im., iv.
- 2.16. NSAID szerek:
 - 2.16.1. diclofenac per os., lokálisan (kenőcs, gél, tapasz stb.),
 - 2.16.2. ibuprofen per os.,
 - 2.16.3. naproxen per os.,
 - 2.16.4. ketoprofen lokálisan.
- 2.17. helyi érzéstelenítők: lidocaine 1% kizárólag lokális használatra
- 2.18. lokális antihisztaminok: dimetindene
- 2.19. szisztémás antihisztaminok:
 - 2.19.1. dimetindene per os.,
 - 2.19.2. chloropyramine per os.,
 - 2.19.3. cetirizine per os.,
 - 2.19.4. loratadine per os.
 - 2.19.5. desloratadine per os.
 - 2.19.6. levocetirizine per os.
- 2.20. glucocorticoidok:
 - 2.20.1. methylprednisolone iv.,
 - 2.20.2. prednisolone iv.
- 2.21. vitaminok:
 - 2.21.1. pyridoxine B6 per os.,
 - 2.21.2. ascorbic acid C per os.,
 - 2.21.3. B komplex per os.,
 - 2.21.4. multivitaminok (+ásványi anyagok) per os.
- 2.22. ásványi anyagok:
 - 2.22.1. calcium per os.
 - 2.22.2. magnesium per os.
- 2.23. gomba ellenes lokális készítmények:
 - 2.23.1. clotrimazole
 - 2.23.2. ketoconazole
 - 2.23.3. tolnaftate
 - 2.23.4. sodium parachlorbenzoate, zinc oxide
- 2.24. antiseptikumok, fertőtlenítők:
 - 2.24.1. povidone-iodine
 - 2.24.2. hydrogen peroxide
 - 2.24.3. sodium hypochlorite
- 2.25. hámosítók:
 - 2.25.1. dexpanthenol lokálisan,
 - 2.25.2. egyéb lokálisan.

- 2.26. chemoterapeutikumok localis használatra:
 - 2.26.1. silver sulfadiazine,
 - 2.26.2. aciclovir,
 - 2.26.3. epervudine.
- 2.27. béta 2 adrenerg receptor agonisták
 - 2.27.1. salbutamol aerosolban,
 - 2.27.2. terbutaline aerosolban,
 - 2.27.3. fenoterol aerosolban.
- 2.28. ACE inhibitorok önmagukban: captopril 12,5 mg per os.
- 2.29. systemás antibacterialis szerek és protozoon-ellenes szerek:
 - 2.29.1. amoxicillin + klavulánsav per. os.,
 - 2.29.2. azithromycin per os.,
 - 2.29.3. levofloxacin vagy moxifloxacin per os.,
 - 2.29.4. ciprofloxacin per os.,
 - 2.29.5. clindamycin per os.,
 - 2.29.6. doxycyclin per os.,
 - 2.29.7. metronidazole per os.,
 - 2.29.8. ceftriaxone 2g iv.,
 - 2.29.9. amoxicillin + klavulánsav 1,2g iv.
- 2.30. antibiotikumok lokális használatra:
 - 2.30.1. primycin sulfate, lidocaine,
 - 2.30.2. mupirocin.
- 2.31. malária elleni szerek:
 - 2.31.1. mefloquine per os.
 - 2.31.2. proguanil+atovaquone per os.
- 2.32. szemészeti, fül-orr-gégészeti készítmények:
 - 2.32.1. ciprofloxacin szem- és fülcsepp,
 - 2.32.2. sulfonamide szemkenőcs.
- 2.33. localis orr-oedema csökkentők:
 - 2.33.1. oxymetazoline orrcsepp,
 - 2.33.2. xylometazoline orrcsepp.
- 2.34. aranyér és analis fissura elleni szerek lokális használatra:
 - 2.34.1. lidocaine kenőcs,
 - 2.34.2. procaine végbélkúp és kenőcs,
 - 2.34.3. bismuth készítmény, kombinációk végbélkúp és kenőcs.
- 2.35. anxiolyticumok
 - 2.35.1. alprazolam 0,25 mg per os.,
 - 2.35.2. diazepam rectalis oldat.
- 2.36. szívbetegségben alkalmazott értágítók: glyceryl trinitrate aerosolban
- 2.37. antidotumok: naloxon iv.
- 2.38. hypophysis hátsó lebeny hormonok: oxytocin im., iv.

4. melléklet a 15/2012. (VII. 30.) HM rendelethez

.....
(a vizsgát szervező intézmény bélyegzője)

Törzslap száma:/20.....

IGAZOLÁS

Név:.....
aki 19..... év hó napján született,
(anyja neve:)
az MH egészségügyi szolgálatfőnök által kijelölt vizsgabizottság előtt
20..... év.....hó.....napján eredményes vizsgát tett
életmentő katona (HÉK)/
műveleti egészségügyi specialista (MES)
ismeretekből.

Ez az igazolás a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény 43. § (7) bekezdésében előírt tanfolyam elvégzését és az elméleti, gyakorlati vizsga letételét tanúsítja.

....., 20..... év hó-n

.....
a vizsgabizottság elnöke

.....
az egészségügyi szakkiképzés végrehajtásáért
felelős személy

P. H.

**A nemzeti fejlesztési miniszter 44/2012. (VII. 30.) NFM rendelete
a települési önkormányzatok helyi közösségi közlekedésének támogatásáról szóló
25/2012. (V. 9.) NFM rendelet módosításáról**

A Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény 5. melléklet 10. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 84. § e) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 37. § p) pontjában meghatározott feladatkörében eljáró belügyminiszterrel, továbbá az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 73. § b) pontjában meghatározott feladatkörében eljáró nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

- 1. §** A települési önkormányzatok helyi közösségi közlekedésének támogatásáról szóló 25/2012. (V. 9.) NFM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
- „(1) A központi költségvetés által biztosított támogatást (a továbbiakban: támogatás) e rendelet szerint az a helyi közösségi közlekedéssel (a továbbiakban: helyi közlekedés) rendelkező megyei jogú város, város, nagyközség és község önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat) igényelhet a központi költségvetésről szóló törvényben

meghatározott feltételek szerint, amely a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 2. § 8. pontjában, 5. § (3) bekezdés a) pontjában meghatározott esetekben megfelel Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény (a továbbiakban: költségvetési törvény) 5. melléklet 10. pont a) alpontjában foglaltaknak.”

2. § Az R. 1. § (3) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A támogatás igénylésének feltétele az önkormányzat – képviselő-testületi határozatba foglalt – nyilatkozata arról, hogy) „c) pályázati eljárás útján vagy pályázati eljárás nélkül a közszolgáltatással közvetlenül megbízva kötötte meg a szolgáltatóval a közszolgáltatási szerződést.”

3. § (1) Az R.

- a) 1. § (2) bekezdésében az „az Atv. 3. § (4) bekezdés b) pontjában vagy a Vtv. 5. § (3) bekezdés a)–b) pontjában” szövegrész helyébe az „az Sztv. 5. § (3) bekezdés b) pontjában” szöveg,
- b) 3. § (3) bekezdésében az „az Atv. 6. §-ában” szövegrész helyébe az „az Sztv. 23. § (3)–(8) bekezdésében” szöveg,
- c) 1. melléklet
 - ca) 2. pont b) alpontjában az „az Atv. 9. §-a, vagy a Vtv. 27. §-a szerinti közszolgáltatási szerződést” szövegrész helyébe az „a közszolgáltatási szerződést” szöveg,
 - cb) 2. pont c) alpontjában az „az Atv. 17. § (2) bekezdése szerinti (koncessziós) szerződést” szövegrész helyébe az „a koncessziós szerződést” szöveg,
 - cc) 2. pont d) alpontjában az „az Atv. 3. § (4) bekezdése, vagy a Vtv. 5. § (3) bekezdés a)–b) pontja” szövegrész helyébe az „az Sztv. 5. § (3) bekezdése” szöveg,
- d) 2. melléklet harmadik táblázat B:9 mezőben az „Az Atv. 6. §-a vagy a Vtv. 27/A. §-a alapján lefolytatott eljárásban odaítélt pályázatok” szövegrész helyébe az „A pályázati eljárás alapján megkötött közszolgáltatási szerződések” szöveg

lép.

(2) Hatályát veszti az R. 1. melléklet 2. pont d) alpontjában az „az Atv. 3. § (5) bekezdése szerinti megbízást,” szövegrész.

4. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba, és a hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

Németh Lászlóné s. k.,
nemzeti fejlesztési miniszter

A vidékfejlesztési miniszter 80/2012. (VII. 30.) VM rendelete a baromfi ágazatban igénybe vehető állatjóléti támogatások feltételeiről szóló 139/2007. (XI. 28.) FVM rendelet módosításáról

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § a) és b) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § (1) A baromfi ágazatban igénybe vehető állatjóléti támogatások feltételeiről szóló 139/2007. (XI. 28.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(5) A naposkori letelepítés darabszámát és az átminősítéskori állatlétszámot, valamint annak időpontját a kezelő állatorvos igazolja.”

- 2. §** Az R. 1. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(7) A támogatást baromfifajonként elkülönítve a 4. számú mellékletben rögzített támogatási keretek alapján az adott negyedévben bekövetkezett gazdasági események után lehet igényelni. Egy kérelmező egy tárgynegyedévre baromfi megnevezésenként (baromfifaj és annak hasznosítási iránya) egy támogatási kérelmet nyújthat be. A növendék csirke (vágócsirke), a szabadtartásos csirke, a gyöngyös, a vágási célra előállított pecsenyeliba, a növendék liba, a fiatal liba, a pecsenyekacsa és a vágásra nevelt növendék kacsá esetében az összes támogatási jogcím után igényelhető támogatás.”
- 3. §** Az R. 2. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) Támogatás adott tárgynegyedévre vonatkozóan a 2. számú melléklet szerinti adattartalmú, az MVH által rendszeresített, az MVH honlapján közleményben közzétett nyomtatványon igényelhető. A támogatási kérelem a tárgynegyedévet követő hónap utolsó napjáig nyújtható be. Az MVH honlapján közleményben közzétett, az 5. számú melléklet szerinti adattartalmú nyomtatvány szerint kiállított szakmai ellenőrzési lapok a Baromfi Termék Tanács címére folyamatosan, de legkésőbb a tárgynegyedévet követő hónap 15. napjáig nyújthatók be. A szakmai ellenőrzési lapból negyedévenként és baromfi megnevezésenként több is benyújtható, de egy ellenőrzési lapon csak egy baromfi megnevezés jeleníthető meg.”
- 4. §** (1) Az R. 2. § (5) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[A támogatási kérelemhez csatolni kell:]
„b) az 1. § (5) bekezdésben foglalt igazolást,”
(2) Az R. 2. § (5) bekezdés e) és f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[A támogatási kérelemhez csatolni kell:]
„e) az első igénylés alkalmával a területileg illetékes kormányhivatal élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságának az állategészségügyi nyilvántartási kötelezettségek, valamint az állategészségügyi és állatvédelmi szabályok betartásáról szóló, a támogatási évre vonatkozóan kiadott igazolását, továbbá
f) a Baromfi Termék Tanács javaslatával és ellenjegyzésével ellátott szakmai ellenőrzési lapot.”
- 5. §** Az R. 3. § (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
„(3) Az igénylő által használt takarmány deoxinivalenol tartalma legfeljebb 2,5 mg/kg lehet. A laboratóriumi vizsgálat dokumentuma a takarmánygyártótól is beszerezhető, ebben az esetben a takarmánygyártó nyilatkozik az igénylő által vásárolt takarmány mennyiségéről és a vásárlás időpontjáról. Amennyiben a jegyzőkönyv külön nem tünteti fel, a vizsgálat elvégzése időpontjának a jegyzőkönyv kiállításának dátuma tekintendő.
(4) A 2. számú melléklet szerinti adattartalmú támogatási kérelemhez csatolni kell a kezelő állatorvos igazolását arról, hogy a felhasznált – az (1) bekezdés szerint bevizsgáltatott – takarmány az akkreditált laboratóriumi eredmény alapján megfelel a 3. § (3) bekezdésben foglalt előírásnak.”
- 6. §** Az R. 6. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) A 2. számú melléklet szerinti adattartalmú támogatási kérelemhez csatolni kell a kezelő állatorvos igazolását arról, hogy a felhasznált – az (1) bekezdés szerint bevizsgáltatott – takarmány az akkreditált laboratóriumi eredmény alapján megfelel a 3. § (3) bekezdésben foglalt előírásnak.”
- 7. §** Az R. 7. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) A 2. számú melléklet szerinti adattartalmú támogatási kérelemhez csatolni kell a kezelő állatorvos igazolását arról, hogy a (3) bekezdés szerint bevizsgáltatott felhasznált ivóvíz a 3. számú mellékletben felsorolt dokumentumok alapján megfelel a 3. számú mellékletben foglalt előírásoknak.”
- 8. §** Az R. a következő 10. §-sal egészül ki:
„10. § E rendeletnek a baromfi ágazatban igénybe vehető állatjóléti támogatások feltételeiről szóló 139/2007. (XI. 28.) FVM rendelet módosításáról szóló 80/2012. (VII. 30.) VM rendelettel megállapított rendelkezéseit a 2012. III. negyedévére vonatkozóan és az azt követő tárgynegyedévekre vonatkozóan benyújtott kérelmek alapján indult eljárásokban kell alkalmazni.”

- 9. §** (1) Az R. 2. számú melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
(2) Az R. 3. számú melléklete helyébe a 2. melléklet lép.
(3) Az R. 5. számú melléklete helyébe a 3. melléklet lép.
- 10. §** Hatályát veszti az R. 1. § (11) bekezdése, 2. § (2) bekezdés c) pontja, 2. § (5) bekezdés c) pontja, 3. § (5) bekezdése, 6. § (5) bekezdése, valamint 2. számú melléklet 3.4., 7.9. és 7.11. pontjai.
- 11. §** E rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba és hatálybalépését követő napon hatályát veszti.
- 12. §** Ez a rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló, 2005. szeptember 20-i 1698/2005/EK tanácsi rendelet 40. cikkének és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló, 2006. december 15-i 1974/2006/EK bizottsági rendelet 27. cikkének a végrehajtását szolgálja.

Dr. Fazekas Sándor s. k.,
vidékfejlesztési miniszter

1. melléklet a 80/2012. (VII. 30.) számú VM rendelethez

Az R. 2. számú melléklet 7.8. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„(Mellékletek)

7.8. A naposkori letelepítés darabszámát és az átminősítéskori állatlétszámot, valamint annak időpontját tartalmazó kezelő állatorvosi igazolás az 1. § (5) bekezdés szerint.”

2. melléklet a 80/2012. (VII. 30.) számú VM rendelethez

„3. számú melléklet a 139/2007. (XI. 28.) FVM rendelethez

A takarmányozáshoz használt itatóvizet ivóvíz minőségűnek kell tekinteni, ha az igénylő rendelkezik:

- a) az akkreditált laboratórium vizsgálati eredményével arról, hogy az itatásra használt víz az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet 1. számú mellékletében a víz nyerési módjától függően meghatározott határértékek tekintetében megfelel az ivóvíz minőségi követelményeinek az alábbi paraméterek vonatkozásában:
1. mikrobiológiai vizsgálatok: E. coli, telepszám 22 °C-on,
 2. kémiai vizsgálatok: szín, szag, nitrit, permanganát index, vezetőképesség,
- valamint a víznyerőhely megfelelően van kialakítva, biztosítva ezzel az itatóvíz szennyeződésének megakadályozását, vagy
- b) ha a telepen az állatok vízellátása vezetékes vízhálózatról történik, a vízszolgáltató írásos nyilatkozatával arról, hogy az általa szolgáltatott víz ivóvíz minőségű.”

3. melléklet a 80/2012. (VII. 30.) számú VM rendelethez

„5. számú melléklet a 139/2007. (XI. 28.) FVM rendelethez

A baromfi ágazatban igénybe vehető állatjóléti támogatások – Szakmai ellenőrzési Lap adattartalma

1. Ügyfél azonosítási információ
2. A támogatott állomány azonosítási információ
3. Napos vagy előnevelt baromfi beszerzésére, vágására, vágóhídra történő szállítására (átminősítésére) vonatkozó információk
4. A támogatási igényre vonatkozó adatok
5. A kérelmező aláírása
6. A Baromfi Termék Tanács igazolása
7. Csatolandó mellékletek”

**A vidékfejlesztési miniszter 81/2012. (VII. 30.) VM rendelete
a mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás igénybevételi feltételeiről szóló
143/2011. (XII. 23.) VM rendelet, és a kárenyhítési hozzájárulás megfizetésével, valamint
a kárenyhítő juttatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló
21/2012. (III. 9.) VM rendelet módosításáról**

A mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény 24. § (2) bekezdés f) pontjában,

– a 3. §, az 5. §, a 7. § (2) bekezdése, és a 2. melléklet tekintetében a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény 24. § (2) bekezdés c) pontjában,

– a 4. §, a 7. § (1) bekezdése, a 9. §, és az 1. melléklet tekintetében a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény 24. § (2) bekezdés b) pontjában,

– a 6. § tekintetében a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény 24. § (2) bekezdés d) pontjában,

– a 7. § (3) bekezdése és a 3. melléklet tekintetében a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény 24. § (2) bekezdés a) pontjában,

– a 8. § tekintetében a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény 24. § (2) bekezdés j) pontjában,

– a 10. § tekintetében az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 109. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § a) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

– a 10. § tekintetében az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 1. melléklet 11. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 73. § b) pontjában meghatározott feladatkörében eljáró nemzetgazdasági miniszterrel egyetértésben,

a következőket rendelem el:

1. § (1) A mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás igénybevételi feltételeiről szóló 143/2011. (XII. 23.) VM rendelet [a továbbiakban: 143/2011. (XII. 23.) VM rendelet] 7. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A 73/2009/EK tanácsi rendeletnek a kölcsönös megfeleltetés, a moduláció és az integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer tekintetében, az említett rendeletben létrehozott, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek keretében történő végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról, valamint az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek a kölcsönös megfeleltetés tekintetében, a borágazatban meghatározott támogatási rendszer keretében történő végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2009. november 30-i 1122/2009/EK bizottsági rendelet 18. cikkében foglaltakra figyelemmel a mezőgazdasági termelőnek a megkötött mezőgazdasági biztosítási szerződés másolatát legkésőbb a tárgyév július 30-áig kell benyújtania az MVH részére. A (2a) bekezdésben foglaltak kivételével az ezen határidőt követően benyújtott biztosítási szerződés nem fogadható el, valamint módosításra nincs lehetőség.”

(2) A 143/2011. (XII. 23.) VM rendelet 7. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:
„(2a) Amennyiben a (2) bekezdés szerinti biztosítási szerződés dokumentumait a mezőgazdasági termelő, illetve a (4) bekezdés szerinti szerződő fél nem teljes körűen nyújtotta be, vagy a biztosító Mkk. tv. 17. § (1) bekezdése szerinti adatszolgáltatása alapján a biztosítási szerződés módosítása szükséges, az MVH 15 napos határidő tűzésével hiánypótlásra szólítja fel a mezőgazdasági termelőt.”

2. § A 143/2011. (XII. 23.) VM rendelet a következő 15. §-sal egészül ki:
„15. § E rendeletnek a mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás igénybevételi feltételeiről szóló 143/2011. (XII. 23.) VM rendelet, és a kárenyhítési hozzájárulás megfizetésével, valamint a kárenyhítő juttatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 21/2012. (III. 9.) VM rendelet módosításáról szóló 81/2012. (VII. 30.) VM rendelet 1. §-ával megállapított 7. § (2) és (2a) bekezdését a folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.”

3. § A kárenyhítési hozzájárulás megfizetésével, valamint a kárenyhítő juttatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 21/2012. (III. 9.) VM rendelet [a továbbiakban: 21/2012. (III. 9.) VM rendelet] 3. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. § (1) A benyújtott egységes kérelemben feltüntetett, a mezőgazdasági termelő által bejelentett termőföldterület-adatok alapján megállapított kárenyhítési hozzájárulás összegének tárgyévi módosítására – az egységes kérelemre vonatkozó uniós jogi aktusban foglalt késedelmes benyújtási határidőn túl – nincs lehetőség.
(2) A benyújtott egységes kérelemben az Mkk. tv. 6. § (2) bekezdése alapján tett csatlakozási nyilatkozat visszavonására az Mkk. tv. 6. § (2) bekezdésében meghatározott időtartamon belül nincs lehetőség.”

4. § A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 4. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A mezőgazdasági termelő a használatában lévő termőföldön a tárgyévben bekövetkezett mezőgazdasági káreseményt, valamint az okozott kár becsült mértékét az 1. melléklet szerinti adattartalmú, a mezőgazdasági igazgatási szerv által a honlapján közzétett bejelentőlapon köteles bejelenteni a kárt szenvedett terület szerint illetékes megyei kormányhivatal földművelésügyi igazgatóságához (a továbbiakban: agrárkár-megállapító szerv) a mezőgazdasági káresemény bekövetkezésétől számított 15 napon belül. A károsodást kiváltó aszály, belvíz, mezőgazdasági árvíz vagy fagy, mint az Mkk. tv. 2. § 21. pontja szerinti mezőgazdasági káresemények bekövetkezésének – a bekövetkezés tényleges időpontjától függetlenül – azt az időpontot kell tekinteni, amikor a növénykultúra vonatkozásában a károsodás első alkalommal észlelhetővé válik. A károsodást kiváltó felhőszakadás, jégeső vagy vihar, mint az Mkk. tv. 2. § 21. pontja szerinti mezőgazdasági káresemény bekövetkezésének azt az időpontot kell tekinteni, amikor a növénykultúra vonatkozásában a káresemény első alkalommal észlelhető.”

5. § (1) A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 7. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A mezőgazdasági termelő az igényelt kárenyhítő juttatás összegét a mezőgazdasági igazgatási szerv által annak honlapján, a 3–7. melléklet alapján közzétett táblázatok felhasználásával számítja ki. Amennyiben a mezőgazdasági termelő rendelkezik az Mkk. tv. 11. § (5) bekezdése szerinti vagy egyéb mezőgazdasági biztosítási szerződéssel, azt a 2. melléklet kitöltésével és a biztosítóval kötött szerződés három másolati példányának agrárkár-megállapító szervhez történő benyújtásával igazolja, és a 7. melléklet szerint kiszámított kárenyhítő juttatás összegénél figyelembe veszi a biztosító által már kifizetett kártérítés összegét. A kitöltött mellékleteket a mezőgazdasági termelő három eredeti példányban személyesen vagy postai úton tárgyév november 30-áig nyújthatja az agrárkár-megállapító szervhez. A benyújtott dokumentumok együttesen alkotják a kárenyhítő juttatás iránti kérelmet.”

(2) A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 7. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az agrárkár-megállapító szerv ellenőrzi a kárenyhítő juttatás iránti kérelem adatait, a mezőgazdasági termelő által számított hozamérték-csökkenés összegét és – az Mkk. tv. 11. § (2) és (3) bekezdésére is figyelemmel – az Mkk. tv. 14. § (1) bekezdése szerinti adattartalommal a mezőgazdasági termelő kérelmére hatósági bizonyítványt állít ki. Az agrárkár-megállapító szerv ellenőrzése kiterjed a (2) bekezdés szerinti mezőgazdasági biztosítási szerződések meglétére.”

(3) A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 7. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Az agrárkár-megállapító szerv a kárenyhítő juttatás iránti kérelmek ellenőrzött adataiból adatállományt készít és azt a tárgyévet követő év január 15-éig elküldi a mezőgazdasági igazgatási szerv részére, valamint a (6) bekezdésben foglalt dokumentumokat január 31-éig megküldi az agrárkár-enyhítési szerv részére. A mezőgazdasági igazgatási szerv a megküldött megyei adatállományokból országos összesítést készít, amelyet január 31-éig megküld az agrárkár-enyhítési szerv részére, valamint az országosan összesített adatállományból megyeszintű és mezőgazdasági káreseményenkénti bontásban, a tárgyévet követő év február 15-éig összefoglaló jelentést készít, amelyet elektronikus úton elküld a miniszter részére.”

6. § A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 8. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A kárenyhítő juttatás összegének 7. melléklet szerinti megállapítása során kizárólag azon kultúrák hozamérték-csökkenése vehető figyelembe, amelyeket mezőgazdasági kár ért és ennek tényéről az agrárkár-megállapító szerv hatósági bizonyítványt állított ki. Azon növénykultúrák vonatkozásában, amelyeknél az agrárkár-megállapító szerv nem állított ki hatósági bizonyítványt, a 7. melléklet szerinti táblázat kitöltésekor a „számított kárenyhítő juttatás összege” mezőben nulla értéket kell megadni. Nulla értéket kell megadni a „számított kárenyhítő juttatás összege” mezőben akkor is, ha a mezőgazdasági termelő az elemi káresemény bekövetkezését megelőző napon az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet] 6. §-a szerint nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült.”

- 7. §** (1) A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
 (2) A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 2. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.
 (3) A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 7. melléklete a 3. melléklet szerint módosul.
- 8. §** A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet
 a) 2. § (1) bekezdésében az „október 30-ig” szövegrész helyébe az „október 31-ig”,
 b) 2. § (4) bekezdésében a „Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal” szövegrész helyébe a „Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal” szöveg lép.
- 9. §** Hatályát veszti a 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 4. § (3) bekezdése.
- 10. §** A XII. Vidékfejlesztési Minisztérium költségvetési fejezethez tartozó fejezeti kezelésű előirányzatok 2012. évi kezelésének, felhasználásának szabályairól szóló 55/2012. (VI. 21.) VM rendelet 50. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
 „(1) A 20/04/10/00 Uniós Programok ÁFA fedezete előirányzat célja az Európai Bizottság Élelmiszersegély programja keretében Magyarország számára meghatározott előirányzat felhasználásának, valamint az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program és a Halászati Operatív Program Technikai Segítségnyújtás, illetve a Halászati Operatív Program III. tengelye előirányzataihoz kapcsolódó általános forgalmi adó (a továbbiakban: ÁFA) megfizetésének a fedezetét biztosítani tekintettel arra, hogy az Európai Unió az ÁFA költségeket nem téríti meg. Az előirányzattól kerül finanszírozásra a 2012. évi EU Élelmiszersegély program ÁFA fedezete, a magyar intervenciók készletből származó gabona külföldi tagállamok kifizető ügynökségei részére történő átadását érintő és a Magyarország által élelmiszersegélyezés céljára felhasználható intervenciók készletet érintő ÁFA összege. Továbbá ezen előirányzattól kerül finanszírozásra az Európai Unió legrászorulóbb személyeinek az intervenciók készletekből származó élelmiszerekkel történő ellátását célzó, a 2012-es költségvetési év terhére a tagállamok rendelkezésére álló erőforrások szétosztására vonatkozó terv elfogadásáról szóló 562/2011/EU végrehajtási rendelet módosításáról szóló, 2012. május 16-i 419/2012/EU bizottsági végrehajtási rendelet által lehetővé tett visszatérítendő állami támogatás az élelmiszersegély programban résztvevő segélyszervezetek számára.”
- 11. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba, és a hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

Dr. Fazekas Sándor s. k.,
 vidékfejlesztési miniszter

1. melléklet a 81/2012. (VII. 30.) VM rendelethez

1. A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 1. melléklet 2. pontjában található táblázat „A” oszlop 1. és 2. pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

A
1. Szántóföldi növények
– őszi búza
– őszi durum búza
– őszi árpa
– rozs
– triticales
– kétszeres (őszi árpa+őszi búza)
– tavaszi árpa
– zab
– kukorica

– káposztarepce
– szója
– lucerna
– csemege kukorica
– napraforgó
– cukorrépa
– dohány
– egyéb növények
Szántóföldi növények összesen:
2. Szántóföldi zöldségfélék
– zöldborsó
– zöldbab
– uborka
– sárgadinnye
– görögdinnye
– spárgatők
– cukkini és egyéb kabakosok
– paprika
– fűszerpaprika
– paradicsom
– káposzta
– kelkáposzta
– karfiol
– brokkoli
– sárgarépa
– sütőtök
– spárga
– étkezési mák
– szárazbab
– burgonya
– vöröshagyma
– lencse
– borsó
– magborsó
– lóbab
– egyéb
Szántóföldi zöldségfélék összesen

„

2. A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 1. melléklet 5. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. A mezőgazdasági termelő nyilatkozata arról, hogy kérelmezi az agrárkár-megállapító szervtől az Mkk. törvény 14. § (2) bekezdése szerinti hatósági bizonyítvány kiállítását.”

2. melléklet a 81/2012. (VII. 30.) VM rendelethez

A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 2. melléklet 2. pontjának „Táblázat a biztosítási díjtámogatás mellett megkötött mezőgazdasági biztosítási szerződésről, vagy szerződésekről:” címe helyébe az alábbi szöveg lép:

„2. Táblázat a megkötött mezőgazdasági biztosítási szerződésről, vagy szerződésekről:”

3. melléklet a 81/2012. (VII. 30.) VM rendelethez

1. A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 7. melléklet 2. pontjához tartozó II. megjegyzés a következő rendelkezéssel egészül ki:
[II. A területi adatokat (ha), a súlyadatokat (t) és a termésátlagokat (t/ha) mértékegységben két tizedes jegy pontossággal kell kitölteni.]
„A „C” oszlop szerinti területadatokat valamennyi, a káresemény bekövetkezésekor és a kárenyhítő juttatás iránti kérelem benyújtásakor is a termelő használatában álló termőföld-terület vonatkozásában meg kell adni.”
 2. A 21/2012. (III. 9.) VM rendelet 7. melléklet 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„4. A termelő nyilatkozata arról, hogy
 - 4.1. kérelmezi a 7. § (4) bekezdés szerinti hatósági bizonyítvány kiállítását;
 - 4.2. az érintett mezőgazdasági káresemény által okozott kár a biztosítóval kötött szerződés alapján a biztosító által megállapított összeget a törvény által előírt kötelezettség szerint tüntette fel, és tudomásul veszi, hogy a kötelezettség elmulasztásával a kárenyhítő juttatásra való jogosultságot a teljes kárenyhítő juttatás összegére vonatkozóan elveszíti, és kötelezettséget vállal arra, hogy ilyen esetben a felvett összeget a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal felszólító határozata szerint visszafizeti;
 - 4.3. az elemi káresemény (jégesőkárr, belvízkár, téli fagykár, tavaszi fagykár, aszálykár, viharkár, felhőszakadéskár) bekövetkezését megelőző napon nem minősült a 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. §-a szerinti nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak.”
-

A Magyar Közlönyt a Szerkesztőbizottság közreműködésével a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Biró Marcell,
a szerkesztésért felelős: dr. Borókainé dr. Vajdovits Éva.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 1–3.

A Határozatok Tára hivatalos lap tartalma a Magyar Közlöny IX. részében jelenik meg.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://kozlony.magyarorszag.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Majláth Zsolt László ügyvezető igazgató.